

UNIVERZITET U ZENICI
ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET
U ZENICI

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

**III ciklusa (doktorskog) studija na
Odsjeku za islamsku vjeronomenuku**

Zenica, juni 2020.

SADRŽAJ

1. OPĆE INFORMACIJE	3
2. UVOD	4
3. CILJEVI DOKTORSKOG STUDIJA	4
3. KOMPETENCIJE SVRŠENIKA DOKTORSKOG STUDIJA	5
4. AKADEMSKO ZVANJE	6
5. TRAJANJE I REALIZACIJA STUDIJA	6
6. USLOVI UPISA NA STUDIJ	6
7. KRITERIJI I POSTUPCI ODABIRA KANDIDATA	7
8. STRUKTURA PROGRAMA I VREDNOVANJE	8
9. NAČIN POLAGANJA ISPITA	9
10. PRIJAVA I ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE	9
11. MENTORSTVO	10
12. SEMESTRALNA PREDMETNO-PLANSKA STRUKTURA	11
I SEMESTAR	11
II SEMESTAR	12
III SEMESTAR	13
IV SEMESTAR	14
V SEMESTAR	14
VI SEMESTAR	14
13. PROGRAMSKA STRUKTURA	15
PRVI SEMESTAR	16
OBAVEZNI PREDMETI	16
METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA U RELIGIJSKIM ZNANOSTIMA	16

KUR'ANSKA ANTROPOLOŠKA MISAO	19
IZBORNI PREDMETI	22
KUR'ANSKA PEDAGOŠKA NAČELA	22
RAZUMIJEVANJE SUNNETA – METODOLOŠKE SMJERNICE I PRAVILA	26
PEDAGOŠKA MISAO U SAVREMENOJ AKAIDSKOJ LITERATURI	31
ISLAM I LJUDSKA PRAVA	35
ELEMENTI ISLAMSKE DUHOVNOSTI	40
RELIGIJSKA EDUKACIJA U EVROPI	44
 DRUGI SEMESTAR	48
OBAVEZNI PREDMETI	48
RELIGIJSKA PEDAGOGIJA – KOMPARATIVNI PRISTUP	48
PEDAGOŠKA NAČELA VJEROVJESNIČKOG SUNNETA	52
 IZBORNI PREDMETI	57
METODOLOGIJA TUMAČENJA KUR'ANA	57
SAVREMENO RAZUMIJEVANJE POSLANIČKE PARADIGME ODGOJA	60
METODE ISTRAŽIVANJA AKAIDSKIH TEMA	66
METODOLOGIJA HANEFIJSKOG MEZHEBA U PODRUČJU IBADATA	70
ISLAMSKA DUHOVNOST I MENTALNO ZDRAVLJE	74
ISTRAŽIVANJA U ISLAMSKOJ RELIGIJSKOJ PEDAGOGIJI	78
 TREĆI SEMESTAR	83
OBAVEZNI PREDMETI	83
ISLAMSKA FILOZOFIJA ODGOJA I OBRAZOVANJA	83
AKAIDSKA ISHODIŠTA ODGOJA	89
 IZBORNI PREDMETI	94
PEDAGOŠKA MISAO U SAVREMENIM TEFSIRSKIM DJELIMA	94
ŠEMAIL - ODGOJNA METODIKA	98
ELEMENTI MATURIDIJSKOG AKAIDA	103
ODGOJ I OBRAZOVANJE U INTENCIJAMA ŠERIJATA	108
RAZVOJ INDIVIDUALNE DUHOVNOSTI	114
SAVREMENE TEORIJE OBRAZOVANJA – ISLAMSKA PERSPEKTIVA	118

OPĆE INFORMACIJE

a. Naziv studijskog programa	DOKTORSKI STUDIJ RELIGIJSKIH ZNANOSTI
b. Tip studijskog programa	Univerzitetski
c. Nivo studijskog programa	Doktorski studij
d. Područje studijskog programa	Humanističke znanosti
e. Nosilac studijskog programa	Islamski pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici
f. Izvođači studijskog programa	Odsjek za islamsku vjeronomenuku
g. Voditelji studijskog programa	R. prof. dr. Safvet Halilović
h. Akademska titula i stručno zvanje	Doktor humanističkih znanosti, polje: religijske znanosti
i. Trajanje studijskog programa	– Tri akademske godine (šest semestara)
j. Broj ECTS bodova	180 ECTS

1. UVOD

Treći ciklus studija religijskih znanosti na Odsjeku za islamsku vjerouznamu dio je kontinuiteta postojanja I i II ciklusa studija, te komponentni dio misije i vizije Univerziteta u Zenici kao i vizije i misije Islamskog pedagoškog fakulteta u Zenici.

Islamsku pedagoški fakultet je, između ostalog, matičan za dvije katedre Katedra za vjerske znanosti i Katedra za islamsku misao i civilizaciju, koje zajedno s Odsjekom čine okvir za pokretanje postdiplomskog doktorskog studija.

Svojim dodiplomskim i diplomskim master studijem Fakultet uvodi studente u pedagoške, religijske, religijskopedagoške i socijalno-pedagoške znanosti, priprema ih za teorijska i eksperimentalna istraživanja, za samostalna i kritička promišljanja, te ih osposobljava za primjenu stečenih znanja i rezultata istraživanja. Iste težnje, sa ciljem sticanja najvišeg nivoa znanstvenih i stručnih kompetencija, zadržat će i doktorski studij koji se organizira u sklopu Odsjeka za islamsku vjerouznamu a prvenstveno temelji na iskustvima katedri za vjerske znanosti i islamsku misao i civilizaciju.

Studij će biti zasnovan na načelu interdisciplinarnosti i spajanju horizonta humanističkih i društvenih znanosti, njihovih tradicionalnih i savremenih perspektiva, kako onih koje pripadaju islamskoj kulturi i civilizaciji, tako i onih koje su razvijene u savremenom zapadnoevropskom kulturno-civilizacijskom prostoru i koje danas čine zajedničku baštinu cijelog čovječanstva. Stoga će ovaj studij pomoći studentima da uz usvajanje prikladnih znanja i dosezanje savremene učenosti postignu humanost, širinu i pluralnost pristupa i pogleda, omogućiti im efikasno sticanje i vladanje informacijama, produktivnu mudrost i umijeće njihove praktične primjene, te ovladavanje sposobnostima samostalnog kritičkog mišljenja i njegove ozbiljenosti na područja religijskih, pedagoških i naročito religijskopedagoških znanja sa islamskom perspektivom. Kao takav, doktorski studij na Islamskom pedagoškom fakultetu Univerziteta u Zenici usmjeren je prema obrazovanju znanstvenika i stručnjaka koji će biti osposobljeni provoditi znanstvena istraživanja i kompetentno teorijski i praktično promišljati u okviru islamske religijskopedagoške misli, islamske i opće znanosti o odgoju, čime ovaj studij postaje dio cjeloživotnog obrazovanja i prilog, na razini zadaća našeg bosansko-hercegovačkog društva, ispunjenju potreba koje pred savremeno obrazovanje postavlja globalizirajuće i sve više internacionalizirajuće „društvo znanja“.

2. CILJEVI DOKTORSKOG STUDIJA

Ciljevi doktorskog studija religijskih znanosti su:

- da osposobi kandidata za korištenje naučnih metoda i istraživačkih tehnika u užem području istraživanja religijskih znanosti i religijskopedagoških istraživanja, te kreativno rješavanja kompleksnih problema iz prakse, odnosno osposobljavanja za daljnji naučnoistraživački rad,
- da izučavanjem obaveznih predmeta studenti doktorskog studija ovladaju savremenom metodologijom naučnog istraživanja, kao i modernim kvantitativnim i kvalitativnim metodama istraživanja,
- da izučavanjem izbornih predmeta i izradom seminarskih radova iz oblasti religijskih znanosti studenti doktorskog studija ovladaju najvišim nivoom znanja,
- da doktorandima omogući usvajanje prikladnih znanja i dosezanje savremene učenosti, širinu i pluralnost pristupa i pogleda, te osposobljavanje kandidata za sticanje specijalističkih znanja iz užeg područja religijskih znanosti ili područja religijskopedagoške misli iz kojeg kandidat priprema doktorsku disertaciju,
- da doktorandima omogući efikasno sticanje i vladanje informacijama, produktivnu mudrost i umijeće njihove praktične primjene, te ovladavanje sposobnostima samostalnog kritičkog mišljenja i njegove uozbiljenosti na području religijskih i regligijskopedagoške znanosti,
- obrazovanje znanstvenika i stručnjaka koji će biti osposobljeni provoditi znanstvena istraživanja i kompetentno teorijski i praktično promišljati u okvirima religijskih znanosti i religijskopedagoške misli.

3. KOMPETENCIJE SVRŠENIKA DOKTORSKOG STUDIJA

Završetkom doktorskog studija student će se moći samostalno baviti znanstvenim istraživanjima u području religijskih znanosti, islamske duhovnosti i religijske pedagogije.

Teorijske odrednice, znanstveno-istraživačka orientacija i interdisciplinarni pristup doktorskog studija omogućavaju njegovim svršenicima autonomna istraživanja općih i posebnih problema iz različitih područja religijskih znanosti i religijskopedagoške znanosti u područjima: školske vjeronauke, religijske kulture, mektebske nastave i religijskog obrazovanja u srednjoškolskim i visokoškolskim institucijama Islamske zajednice, kako na teorijskoj tako i na praktičnoj ravni, kao i učestvovanje u znanstveno-istraživačkim projekatima, u zemlji i inostranstvu. Znanstveni stepen i stečeni ECTS bodovi omogućit će svršenicima doktorskog studija post-doktorsko usavršavanje na različitim programima u zemlji i inostranstvu kao dijelu cjeloživotnog obrazovanja.

Svršenici doktorskog studija moći će se zaposliti u različitim institucijama, organima i organizacijama Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, zemalja u okruženju i evropskim zemljama, u javnom i privatnom sektoru, akademskom obrazovanju iz područja religijskih

znanosti na fakultetima i visokim učilištima, istraživačkim centrima i institutima, pedagoškim zavodima, Vjersko-prosvetnoj službi Rijaseta, državnim, federalnom i kantonalnim ministarstvima i drugim institucijama. Svršenici doktorskog studija će se takođe moći dalje samostalno razvijati i sticati znanstvena, odnosno znanstveno-nastavna zvanja.

4. AKADEMSKO ZVANJE

Nakon završetka doktorskog studija polaznici stiču akademski naziv doktora znanosti u području *humanističkih znanosti*, znanstveno polje *religijske znanosti*.

5. TRAJANJE I REALIZACIJA STUDIJA

Doktorski studij traje 3 studijske godine, odnosno 6 semestara, i vrednuje se sa 180 ECTS bodova. Studenti su dužni završiti studij u roku od 6 godina od dana upisa. Kandidatu se ovaj rok može produžiti najviše za godinu dana, ako postoje opravdani razlozi za produženje, o čemu odluku donosi NNV fakulteta na prijedlog Vijeća doktorskog studija. Ako kandidat ne izvrši sve obaveze u utvrđenim rokovima, postupak za sticanje naučnog stepena doktora nauka obustaviti će se rješenjem dekana, na prijedlog Vijeća doktorskog studija, čime student gubi status studenta.

Studijski program doktorskog studija izvodi se po studijskim godinama i semestrima, a realizuje se kroz:

- a) nastavu,
- b) naučnoistraživački rad,
- c) izradu i odbranu doktorskog rada.

Nastavni proces se realizuje kroz predavanja, mentorske konsultacije, praktični i eksperimentalni rad, samostalni naučnoistraživački rad studenta te druge utvrđene oblike. Redovna nastava se izvodi na obveznim predmetima, a na izbornim predmetima (modulima) nastava se organizuje ukoliko se za jedan modul opredjeli najmanje 35 posto studenata. Konsultativna (mentorska) nastava se organizuje ukoliko se za jedan modul opredjeli manje od 35 posto upisanih studenata.

U realizaciji nastave, u dijelu predavanja i mentorskih konsultacija, učestvuju nastavnici izabrani u zvanje redovnog profesora, vanrednog profesora ili profesora emeritusa.

6. USLOVI UPISA NA STUDIJ

Doktorski studij na Islamskom pedagoškom fakultetu Univerziteta u Zenici mogu upisati:

- kandidati koji su završili diplomski-master studij islamske vjeronauke, religijske pedagogije, pedagogije te komplementarnih društvenih i humanističkih znanosti i time stekli 300 ECTS bodova;
- kandidati koji su stekli zvanje magistra struke ili magistra znanosti na studiju religijske pedagogije, pedagogije i srodnih humanističkih i društvenih znanosti, po predbolonjskom studijskom programu. Za ove kandidate Vijeće doktorskog studija će donijet odluku o tretiranju takvih kandidata, odnosno odrediti njihove obaveze na doktorskom studiju.
- kandidati koji su diplomirali na fakultetima islamske, religijske ili opće pedagogije te društvenih i humanističkih znanosti na univerzitetima u inostranstvu, a kojima je, u skladu sa respektivnim zakonskim propisima i u propisanim akademskim postupcima, nostrificirana diploma u Bosni i Hercegovini, te njihov akademski status odgovara statusu magistra struke ili magistra znanosti.

Strani državljanii prijavljuju se na konkurs pod uslovima predviđenim Pravilima Univerziteta u Zenici i Pravilima Fakulteta.

Svaki kandidat koji želi upisati studij prilaže kratku biografiju, uvjerenje o aktivnom poznavanju engleskog, arapskog ili drugog za studij relevantnog stranog jezika, objavljene ili stručne rade, izlaganja sa stručnih ili znanstvenih skupova na kojima je učestvovao, potvrde o učestvovanju na ljetnim školama ili drugim tečajevima iz religijske i opće pedagogije, islamske vjeronauke i mektebske nastave, znanosti o odgoju ili drugih društvenih i humanističkih znanosti, potvrde o učestvovanju ili saradnji na znanstvenim ili stručnim projektima, te kratko obrazloženje svojih znanstvenih i istraživačkih interesa, ciljeva i motiva za doktorski studij.

7. KRITERIJI I POSTUPCI ODABIRA KANDIDATA

Upis na doktorski studij vrši se na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Senat Univerziteta, na prijedlog NNV fakulteta. Pravo upisa na doktorski studij imaju kandidati sa završenim II (drugim) ciklusom studija ili ekvivalenta (akademskog zvanja magistra) iz odgovarajuće naučne oblasti.

Kandidat mora biti sposoban služiti se naučnom i stručnom literaturom na jednom od svjetskih jezika, što prije upisa dokazuje uvjerenjem da je odslušao najmanje drugi stepen kursa stranog jezika ili da je slušao strani jezik na studiju I i II ciklusa.

Na prijedlog šefa Odsjeka NNV imenuje konkursnu komisiju od tri člana koja daje prijedlog kandidata za prijem na doktorski studij. Kandidati s istim uspjehom imaju pravo upisa pod jednakim uvjetima.

U slučaju prijave većeg broja kandidata nego što je predviđeno konkursom, prednost će imati kandidati s boljim prosječnim ocjenama, sa većim brojem objavljenih naučno-istraživačkih radova te sa poznavanjem više stranih jezika. Prednost pri upisu imaju i svršenici predbolonjskog dvogodišnjeg postdiplomskog studija kojim su stekli akademsko zvanje magistra znanosti. Izbor kandidata vršit će komisija koju imenuje NNV.

Studenti doktorskih studija sa drugih fakulteta iz Bosne i Hercegovine i inostranstva koji žele izvršiti prelaz na doktorski studij na Islamskom pedagoškom fakultetu mogu to uraditi posebnim odobrenjem konkursne komisije uz konkretnе uslove koje ona ustanovi, a koji nisu predviđeni općim aktima Univerziteta o doktorskom studiju.

8. STRUKTURA PROGRAMA I VREDNOVANJE

Doktorski studij je trogodišnji studij i organizuje se vanredno. Obim studijskog programa iznosi 60 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 bodova u jednom semestru. Ukupan studij bodovan je sa 180 ECTS bodova.

Nastava se organizuje u I, II i III semestru studija. Uporedo sa nastavnim procesom, student je dužan da tokom II i III semestra izabere užu oblast istraživanja, da odredi istraživačku temu, izradi njezin okvirni koncept koji će, do početka IV semestra, prijaviti i odbraniti pred komisijom formiranom od strane Vijeća doktorskog studija. U IV semestru student je dužan uraditi opsežniji istraživački projekat koji prethodi konačnoj prijavi teme doktorske disertacije, dok su V i VI semestar studija predviđeni za izradu i odbranu doktorskog rada. U I, II i III semestru studija nastava se odvija subotom i nedjeljom, prema utvrđenom rasporedu sati. U toku IV semestra student je dužan da ostavi fond od 18 konsultativnih kontakt sati sa potencijalnim mentorom, a tokom V i VI semestra sljedećih 20 konsultativnih kontakt sati.

Od ukupno 180 ECTS bodova, 90 ECTS bodova dobija se izvršavanjem nastavnih obaveza, izradom seminarskih radova i polaganjem ispita tokom tri semestra. Drugih 90

ECTS bodova student ostvaruje za studijski istraživački rad na realizaciji doktorskog rada, uključujući i izradu i odbranu doktorskog rada.

Struktura doktorskog studija predviđa sljedeće aktivnosti studenta: učestvovanje u nastavi tokom prva tri semestra studija; kontinuirani rad s mentorom; znanstveno- istraživački rad; učestvovanje na znanstvenim konferencijama i objavljivanje znanstvenih radova u relevantnim časopisima.

Nastavni plan sastoji se od obaveznih i izbornih predmeta. Obavezni predmeti su iz najuže stručne oblasti iz koje se organizira doktorski studij i oni proširuju opća znanja studenata iz studijske oblasti u funkciji izabranog studijskog programa. Obavezni predmeti ima ukupno 6

i raspoređeni su po dva u svakom od tri semestra u kojima se nastava redovno organizira.

Izborni predmeti su u najtješnjoj vezi sa potencijalnom istraživačkom oblasti i temom za koju se student opredjeljuje. Zadatak ovih predmeta jeste da studenta usmjeravaju i proširuju njegova znanja u izabranoj naučno-istraživačkoj oblasti. Nastavnik, potencijalni mentor, i u suradnji sa drugim nastavnicima koji se bave srodnim naučno-istraživačkim oblastima, kreira po jedan izborni predmet za svaki semestar, tako da se studentu na jedan kontinuiran način, kroz sva tri semestra, osigurava kvalitetno usmjeravanje u njegovoj interesnoj istraživačkoj oblasti.

9. NAČIN POLAGANJA ISPITA

Ukupan broj ECTS bodova stiče se polaganjem ispita i realiziranjem predviđenog istraživačkog rada.

Znanje, sposobnosti i vještine studenta prate se i vrednuju tokom cijelog semestra, a konačna ocjena se utvrđuje na završnom ispitu.

Ispit se polaže nakon odslušanog predavanja, odnosno nakon svih izvršenih nastavnih obaveza propisanih nastavnim planom i programom studija. Istraživački rad se vrednuje kroz svaku pojedinačnu aktivnost studenta utvrđenu i izraženu kroz ECTS bodove. Za upis u naredni semestar student je dužan ostvariti svih 30 ECTS bodova iz prethodnog semestra.

10. PRIJAVA I ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE

U procesu prijave doktorske disertacije uvažavat će se propisi uređeni Pravilnikom o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija na Univerzitetu u Zenici.

Početkom II semestra studija student bira oblast istraživačkog problema kojim se želi baviti u okviru svoje doktorske disertacije i akademskog savjetnika iz reda izabralih nastavnika angažovanih na realizaciji studija, s kojim u toku semestra definira užu oblast doktorske teze i oblikuje okvirni koncept teme doktorske teze, te bira odgovarajuću grupu izbornih predmeta koji će biti u funkciji razvijanja kompetencija za istraživanje izabranog istraživačkog problema buduće doktorske disertacije. Ukoliko student ne može prijaviti projekat iz izabranog modula, može ponovo izabrati jedan predmet iz liste izbornih predmeta doktorskog studija i time ostvariti uvjete za prijavu projekta.

U toku IV semestra studija student prijavljuje, preko Studentske službe, prijedlog teme doktorskog rada i potencijalnog mentora nadležnoj Katedri, u kojem navodi pristup, metode i očekivane rezultate. Katedra šalje prijedlog Komsije Vijeću doktorskog studija koje obrazuje komisiju koja razmatra prihvatljivost prijedloga teme i određuje nastavnika-potencijalnog mentora koji će usmjeravati studenta kod pripreme projekta doktorskog rada. Student je dužan da u toku IV semestra izradi i pristupi odbrani projekta. Projekt se brani pred komisijom od

najmanje 3 člana koju obrazuje Vijeće doktorskog studija, a jedan od članova je potencijalni mentor pri izradi doktorata.

Komisija sačinjava izvještaj o odbrani projekta i dostavlja ga Vijeću doktorskog studija. Na osnovu pozitivnog izvještaja Komisije i odluke Vijeća doktorskog studija, student prijavljuje temu doktorskog rada koju razmatra Senat.

11. MENTORSTVO

Na osnovu Pravilnika o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija na Univerzitetu u Zenici, za izradu doktorske disertacije mentor se određuje iz reda vanrednih i redovnih profesora, članova akademije nauka te osoba u zvanju *professor emeritus* iz uže naučne oblasti doktorskog rada.

Mentora/komentora predlaže i imenuje NNV fakulteta/akademije, odnosno Vijeće studija, uz saglasnost Senata Univerziteta za imenovanje. Komentor se imenuje u slučaju multidisciplinarnosti doktorskog rada. Mentor se imenuje za najviše 3 (tri) studenta istovremeno, a izuzetno prema posebnoj odluci Vijeća i za više studenata. Student može, uz obrazloženi zahtjev, najviše jedanput tokom studija tražiti promjenu mentora/komentora. Mentor/komentor, koji je preuzeo mentorstvo prije odlaska u penziju, ima pravo dovesti to mentorstvo do kraja.

Ukoliko je istraživački problem iz užeg naučnog područja modula koji je kandidat izabrao i ako se ne radi o interdisciplinarnoj istraživačkoj temi za mentora može biti imenovan nastavnik iz reda vanrednih i redovnih profesora koji je angažiran na tom izabranom modulu.

Ukoliko se radi o interdisciplinarnoj temi, za primarno područje bavljenja doktorske disertacije mentor može biti imenovan iz reda vanrednih i redovnih profesora koji je angažiran na obaveznom predmetu ili na predmetu iz izbornog modula kojeg je kandidat odabrao. Za drugi segment disciplinarnosti doktorske disertacije za komentora imenuje se nastavnik iz reda vanrednih i redovnih profesora koji je angažiran na doktorskom studiju, a može biti angažiran i nastavnik iz reda vanrednih i redovnih profesora u radnom odnosu na Fakultetu. Po potrebi, u kontekstu visokoškolske međuinstitucionalne saradnje, za komentora može biti izabran nastavnik iz reda vanrednih i redovnih profesora koji nisu u radnom odnosu na Fakultetu.

Mentor za izradu doktorskog rada dužan je da pomaže doktorandu pri izboru metoda naučnoistraživačkog rada, literature, u pripremi strukture projekta i rada, kao i da mu pruža drugu stručnu pomoć.

12. SEMESTRALNA PREDMETNO-PLANSKA STRUKTURA

I SEMESTAR

Šifra	SEMESTAR I	P	V	S	Σ	ECTS
07K34-081	Metodologija istraživanja u religijskim znanostima	3	2	1	6	12
07K34-050	Kur'anska antropološka misao	3	2	1	6	11
	IZBORNİ PREDMET	2	2	1	5	7
UKUPNO		8	6	3	17	30

MOD UL	Šifra	IZBORNİ PREDMETI	P	V	S	Σ	ECTS
1	07K35-061	Kur'anska pedagoška načela	2	2	1	5	7
2	07K35-077	Razumijevanje sunneta - metodološke smjernice i	2	2	1	5	7
3	07K35-065	Pedagoška misao u savremenoj akaidskoj	2	2	1	5	7
4	07K35-080	Islam i ljudska prava	2	2	1	5	7
5	07K34-055	Elementi islamske duhovnosti	2	2	1	5	7
6	07K34-058	Religijska edukacija u Evropi	2	2	1	5	7

II SEMESTAR

Šifra	SEMESTAR II	P	V	S	Σ	ECTS
07K34-053	Religijska pedagogija – komparativni pristup	3	2	1	6	12
07K35-067	Pedagoška načela vjerovjesničkog sunneta	3	2	1	6	11
	IZBORNI PREDMET	2	2	1	5	7
UKUPNO		8	6	3	17	30

MOD UL	Šifra	IZBORNI PREDMETI	P	V	S	Σ	ECTS
1	07K35-076	Metodologija tumačenja Kur'ana	2	2	1	5	7
2	07K35-068	Savremeno razumijevanje poslaničke paradigme odgoja	2	2	1	5	7
3	07K35-063	Metode istraživanja akaidskih tema	2	2	1	5	7
4	07K35-079	Metodologija hanefijskog mezheba u području ibadata	2	2	1	5	7
5	07K34-056	Islamska duhovnost i mentalno zdravlje	2	2	1	5	7
6	07K34-050	Istraživanja u islamskoj religijskoj pedagogiji	2	2	1	5	7

III SEMESTAR

Šifra	SEMESTAR III	P	V	S	Σ	ECTS
07K34-051	Islamska filozofija odgoja i obrazovanja	3	2	1	6	12
07K35-059	Akadska ishodišta odgoja	3	2	1	6	11
	IZBORNİ PREDMET	2	2	1	5	7
UKUPNO		8	6	3	17	30

MOD UL	Šifra	IZBORNİ PREDMETI	P	V	S	Σ	ECTS
1	07K35-066	Pedagoška misao u savremenim tefsirskim djelima	2	2	1	5	7
2	07K35-069	Šemail - odgojna metodika	2	2	1	5	7
3	07K35-078	Elementi maturidijskog akaida	2	2	1	5	7
4	07K35-064	Odgoj i obrazovanje u intencijama šerijata	2	2	1	5	7
5	07K34-057	Razvoj individualne duhovnosti	2	2	1	5	7
6	07K34-054	Savremene teorije obrazovanja – islamska perspektiva	2	2	1	5	7

IV SEMESTAR

Šifra	SEMESTAR IV	K	Σ	ECTS
	Istraživački projekat	4	4	10
	Prijava teme disertacije	10	10	15
	Rad na doktorskoj disertaciji	4	4	5
UKUPNO		18	18	30

V SEMESTAR

Šifra	SEMESTAR V	K	Σ	ECTS
	Rad na doktorskoj disertaciji	10	10	30
UKUPNO		10	10	30

VI SEMESTAR

Šifra	SEMESTAR VI	K	Σ	ECTS
	Rad na doktorskoj disertaciji	10	10	30
UKUPNO		10	10	30

13. PROGRAMSKA STRUKTURA

PRVI SEMESTAR

OBAVEZNI PREDMETI

<p style="text-align: center;"> UNIVERZITET U ZENICI ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKE </p>									
METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA U RELIGIJSKIM ZNANOSTIMA									
Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra				
		Predavanja	Vježbe						
I	Obavezni	3	2	12	07K34-081				
Nastavnik: prof. dr. Fikret Karčić E-mail: f.karcic@pfsa.unsa.ba		Saradnik: prof. dr. Izet Pehlić E-mail: izet.pehlic@gmail.com							
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema preduvjeta							
Cilj predmeta	Da studentima približe klasične i moderne metode istraživanja; da im da praktična znanja o njihovom korištenju i upozna sa relevantnim referentnim djelima u ovoj oblasti.								
Kompetencije (Ishodi učenja)	<p>Očekuje se da će studenti biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">– samostalno pretraživati stručna i znanstvena djela, te stručnu literaturu,– oblikovati istraživački projekat,– koristiti metode religijskih i pedagoških istraživanja, postupke prikupljanja, obrade, analize i interpretacije istraživačkih rezultata,– učestvovati u istraživačkim timovima i samostalno izvoditi religijska i pedagoška istraživanja,– koristiti tehniku pisanja znanstvenog rada u funkciji publiciranja rezultata vlastitog istraživačkog rada.								
Program predmeta									

Uvodno predavanje o načinu rada, sadržaju predmeta, te načinu evaluacije studentskog rada.				
Ključni pojmovi koji se tiču istraživanja i islamskih nauka				
Tekstualna analiza u islamskim naukama				
Historijski metod				
Komparativni metod				
Etnografski metod				
Bibliotečko istraživanja				
Izabrana referentna djela u islamskim naukama				
Izrada istraživačkog projekta				
Provodenje istraživanja				
Statistička analiza kvantitativnih podataka				
Oblikovanje doktorske disertacije				
Pravila pisanja naučnog rada: APA i drugi standardi				
Izvođenje nastave:				
1. predavanje	60 %			
2. prezentacije	40 %			
Provjera znanja:				
1. Prisustvo	10 %			
2. Prezentacija	20 %			
3. Pismeni ispit	30 %			
4. Projekat istraživanja	40 %			
Težinski kriteriji za provjeru znanja				
Predavanja	Vježbe	Prezentacija	Pismeni ispit	Projekat istraživanja
5	5	20	30	40
Literatura				

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Karčić, Fikret (2013). <i>Metodi istraživanja u islamskim naukama</i>, Sarajevo: El-kalem i Centar za napredne studije. - Safi, Loay (2013). <i>Izvori znanja: komparativna studija o islamskim i zapadnim metodama istraživanja</i>, Sarajevo: El-kalem. - Stausberg, Michael & Engler, Steven (2011). <i>The Routledge Handbook of Research Methods in the Study of Religion</i>, Oxon-New York: Routledge, (odabrana poglavlja). - Tekstovi za analizu biće dati od predmetnog nastavnika tokom izvodjenja kursa.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> - Al-Dasuqi, Muhammad (1984). <i>Manhaj al-bahth fi- l'ulum al-islamiyya</i>, Qatar: Dar al-awza'i. - Cohen, M. M. (2007). <i>Metode istraživanja u obrazovanju</i>, Jastrebarsko: Naklada Slap. - Gačić, M. (2001). <i>Pisanje i objavljivanje znanstvenih i stručnih radova</i>. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska akademija. - Halmi, A. (1996). <i>Kvalitativna metodologija u društvenim znanostima</i>. Zagreb: Pravni fakultet – Studijski centar socijalnog rada. - Halmi, A. (1999). <i>Temelji kvantitativne analize u društvenim znanostima</i>. Zagreb: Alinea. - Mužić, V. (1999). <i>Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja</i>. Zagreb: Educa. - Suzić, N. (2007). <i>Primijenjena pedagoška metodologija</i>, Banja Luka: XBS Banja Luka - Suzić, N. (2010). <i>Pravila pisanja naučnog rada: APA i drugi standardi</i>, Banja Luka: XBS. - Waardenburg, Jacques (1973). <i>Classical Approaches to the Study of Religion: Aims, Methods and Theories of Research</i>, The Hague-Paris: Mouton, str. 1-78.

UNIVERZITET U ZENICI

ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET

ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKE

Naziv predmeta: KUR'ANSKA ANTROPOLOŠKA MISAO

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra							
		Predavanja	Vježbe									
I	Obavezni	2	2	12	07K35-060							
Nastavnik: red. prof. dr. Safvet Halilović E-mail: safwatmustafa25@yahoo.com			Saradnik: doc. dr. Mensur Valjevac E-mail: valjevac.mensur@gmail.com									
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		– završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti – najmanje pasivno poznavanje arapskog jezika										
Cilj predmeta	<p>Cilj predmeta <i>Kur'anska antropološka misao</i> je upoznavanje s osnovama kur'anskog učenja o biti čovjeka, o njegovoj ulozi i položaju u svijetu i o smislu njegovog postojanja. Kur'an časni upućuje na definiciju čovjeka u dva odvojena, ali unutrašnje najčešće povezana aspekta: zemaljska egzistencija, sa svojom vrijednošću i značenjem, te društvenim i moralnim mogućnostima za čovjeka i Vječni svijet (<i>Ahiret</i>) u kojem se, konačno, osmišljava čovjekov poziv i njegova najbolja stremljenja. Zagovara se, dakle, koherencija čovjekova bića i opstanka, sa transcendentnom perspektivom.</p> <p>Polazna tačka kur'anske antropologije je ideja <i>integralnog čovjeka</i>, kojeg idealno predstavlja posljednji Božiji vjerovjesnik Muhammed, a.s. To nije statička kategorija, već ostvarenje: čovjekova cjelokupna zemaljska egzistencija prostor je na kojem se to djelo mora esencijalno postići.</p> <p>Antropološko određenje čovjeka dopunjuje se i <i>psihološkim aspektom</i> pitanja ličnosti, o kojem Kur'an daje mnoge i različite dokaze. <i>Duša</i> (ar. <i>nefs, ruh</i>) i njeno božansko porijeklo. <i>Neft</i> kao princip čovjekove svijesti koji je odgovoran za čovjekova djela. <i>Qalb</i> – sjedište čovjekovih intelektualnih i moralnih kvaliteta. Ukratko, smisao antropološkog plana Kur'ana ogleda se u sljedećem: Čovjekov život je zadatak a ne svakodnevno bivanje; to je zadatak čovjeka da se ostvari u onome što ga određuje čovjekom, stičući svijest o sebi, o Sveri i Istini života.</p> <p>Ovaj modul obuhvata i tumačenje (<i>tefsir</i>) izabranih kur'anskih tekstova koji govore o čovjeku, njegovom stvaranju i suštini njegovog postojanja.</p>											
Kompetencije	Nakon položenog ispita iz kolegija <i>Kur'anska antropološka misao</i> student će biti u											

(Ishodi učenja)	<p>stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proniknuti u suštinu kur'anskog učenja o biti čovjeka, – pravilno čitati i interpretirati kur'anske tekstove o čovjeku i njegovoj misiji <i>istihlafa</i> (namjesništva) na Zemljji, – imati uvide u učenja drugih vjerskih denominacija u vezi s čovjekom i svrhom njegovog postojanja, – praviti komparaciju između kur'anskog i drugih učenja o čovjeku, – argumentirati osnove kur'anske antropologije
Program predmeta:	
<p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz predavanja i prezentacije, praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom i kolegama:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kur'anska antropološka misao, uvodne naznake. – Čovjek (<i>insan</i>) – središnja tema Kur'ana; Značaj i mjesto Kur'ana u životu čovjeka. – Čovjek – višedimenzionalno biće; Kur'anski tekstovi, njihovo tumačenje i analiza. – Čovjek – biće mogućnosti; Kur'anska kategorizacija ljudi; Tekstovi: sura <i>Al-Fatiha</i>, početak sure <i>Al-Baqara</i>, sura <i>Al-Insan</i>. – Osnove kur'anske antropologije: <ul style="list-style-type: none"> – 1. Biće koje je stvoreno (<i>al-insanu makhluq</i>). – 2. Biće kojem su ukazane ogromne počasti (<i>makhluq mukarram</i>); <i>Halifetullah</i> – namjesnik na zemljji; Kur'anski tekstovi. – 3. Stvorenje čiji život je misija (<i>makhluq mukallaf</i>) – 4. Biće koje će odgovarati za svoje postupke (<i>makhluq mas'ul</i>). – Islamski pogled na rad i privređivanje; Kako da rad postane ibadet? Tekstovi i njihova analiza. – Značaj i smisao molitve (namaza i dove) u životu čovjeka; Analiza kur'ansko-hadiskih tekstova. – Čovjek – biće koje je svjesno svoje smrti; Islamski pogled na smrt i umiranje; Kur'ansko-hadiski tekstovi. – Kur'anske paradigme čovjeka: Adem, Ibrahim, Jusuf, Muhammed, a.s.; Izbor tekstova. – Kur'an i međuljudski odnosi. – Kur'an i humanizacija čovjeka. – Kur'ansko učenje o čovjeku u svjetlu sura <i>Al-Qiyama</i> (Sudnji dan) i <i>Al-'Asr</i> (Vrijeme). <p>Sumarni pregled učenja o čovjeku drugih vjerskih denominacija, posebno kršćanstva i judaizma.</p>	
Izvođenje nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. predavanje 2. razgovori i diskusije 3. seminari 4. samostalni zadaci

Provjera znanja:

Prisutnost na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (25% konačne ocjene),

Osobno istraživanje pojedinog aspekta Kur'anske antropološke misli kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (15% ocjene)

Završni pismeni i usmeni ispit, pismeni dio ispita je eliminatoran (60% ocjene).

Redovan dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studentima. Priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivno sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Polaganje ispita (pismeno i usmeno) na bazi obavezne literature.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Teoretski ispit		
15	10	15	60		

Literatura

Obavezna	Safvet Halilović: <i>Šta Kur'an kaže o čovjeku – Uvod u kur'ansku antropologiju</i> , Centar za napredne studije i El-Kalem, izdavački centar Rijaseta Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2012. Muhammed Jasin: <i>Priroda čovjeka u islamu</i> , Libris, Sarajevo, 2003. 'Abbas M. al-'Aqqad: <i>Al-Insan fi al-Qur'an</i> , Nehdatu Misr, Kairo, 2005. Prijevodi Kur'ana na bosanskom jeziku. Izbor tekstova iz savremenih komentara (tefsira) Kur'ana na arapskom jeziku (Rešid Rida, Sejjid Kutb, Se'id Havva, Bintu-Šati, Gazalijev tematski tefsir kur'anskih sura i dr.).
Dodatna	Francis Fukuyama: <i>Kraj čovjeka: naša poslijeludska budućnost (posljedice biotehnološke revolucije)</i> , Zagreb, 2003. Muhammed Qutb: <i>Al-Insān bayn al-mādiyyati wa al-islām</i> , Dar aš-šuruq, Kairo. Malik Badri: <i>Aids-Sida i kriza modernog svijeta u svjetlu islama</i> , El-Kalem, Sarajevo, 2002. Syed Muhammad Naquib al-Attas: <i>Islam i sekularizam</i> , s engleskog preveo Džemaludin Latić, Bosančica-print, Sarajevo, 2003.

- Aiša Abdurrahman Bint Šātī: *Al-Qur'ān wa qadājā al-insān*, Dar al-ma'arif, Kairo, 1999
- Mustafa Mahmud: *Od sumnje do vjerovanja*, El-Kalem, Sarajevo, 1997.
- Murad Wilfried Hofmann: *Islam kao alternativa*, Sarajevo, 1996.
- Murad Wilfried Hofmann: *Islam u 3. milenijumu*, Sarajevo, 2004.
- Šefik Kurdić: *Islamski bonton*, Zenica, 2005.
- Ismail Adam Potel: *Islam – opredjeljenje mislećih žena (Islam – the choice of thinking women)*, Sarajevo, 2003.
- Safvet Halilović: *Uloga Kur'ana u životu muslimana*, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2006.
- Harun Yahya: *Podvale teorije evolucije*, Bosančica-print, Sarajevo, 2001.
- Lothar Gall: *Christianity and Islam in the course of history: exchange and conflicts*, Oldenbourg, München, 2011.
- Mustafa Köylü: *Islam and its quest for peace: jihad, justice and education*, Washington, D.C: Council for Research in Values and Philosophy, 2003.

IZBORNI PREDMETI

 <p style="text-align: center;">UNIVERZITET U ZENICI ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKE</p> 									
Naziv predmeta: KUR'ANSKA PEDAGOŠKA NAČELA									
Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra				
		Predavanja	Vježbe						
I	Izborni	2	2	12	07K35-061				
Nastavnik: prof. dr Džemal Latić E-mail: dzemlat@gmail.com		Saradnik: prof. dr. Almir Fatić E-mail: almir.fatic@fin.unsa.ba							
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		<ul style="list-style-type: none"> – završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti, – najmanje pasivno poznavanje arapskog i engleskog jezika. 							
Cilj predmeta	<p>Cilj predmeta <i>Kur'anska pedagoška načela</i> je upoznavanje s osnovnim pedagoškim principima Kur'ana, koji je posljednja Božija Objava ljudskome rodu i koji, kao takav, ima za cilj da, prije svega, čovjeka uputi ka istinskim vrijednostima i odgoji ga da se u svim životnim situacijama ponaša moralno i odgovorno, čineći ono što je dobro, korisno i čovječno. U tom pogledu Kur'an časni, u mnogim izravnim tekstovima, ali također i kontekstima, iznosi pedagoška načela, koja su posebno upečatljiva u kazivanju o mudrom Lukmanu i njegovom sinu. Ta načela zapravo sadrže jasne ciljeve koji se žele postići odgojnim angažmanom.</p> <p>Ovaj modul obuhvata i tumačenje (<i>tefsir</i>) izabranih kur'anskih tekstova, koji su povezani s kur'anskim odgojnim modelom i principima koja proklamuje Kur'an na putu odgajanja čovjeka.</p>								
Kompetencije (Ishodi učenja)	<p>Nakon položenog ispita iz kolegija <i>Kur'anska pedagoška načela</i> student će postići sljedeće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bit će upoznat s pedagoškim planom Kur'ana, knjige koja je glavni izvor svih islamskih normi i učenja, – moći će pravilno čitati i interpretirati kur'anske tekstove o odgoju čovjeku u brojnim tefsirskim djelima, – moći će izvući korisne naputke za prezentaciju kur'anskog odgojnog modela na 								

	<p>našim prostorima,</p> <ul style="list-style-type: none"> – bit će u stanju praviti komparaciju između kur'anskog odgojnog modela i savremenih paradigm odgoja; — moći će argumentirati osnovne postulate kur'anskog morala i odgojenosti kao općeg uvoda u osnove islamske pedagogije.
--	---

Program predmeta:

Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz predavanja i prezentacije, praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom i kolegama:

- Uvod u Kur'an, njegovu strukturu i glavne teme.
- Pedagoška načela Kur'ana, globalni pregled.
- Odgojni plan Kur'ana; Put ka *očovječenju* čovjeka.
- Prvo načelo: izgradnja ispravnog vjerovanja ("ja bunejje la tušrik billah"); Odgoj i obrazovanje na načelu tevhida kao vrhunski ideal Kur'ana.
- Drugo načelo: dobročinstvo prema roditeljima ("we wessajnel-insane bi walidejhi...").
- Treće načelo: izgradnja svijeti o Božjoj veličini/azametu ("ja bunejje inneha in teku miskale habbetin...").
- Pregled i analiza kur'anskih tekstova koji govore o Stvoritelju.
- Četvrto načelo: namaz – temeljna islamska dužnost, uloga namaza u izgradnji čovjeka/insana ("ja bunejje eqimis-salah...").
- Peto načelo: aktivno učešće u društvenom životu ("we'mur bil-ma'rufi..").
- Šesto načelo: razumijevanje Božije sudbine/qadera ("wasbir 'ala ma esabek...").
- Sedmo načelo: lijepo ophodjenje prema ljudima ("wela tusa'iir haddeke lin-nas we la temši fil-erd merehan...").
- Osmo načelo: duhovna izgradnja i oplemenjivanje duše ("waqsid fi mešyike, wagdud min sawtike...").
- Kur'an i humanizacija čovjeka; Kur'anski odgoj kao put istinskog očovječenja čovjeka (*insan*).
- Mogućnosti primjene kur'anskih pedagoških načela u savremenom odgoju i obrazovanju.

Izvođenje nastave:

1. predavanje
2. seminari
3. samostalni zadaci

Provjera znanja:

Prisutnost na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (20% konačne ocjene),

Osobno istraživanje područja kur'anskih pedagoških načela na primjeru dvojice istaknutih mufessira i analize njihovih tefsirskeh djela. Javno referiranje o njemu pred nastavnikom i studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (20% ocjene)

Završni ispit (60% ocjene).

Obaveze studenta: Redovan dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studentima. Priprema i izlaganje prezentacije na te aktivno sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Polaganje ispita (pismeno i usmeno) na bazi obavezne literature.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Teoretski ispit		
15	10	15	60		

Literatura

Obavezna	<ul style="list-style-type: none"> – Ali Abd al-Halim Mahmud: <i>Osnovi islamske pedagogije</i>, s arapskog preveo dr. Mehmed Kico, Islamski pedagoški fakultet, Zenica, 2008. – Syed Muhammad Naquib al-Attas: <i>Islam i sekularizam</i>, s engleskog preveo dr. Džemaludin Latić, Bosančica-print, Sarajevo, 2003. – Muhy al-Din 'Atiya: <i>Islamska pedagoška misao</i>, s arapskog preveo dr. Safvet Halilović, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005. – dr. Sa'id Ismail 'Ali: <i>Al-Qur'ān al-karīm, ru'ya tarbawiyya (Kur'an časni – pedagoško viđenje)</i>, Dar al-fikr al-'arabi, Kairo, 2000. – Muhammed Jasin: <i>Priroda čovjeka u islamu</i>, s engleskog preveli Munib i Amra Hodžić, Libris, Libris, Sarajevo, 2003.; – Ahmad Zaki Tufaha: <i>Namādhidž tarbawiyya min al-Qur'ān al-karīm (Pedagoški obrasci iz Kur'ana časnog)</i>, Bejrut, 1980. – Šefik Kurdić: <i>Pedagogija Muhammeda, a.s.</i>, Islamski pedagoški fakultet, Zenica, 2011.
Dodatna	<ul style="list-style-type: none"> – Syed Muhammad Naquib al-Attas: <i>The Concept of Education in Islam</i>, ABIM, Kuala Lumpur, 1980. – Francis Fukuyama: <i>Kraj čovjeka: naša poslijeljudska budućnost (posljedice biotehnološke revolucije)</i>, Zagreb, 2003.; – Malik Badri: <i>Aids-Sida i kriza modernog svijeta u svjetlu islama</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2002.; – Muhammed Rewwas Qal'ahdži: <i>Ličnost posljednjeg Allahovog Poslanika</i>, s arapskog preveli Safvet Halilović i Mehmed Kico, El-Kalem, Sarajevo, 2006. – Safvet Halilović: <i>Šta Kur'an kaže o čovjeku, Uvod u kur'ansku antropologiju</i>, El-Kalem i Centar za napredne studije, Sarajevo, 2012. – Muhammed Qutb: <i>Manhadž at-tarbiyya al-islamiyya</i>, Dar aš-šuruq, Kairo, dvanaesto izdanje, 1989. – Muhammed Seyyid Yussef: <i>Menhedž al-Qur'an fī islah al-mudžtama'</i> (Kur'anski metod reforme društva), Dar as-salam, Kairo, 2007.

Naziv predmeta: RAZUMIJEVANJE SUNNETA – METODOLOŠKE SMJERNICE I PRAVILA		Šifra predmeta: 07K35-077	
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: I	ECTS krediti: 7
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V		Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Šefik Kurdić	E-mail: sefikkurdic@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Esmir Halilović	E-mail: esmir_h@yahoo.com

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj</i> je upoznavanje studenata sa metodološkim smjernicama i pravilima vjerovjesničkog sunneta, koji, kao drugi izvor šerijatskog prava, nudi široku lepezu metodoloških principa i pravila, koja mogu itekako da pomognu studentima u ispravnom razmijevanju ovog drugog izvora islama, jer je primjetno, u posljednje vrijeme, pogrešno razumijevanje određenih hadisa i stavljanje istih u kontekst koji nije ispravan.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je senzibiliziranje studentata za:</p> <ul style="list-style-type: none">– Detaljno upoznavanje studenata sa metodološkim smjernicama i pravilima u sunnetu Vjerovjesnika, s.a.v.s.,– analiziranje hadisa u kontekstu vremena i prostora i njihovo čitanje u kontekstu savremenih kretanja,– akademsku kritiku u vezi propitivanja utemeljenosti razumijevanja određenih hadisa iz ranijih vremena i njihova komparacija sa razmijevanjem istih hadisa u ovom vremenu u kojem živimo.
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznavanje arapskog i/ili engleskog jezika– eventualno poznavanje nekog drugog stranog jezika ako na njemu postoji relevantna literatura koja tretira ovu problematiku (turski, perzijski...)– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi.

1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz predmeta Razumijevanje sunneta, student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proniknuti u ispravno razumijevanje sunneta, kroz temeljito savladavanje njegovih metodoloških smjernica i pravila , – interpretirati hadise shodno vremenu i prostoru u kojem danas žive, – prezentirati drugima metodološke smjernice i pravila iz vjerovjsničkog sunneta, – poznavati mnogoliki spektar poslaničkog odgajanja i posjedovati kriterije vrednovanja poslaničke pedagoške misli u pedagoškoj misli uopće danas, – na osnovu ovladavanja vjerovjesničkim metodama biti u stanju ispravljati kriva shvaćanja u ukupnoj pedagoškoj misli, – argumentirano pokazati da poslaničke odgojne metode, iako su prakticirane davno, ne sputavaju savremena pedagoška istraživanja, nego, naprotiv, jačaju ih i podstiču, – suvereno interpretirati vjerovjesničku teoriju i praksu, – obrazložiti do koje mјere saznanja s područja vjerovjesničke prakse mogu biti korisna cijelovitu odgoju i kvalitetnom suživotu pripadnika različitih vjerskih denominacija.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sunnet kao sveobuhvatan, uravnotežen i ostvariv program – Upozerenje na opasnost devalviranja sunneta – Osnovna načela odnosa prema sunnetu – Sunnet u pravnoj nauci i zakonodavstvu – Sunnet u sferi pozivanja u usmjeravanja – Kako razumjeti ispravno sunnet u mnoštvu različitih pristupa i interpretacija – Razumijevanje sunneta u svjetlu časnog Kur'ana – Sabiranje svih hadisa na jednu temu – Usklađivanje i preferiranje kontradiktornih hadisa – Razumijevanje hadisa u svjetlu njihovih povoda, intencija i okolnosti – Razlikovanje promjenljivog sredstva od trajnog cilja u hadisu – Razlikovanje doslovног i prenesenog značenja pri razumijevanju

	<p>hadisa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Razlikovanje pojavnog od transendentalnog svijeta – Precizno utvrđivanje značenja riječi hadisa
--	--

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	<p>1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci</p>	<p>— % — % — %</p>
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu	<p>Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene), Evidentiranje napisa o školskom vjeronomenu, religijskoj i vjerovjesničkoj pedagogiji i njegovo životnoj praksi u medijima (novine, časopisi, knjige/ i elektronski /radio, TV, Internet/ – raspored studenata prema pojedinim medijima ili godištima istih) na području Bosne i Hercegovine (10% konačne ocjene), Osobno istraživanje pojedinog vjerovjesničkog metodološkog načela kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene)</p> <p>Pismeni ispit iz obavezne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).</p>	
2.3. Obaveze studenata	Redovan dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanjem u prezentacijama drugih studenata. Pismo polaganje ispita na bazi obavezne literature.	

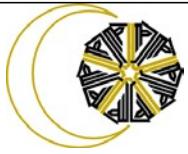
3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> - El-Karadavi, dr. Jusuf (2001), <i>Razumijevanje sunneta – metodološke smjernice i pravila</i>, Sarajevo: Bemust. - El-Karadavi, dr. Jusuf (1991), <i>Kejfe nete'amelu me'a-s-sunneti-n-nebevijjeti – me'alimum ve davabitun</i>, Rijad: Mektebetu-l-Muejjid. - El-Karadavi, dr. Jusuf (1993), <i>El-Merdži'ijjetu-l-'ul'ja fi-lislami li-l-Kur'ani ve-s-sunneti</i>, Bejrut: El-Muessesetu-r-risale. - El-Karadavi, dr. Jusuf (2012), <i>Zakonodavni aspekt Vjerovjesnikovog s.a.v.s., sunnetu</i>, objavljeno u knjizi: <i>Dimenzije sunnetu</i>, izbor i prijevod: dr. Zuhdija Hasanović, Sarajevo: El-Kalem i CNS. - Es-Siba'i, dr. Mustafa (1985), <i>Es-Sunnetu ve mekanetuhu fi-t-tešri'i-lislami</i>, Bejrut: El-Mektebu-lislami - Es-Sujuti, Dželaluddin (1984): <i>Esbabu vurudi-l-hadis</i>, Bejrut: Daru-l-kutubi-l-'ilmijje. - Ibn Kutejbe (1989) <i>Te'vilu muhtelifi-l-hadis</i>, Bejrut: El-Mektebu-lislami. - Profesorova predavanja koja donose najnovija razmišljanja o pojedinim problemima vezanim za različito poimanje i razumijevanje sunnetu. (Nude se u PowerPointu)
3.2. Seminarska literatura	<ul style="list-style-type: none"> - <i>El-Kutubus-sitte</i> – šest najpoznatijih hadiskih zbirki (poglavlja i hadisi o razumijevanju i slijedenju sunnetu) - Ibn Hadžer el-Askalani (1986) <i>Fethul-Bari</i>, Kairo, Daru-r-rejjan li-turas, - En-Nevevi, <i>El-Minhadž – šerhu Sahihi Muslimi b. el-Hadždžadž</i>, Sa'ad Su'ubban. - El-Mubarekfuri, Muhammed 'Abdurrahman (1964), <i>Tuhfetu-l-ahvezi bišerhi Džami'i-t-Tirmizi</i>, Bjerut: Daru-l-fikr. - <i>Muslimova zbirka hadisa s komentarom</i> (2015), prevod i komentar: dr. Šefik Kurdić i dr. Semir Rebronja, Zenica-N. Pazar: Islamski pedagoški fakultet i Centar za proučavanje orijentalne civilizacije i kulture. - El-'Umeri, dr. Ekrem Dija', (1984) <i>Buhusun fi tarihi-s-sunneti-l-</i>

	<p><i>mušerrefeti</i>, Bagdad</p> <ul style="list-style-type: none"> - El-Karadavi, Jusuf (1984) <i>Er-Resulu ve-l-ilmu</i>, Bejrut: Mu'essestu-r-risale. - Kurdić, dr. Šefik (2010) <i>Apokrifni hadisi</i>, Novi Pazar: El-Kelimeh. <p><i>Poslanika</i>, Sarajevo: IPF i El-Kalem.</p>
--	--

4. PRAĆENJE KVALITETA

<p>4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</p>	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove sposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje tiskovnih i elektronskih medija kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadasve studioznog istraživanja pojedinog religijskopedagoškog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče rasprave kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje vjerovjesničkih pedagoških sadržaja kroz polaganje pismenog ispita iz obavezne literature.</p>
---	--

Naziv predmeta: PEDAGOŠKA MISAO U SAVREMENOJ AKAIDSKOJ LITERATURI		Šifra predmeta: 07K35-065	
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: I	ECTS krediti: 7
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	Ukupan broj sati: 30+30 (60)	

Nosilac predmeta: prof. dr. Zuhdija Adilović	E-mail: zuhdija.adilovic@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Almir Pramenković	E-mail: almirpramenkovic@gmail.com

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj:</i></p> <p>Aqida - vjerovanje igra važnu ulogu u islamskom konceptu odgoja koji ima za cilj da čovjeku omogući put do sreće i zadovoljstva na ovom i budućem svijetu. Ovaj modul tretira pedagošku misao u savremenim akaidskim izvorima. Prisutnost odgoja u akaidskoj literaturi ukazuje na činjenicu da je, po islamu, odgoj nemoguć bez vjerovanja. Autori savremenih akaidskih djela (Kutb, Karadavi, Durejni...) ukazuju na činjenicu da je prevashodni cilj aqide - vjerovanja izgradnja zdrave i društveno korisne ličnosti koja će sve svoje potencijale staviti u službu zajednici.</p> <p>Posebni cilj je senzibiliziranje studenata za ukazivanje na neophodnost prihvatanja odgoja i obrazovanja kao dijela sveobuhvatnog islamskog koncepta koji se temelji na aqidi – vjerovanju.</p>
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznavanje arapskog, ili engleskog jezika– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	Nakon položenog ispita iz predmeta Pedagoška misao u savremenim akaidskim izvorima student će biti u stanju: <ul style="list-style-type: none">– dokučiti značaj vjerovanja u formiraju ličnosti,– interpretirati činjenicu da akaidska literatura, naročito savremena, tretira osnove odgoja,– argumentirati koncepcije islamskog odgoja i obrazovanja kao dio integralnog odgoja ljudske osobe, a ne ustupak nekoj ideologiji,

	<ul style="list-style-type: none"> – argumentirati činjenicu da se na osnovama islamskog vjerovanja, kao srednjeg puta, može odgojiti zdrava i općekorisna ličnost. –
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <p>Pitanje vjerovanja (imana) je temeljno pitanje čovjeka: "Ljude i džine sam stvorio samo da me obožavaju." (Tur, 56)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ključ ličnosti muslimana jeste upravo iman, a cilj odgoja je izgraditi ličnost koja vlada sobom. To se može postići samo čvrstim vjerovanjem. - Akadske osnove odgoja su naspram filozofskih temelja odgoja u zapadnoj misli. <p>Glavne karakteristike isl. Vjerovanja:</p> <p>1- odgovara urođenim osobinama čovjeka</p> <p>2 – u suglasju je sa razumom</p> <p>3 – jasnoća</p> <p>4 – ispravnost izvora</p> <p>5 – srednji put</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nema odgoja bez vjere. – Iman i više vrijednosti. Snaga navike snaga imana. Zabранa alkohola u Americi i arapskom svijetu. – Savjest i njena uloga u moralu. Uloga imana u formiranju zdrave savjesti. - Izvori islamskog vjerovanja: Kur'an i sunnet. - Utjecaj isl. vjerovanja na pojedinca i zajednicu: - zadovoljstvo, sigurno znanje, lijepa narav, hrabrost, dostojanstvo, odgovornost, produktivnost. (Citati iz djela <i>Vjera i život</i>, Dr. Jusufa el-Karadavija) - Shvatanje svrhe i smisla života smatra se najvećim usmjerivačem čovjekovog odgoja, Allah je stvorio dva života: život na ovom i onom svijetu, - Osnovni principi islamske pedagoške misli: <p>Tewhid, fitrah, znanje, pravda, sloboda i jednakost.</p>

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene), Evidentiranje napisa o pedagoškoj misli u savremenim akaidskim izvorima na internetu i kroz domaću i inozemnu literaturu – (10% konačne ocjene), Osobno istraživanje pojedinog aspekta pedagoške misli u savremenim akaidskim izvorima kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene) Pismeni ispit iz obvezatne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).	
2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na bazi obvezatne literature (15 pitanja).	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura (alternativno po 3 knjige iz islamske tradicije sukladno preferencijama studenata)	Priručnici i knjige (primarna i sekundarna literatura na arapskom i lokalnim jezicima): * د. يوسف القرضاوي، الإيمان والحياة، مؤسسة الرسالة، بيروت ١٩٩٦ م. د. فتحي الدربي، دراسات وبحوث في الفكر الإسلامي المعاصر، أساليب القرآن الكريم في معالجة النفس الإنسانية، دار قتبة، بيروت ١٩٨٨ م. محمد ظب، ركائز الإيمان، - سيد ظب، مقومات التصور الإسلامي، -
---	--

	<p>Literatura na lokalnim jezicima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Syed Muhammad Naquib al-Attas – obrazovna filozofija i praksa, Wan Mohd Nor Wan Daud. – Islam i sekularizam, Syed Muhammad Naquib al-Attas, Sarajevo, 2003. – U okrilju Kur'ana, Sejjid Qutb. – Intelektualna povijest Evrope, Marvin Peri, – Islam, Fazlurrahman, – Zuhdija Adilović, Metode istraživanja akaidskih tema, IPF – Zenica, 2012. – Ali Abd al-Halim Mahmud: Osnovi islamske pedagogije, s arapskog preveo dr. Mehmed Kico, Islamski pedagoški fakultet, Zenica, 2008. – Muhy al-Din 'Atiya: Islamska pedagoška misao, s arapskog preveo dr. Safvet Halilović, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005. – Husro Bakeri, Ponovni pogled na islamski odgoj, "Ibn Sina" Sarajevo, 2009. – Profesorova predavanja koja donose novine s područja pedagoške misli u savremenim akaidskim izvorima.
3.2. Seminarska literatura	Nb. Ako ne postoji gore navedena literatura u biblioteci, trebalo bi je odmah početi nabavljati i imati je do početka predavanja kako bi za svakog studenta postojala mogućnost osobnog istraživanja i komparativnog doprinosa profiliranju kolegija kroz njihove seminarske rade, međutim, studenti su obavezni konzultirati i

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove osposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje literature i elektroničkih (on-line) izvora kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadasve studioznog istraživanja pojedinog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče raspravo kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje sadržaja pedagoške misli u savremenim akaidskim izvorima kroz polaganje pismenog ispita iz obavezne literature.</p>
--	---

UNIVERZITET U ZENICI

ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET

ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKU

Naziv predmeta: Predmet: ISLAM I LJUDSKA PRAVA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra				
		Predavanja	Vježbe						
II	Izborni	3P	1V		07K35-080				
Nastavnik: Prof. dr. sc. Šukrija Ramić E-mail: sukriramic@hotmail.com		Saradnik: Doc. dr. sc. Nedim Begović E-mail: nedimbeg@yahoo.com							
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		-----							
Cilj predmeta	Ovaj kolegij ima za cilj da kroz istraživački rad upozna studente sa značenjem, osnovama, historijskim korijenima, te praktičnim značajem ljudskih obaveza i prava u islamu, s posebnim naglaskom na pitanja univerzalnosti ideje o ljudskim obavezama i pravima u kontekstu pluralizma i raznolikosti među ljudima.								
Kompetencije (Ishodi učenja)	Nakon uspješnog okončanja ovog kolegija student će biti u stanju: – razumjeti bit i suštinu obaveza i prava u islamu, – suvereno interpretirati učenja islama o ljudskim obavezama i pravima, – argumentirano promovirati obaveze i prava u islamu, – poznavati sličnosti i razlike između međunarodnih akata o ljudskim pravima i obaveza i prava u islamu, poznavati kvalitet primjene obaveza i prava u muslimanskom svijetu i Evropi								

Program predmeta:

1. Osnovna ishodišta obaveza i prava u islamu
2. Zaštita pet temeljnih univerzalnih vrijednosti
3. Historija ljudskih prava
4. Utemeljenost ljudskih obaveza i prava u islamu
5. Poređenje između Islamske i Opće deklaracije o ljudskim pravima
6. Filozofska osnova za obaveze i prava čovjeka
7. Teorija o društvenom ugovoru

8. Temeljne ljudske obaveze i prava: a) pravo na život, b) jednakopravnost pred zakonom, c) pravo na slobodu, d) pravo na slobodni izbor svjetonazora
9. Obaveze i prava u sferi politike: a) sloboda misli i izražavanja, b) pravo dogovora
10. Porodične obaveze i prava: a) ravnopravnost muškarca i žene, b) majčinsko pravo, c) dječija prava, d) prava starih osoba
11. Obaveze i prava u području obrazovanja
12. Obaveze i prava u području rada i socijalne zaštite
13. Pravo na posjedovanje imovine
14. Pravo na državljanstvo
15. Pravo na slobodu kretanja
16. Pravo na azil
17. Institucije u svijetu koje rade na implementaciji obaveza i ispunjavanju prava ljudi
18. Analiza stanja u muslimanskom svijetu i u Evropi po pitanju zaštite ljudskih prava.

Izvođenje nastave:

Kolegij će se organizirati na bazi seminara, tako da zahtijeva aktivno sudjelovanje studenata.

On se sastoji iz dvije faze. Prva faza uključuje pažljivo čitanje relevantnih radova za planiranu temu. Svi studenti dužni su pročitati planirane tekstove i o pročitanom napisati maksimalno jednu stranicu sa standardnim proredom.

Druga faza predstavlja razvoj, pisanje i prezentaciju rada vezanog za temu seminara koja je usaglašena u dijalogu sa voditeljem kolegija. Studenti će imati obavezu pročitati radove jedni drugih, ponuditi konstruktivnu kritiku i pomoći jedni drugima da urade rad visoke kvalitete.

Obaveza studenta:

1. Završiti obavezno čitanje prije nastavnog časa.
2. Sudjelovati u raspravama tokom časa.
3. Na jednoj stranici, u elektronskoj i printanoj formi, pripremiti pregled pročitanih tekstova na zadatu temu i proslijediti je profesoru u elektronskoj i printanoj formi najmanje jedan dan prije časa.

Taj pregled treba sadržavati:

- (a) Tri ili četiri glavne teze o tekstu pročitanom na zadatu temu, navedene u vidu potpunih rečenica.
Teza je direkstan i jednostavan stav o nekoj tvrdnji koja je iznesena od strane autora.
- (b) Jedno ili dva središnja pitanja za autora o značaju i istinitosti iznesenih teza.

Od jednog studenta će biti zatraženo da pokrene raspravu za taj dan, tako što će usmeno prezentirati teze i pitanja koja je pripremio na jednoj stranici. Za kompletan set pregleda maksimalno se može osvojiti 30% bodova.

4. Prezentacija zadate teme. Studenti će, radeći u timovima od dva ili tri, na jednu od tema navedenih u silabusu pripremiti i prezentirati zadatu temu. Prezentacija će trajati do 15 minuta maksimalno, a nakon nje uslijedit će rasprava. Dodjela tema od strane profesora će biti završena u toku prve dvije sedmice nastave, a datum prezentacije će biti usaglašen s profesorom. Za ovaj dio aktivnosti maksimalno se može osvojiti 20% bodova.

5. 12-15 stranica pisanog rada (dvostrukim proredom) na temu koja se određuje kroz razgovor sa profesorom. Taj rad treba izravno tretirati jednu od tema planiranih u silabusu. On bi trebao biti nadogradnja spoznaje dosegnute kroz pročitane tekstove i pokazati da student ima solidno razumijevanje pitanja o kojima je čitao. Profesor može predložiti dopunska literatura koja se odnosi na teme u područjima od posebnog interesa za studenta. U toku pripreme rada student će konsultovati profesora. Draft rada može biti, po potrebi, prezentiran u razredu. Draft ovog rada će biti distribuiran elektronskim putem svim studentima najkasnije dva dana prije prezentacije. Draft rada treba minimalno da sadrži sljedeće:

- Naslov rada
- Stav o problemu koji bi trebalo riješiti u radu. Stav o problemu trebao bi inicirati pitanja na koja će se u radu dati odgovor.
- Osnovni argument rada
- Zaključak

Usmena prezentacija rada će trajati do deset minuta maksimalno. Prezentator treba imati na umu da su ostali sudionici pročitali draft unaprijed. Profesor će odabratи nekog od studenata da ukratko prokomentira prezentaciju, tako da bi svi studenti trebali doći spremni.

Konačna verzija rada treba biti završena sedmicu dana nakon prezentacije drafta. Usmeno predstavljanje konačne verzije rada neće trajati više od deset minuta. Prezentator treba prepostaviti da su ostali sudionici nastave pročitali pisani materijal unaprijed. Za draft, prezentaciju i konačnu verziju rada može se osvojiti maksimalno 30% bodova.

Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje završnog ispita na bazi obvezatne literature za 20% bodova .

Provjera znanja:

Nema klasične provjere znanja. Studenti će dobiti ocjenu u toku nastave na osnovu seminara, istraživanja i aktivnosti na času.

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Teoretski ispit		
Literatura					
Obavezna	1. Az-Zuhajli, Muhammed, <i>Huququ-l-insan fi-l-islam</i> , 2. Abu-l-Ala Al-Mawdudi, <i>Human rights in islam</i> , http://download3.quranurdu.com/English%20Islamic%20Books/14%20Human%20Rights%20in%20Islam.pdf 3. Abdul-Rahman al-Sheha, <i>Human Rights in Islam And Common Misconceptions</i> , http://www.islamland.com/Media/Books/HumanRightsinIslam.pdf 4. Cairo Declaration on Human Rights http://www.arabhumanrights.org/publications/regional/islamic/cairo-declaration-islam-93e.pdf 5. THE CENTER FOR INQUIRY, <i>Islam & human rights</i> <i>Defending Universality at the United Nations</i> http://www.centerforinquiry.net/uploads/attachments/ISLAM_AND_HUMAN_RIGHTS.pdf				
Dodataknja	Studentima mogu biti od koristi sljedeće web stranice: <ol style="list-style-type: none"> 1. Boston College Center for Human Rights and International Justice: http://www.bc.edu/centers/humanrights/ 2. University of Minnesota Human Rights Library: http://www1.umn.edu/humanrts 3. United Nations, human rights related resources: http://www.un.org/rights 4. United States Department of State, Human Rights Country Reports: http://www.state.gov/g/drl/hr/index.cfm?id=1470 5. Amnesty International: http://www.amnesty.org 				

	6. Human Rights Watch: http://www.hrw.org7. International Committee of the Red Cross: http://www.icrc.org8. United National High Commissioner for Refugees: http://www.unhcr.ch

UNIVERZITET U ZENICI

ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET

ODSJEK ZA ISLAMSku VJERONAUku

Naziv predmeta: ELEMENTI ISLAMSKE DUHOVNOSTI

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra						
		Predavanja	Vježbe								
I	Izborni	2	2	7	07K34-055						
Nastavnik: prof. dr. hfz. Halil Mehtić E-mail: halilmehthic@hotmail.com				Saradnik: doc. dr. Mensur Valjevac E-mail: mensur.valjevac@ipf.unze.ba							
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		Nema predmeta koji su preduslov za polaganje ispita.									
Cilj predmeta	<p>Opći cilj je upoznavanje studenata sa duhovnim učenjima u okvirima različitih ideoloških i religijskih pravaca, upoznavanje sa osnovama tesavvufa - islamskog duhovnog učenja, njegovim znanstvenim profiliranjem, školama i pravcima, teorijskim principima i metodama rada, područjima istraživanja kroz komparativni pristup savremenim spoznajama iz oblasti psihologije, pedagogije, psihoterapije, psihijatrije i neuronauke.</p> <p>Posebni cilj je senzibiliziranje studente za:</p> <ul style="list-style-type: none">- Razlučivanje duhovnosti kao osnovne dimenzije ljudske egzistencije i religioznosti kao puta duhovne realizacije čovjeka- Znanstveni pristup i akademski kritičnost u promišljenju duhovnih učenja te njihova komparacija sa dostignućima modernih prirodnih i društvenih znanosti- Razumijevanje i toleranciju do razine iskrenog poštivanje i konstruktivnog prihvaćanja različitosti u duhovnim shvatanjima i tumačenjima svijeta i čovjeka										
Kompetencije (Ishodi učenja)	<p>Nakon položenog ispita iz Elemenata islamske duhovnosti student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">- da shvate duhovnost kao temeljnu odrednicu ljudskog bitisanja u njenoj složenosti, interakcijskim odnosima i njenom totalitetu;- da se aktivano odnose prema stečenim znanjima radi ostvarivanja prihvatljivih oblika ponašanja, važnih za intelektualni, emocionalni, duhovni i socijalni razvoj ličnosti;										

- da sagledaju da je tesavvuf kao teorija i praksa islamske duhovne tradicije
- prihvatljiva i značajna pretpostavke islamskog odgoja i obrazovanja;
- da prepozna značajne mogućnosti primjene duhovnih učenja općenito i tesavvufa
- posebno na putu propagiranja zdravih stilova života i podizanja kvaliteta života
- ljudi i društva u cjelini
- suvereno interpretirati duhovna učenja općenito i učenja tesavvufa posebno

Program predmeta:

Duhovnost, vjerovanje, vjera i religioznosti – historijski tokovi i kulturološki aspekti

Duhovnost i religioznost u islamu

Tesavvuf kao islamska psihologija odgoja i obrazovanja; tesavvuf kao islamska pedagogija

Pojam, definicija, predmet proučavanja, nastanak tesavvufa kao nauke i njegov značaj

Historijski razvoj, škole i pravci u tesavvufu i njihovi osnivači.

Provjera misli o tesavvufu, dileme, kontraverze i različita tumačenja tesavvufa,

pristalice i protivnici tesavvufa

Terminologija tesavvufa

Temeljni pojmovi islamske psihologije: duša (nefs), duh (ruh), um (akl), srce (kalb)

Struktura psihičkog aparata i psihodinamika duhovnosti: mekami ili stepeni

duhovnog uzdignuća

Psihodinamika pobožnosti: put do (spoznaje) Boga, put u (spoznaji) Boga, put sa

(spoznajom) Boga i put od (spoznaje) Boga.

Božanska ljubav, mistično iskustvo

Sufijske metode oblikovanja ličnosti (druženje, duhovni učitelj, zikr, meditacija)

Ezoterijska tumačenja Kur'ana

Ličnosti Muhammeda, alsjhiselam. Značaj uzora za psihički i duhovni razvoj.

Duhovne dimenzije temeljnih imanskih, principa

Duhovne dimenzije temeljnih islamskih principa

Između hakikata i šerijata

Fenomen namaza, namaz kao mi'radž vjernika

Uloga i značaj dodatnih pobožnosti

Tesavvuf u sekularnom i postsekularnom društvu

Izvođenje nastave:

1. predavanja 70 %

2. prezentacija 30 %

Provjera znanja:

1. pisani rad + prezentacija 40 %

2. test 60 %

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Teoretski ispit		
5	5	40	50		

Literatura

Obavezna	<ol style="list-style-type: none">1. Abdul-Kadir Isa: Istine o tesavvufu. Odbor islamske zajednice (Nakšibendijska tekija "Šejh Ahmed Nuruddin" /Katedra Mesnevije/). Tuzla, 1998.2. El-Kušejri: Risala Kušejrija, Bookline D.O.O., Sarajevo, 20063. Rešid Hafizović: Temeljni tokovi sufizma, "Bemust", Sarajevo, 1999.4. Seid Hava: Naš duhovni odgoj, Behram-begova medresa, Tuzla 2003.5. Pierre Riffard: Riječnik ezoterizma, August Cesarec, Zagreb 1989.
Dodatna	<ol style="list-style-type: none">1. Fejzulah Hadžibajrić: Tesavvufsko-tarikatska poema Abdullaha Bošnjaka. Anal Gazi-husrev-begove biblioteke, knjiga II-III. Sarajevo, 1974.2. Muhammed Shafii: Fridom from the self – Sufizm, Meditation and Psychotherapy, Human Sciences Press, New York, 1985.3. PAJEVIĆ I. Duhovno i duševno u psihijatriji. U: Frančišković T. Moro LJ. Psihijatrija. Medicinska Naklada, Zagreb, 2009. An-Naraqi MM.4. Historija islamske filozofije. August Cesarec, Zagreb, 1988.5. Muhammed Sharif. Historija islamske filozofije. August Cesarec, Zagreb, 1988.

	6. Tesawwuf – islamska mistika, Zbornik radova prvog simpozija, Zagrebačka džamija, 1988. 7. Hol SH, Lindzi G: Teorije ličnosti. Beograd. Nolit, 1983. 8. Ante Fulgosi: Psihologija ličnosti, Školska knjiga, zagreb 1997. 9. Ibn-Kajim el-Dževzije: Poslanikova medicina, Libris 2001. 10. Ibn-Kajim el-Dževzije: Bolest i lijek, ID El-Kelimeh, Novi Pazar Bookline d.o.o., Sarajevom, 2003. 11. Šimun Šito Ćorić: Psihologija religioznosti. Naklada Slap, Jastrebarsko, 1997. 12. O. Sinanović, R. Hafizović i I. Pajević: Duhovnost i mentalno zdravlje, Svjetlost, Sarajevo 2002. 13. Dželaluddin es-Sujuti: Vjerovjesnikova medicina, Libris 2003

Naziv predmeta: RELIGIJSKA EDUKACIJA U EVROPI		Šifra predmeta: 07K34-058
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: I
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	ECTS krediti: 7 Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Izet Pehlić	E-mail: izet.pehlic@gmail.com
Saradnik na predmetu: doc. dr. Mevludin Dizdarević	E-mail: dizdarmev@hotmail.com

1. CILJ PREDMETA	Upoznavanje studenata sa modelima, recentnim tokovima i karakterom religijske edukacije u zapadnoj Evropi, njenim teorijskim backgroundom, metodama i kurikulumima. U sklopu predmeta studenti će se upoznati i sa obrazovanjem muslimana u Evropi i njihovim obrazovnim institucijama. Posebna pažnja će biti posvećena situaciji konfesionalne vjeronauke, napose islamske.
1.1. Uslovi za upis predmeta i ulazne kompetencije potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– završen diplomski-master ili postdiplomski predbolonjski studij iz humanističkih ili društvenih znanosti– poznavanje jednog orijentalnog i jednog evropskog jezika– sklonost prema znanosti i istraživanju
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<ul style="list-style-type: none">– vladanje znanjima iz područja religijske edukacije u savremenom evropskom kontekstu;– poznavanje teorijskih osnova, metoda i paradigmatičnih kurikuluma religijske edukacije u Evropi;– razumijevanje tokova, naravi i modela religijske edukacije u Evropi, posebno one koja se odnosi na konfesionalnu vjeronauku;– vladanje teorijskim i znanstveno-istraživačkim prepostavka njihove primjene u religijskoj edukaciji u Bosni i Hercegovini;– sticanje prepostavki za učešće u kreiranju obrazovnih kurikuluma iz područja religijske edukacije– unapređenje kvaliteta religijskog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, posebno onog u Islamskoj zajednici.

1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sekularizam i religijska edukacija - Postmoderna – novi izazovi religijskoj edukaciji - Odnos prema Drugome i pluriperspektivnost u religijskoj edukaciji - Konfesionalna vjeronačina u Evropi - Situacija obrazovanje muslimana u Evropi danas - Muslimanske obrazovne institucije u zapadnoj Evropi - Muslimanske visokoškolske institucije, instituti, istraživački centri - Kakvo muslimani trebaju religijsko obrazovanje u Evropi? - Kritički religijski odgoj i obrazovanje - pluralitet perspektiva - Duhovni i moralni odgoj u religijskoj edukaciji - Odnos tradicije i savremenosti u religiskom obrazovanju muslimana u Evropi - Različite paradigme religijskog obrazovanja - Ka građenju kritičke teorije religijske edukacije
---	---

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	___ % ___ % ___ %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	<ul style="list-style-type: none"> • prisustvovanje studenata na predavanjima, aktivno učešće u nastavi, rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene) • analiza knjige ili referentnog teksta od priznatih znanstvenika (muslimanskog ili svjetskog) iz područja religijske edukacije u Evropi (10% konačne ocjene) • istraživanja iz područja religijske edukacije u Evropi i BiH, izlaganje istraživanja na znanstvenom skupu (10% ocjene) • objavljivanje rada iz područja religijske edukacije u indeksiranom časopisu (20%) • pismeni i usmeni ispit iz predavanja i literature (50% ocjene) 	

2.3. Obaveze studenata	Redovni dolazak na predavanja, aktivno učešće u nastavi i seminaru, izlaganje na jednom znanstvenom skupu ili objavljivanje rada u referentnom časopisu (može i koautorstvu sa drugim kolegom, sa asistentom ili nastavnikom). Individualna priprema i izlaganje na osnovu jedne knjige iz izborne literature te aktivnim učešćem u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na osnovu obavezne literature.
------------------------	--

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura i izborna literatura	<ul style="list-style-type: none"> – Hilstead, Mark: <i>British Muslims and Education</i>, Budapest & New York, Open Society Institute, 2005. – Nielsen, Jørgen S., <i>Muslimani u Evropi</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011. – Wright, Aandrew, “Postmodernism and Religious Education: A Reply to Liam Gearon”, <i>The Journal of Beliefs and Values</i>, 17:1, 1996, pp. 22-28. – Wright, Andrew, <i>Spiritual Pedagogy. A Survey, Critique and Reconstruction of Contemporary Spiritual Education in England and Wales</i>. Abingdon: Culham College Institute, 1998 – Wright, Andrew, <i>Discerning the Spirit. Teaching Spirituality in the Religious Education Classroom</i>, Abingdon: Culham College Institute, 1999 – Wright, Andrew, “Hermeneutics and Religious Understanding. Part One: The Hermeneutics of Modern Religious Education”, <i>The Journal of Beliefs and Values</i>, 18:2, 1997, pp. 203-216. – Wright, Andrew, <i>Religious Education in the Secondary School: Prospects for Religious Literacy</i>, David Fulton, London, 1993 – Jackson, Robert, <i>Rethinking religious education and plurality : issues in diversity and pedagogy</i>, Routledge, London, 2004. – Murray, Thomas R., <i>Religion in schools: controversies around the world</i>, Praeger, Westport, Connecticut, London, 2006 – Wright, Andrew & Brandom, Anne-Marie (ur.), <i>Learning to Teach Religious Education in the Secondary School: A Companion to School Experience</i>. Routledge Falmer, London and New York, 2000. – Broadbent, Lynne & Brown, Alan, <i>Issues in Religious Education</i>. Routledge Falmer, London and New York, 2005. – Bates, Dennis, Durka, Gloria & Schweitzer, Friedrich (ur.), <i>Education, Religion and Society: Essays in honour of John M. Hull</i>. London and New York: Routledge Falmer, 2006. – Watson, Brenda (ur.), <i>Priorities in Religious Education: A Model for the 1990s and Beyond</i>. London, Washington: The Falmer Press. 2005.
---	--

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>Ovaj kolegij podrazumijeva nekoliko etapa kroz koje prolazi student kako bi obvladao planiranim znanima, kritičkim mišljenjem i znanstvenim metodama.</p> <p>U prvom dijelu se postiže i reflektira studentova motivacija za sadržaj predmeta, ustanavljuje stepen predznanja o njemu i potiču njegova vlastita promišljanja i krtički sudovi o temi i osnovnim postavkama studirane materije, što se zbiva u dijaloškoj naspramnosti sa nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stepenu student se opredjeljuje za individualno istraživanje literature i elektronskih (on-line) izvora kako bi se formirala baza onoga što je relevantno napisano o sadržaju ovog predmeta, što bi bilo uputno prezentirati ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te organizirati raspravu o prezentiranom. potiče raspravo kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>U ovoj fazi rada na predmetu student je takođe obavezan učestovati na jednom znanstvenom skupu na kojem bi izlagao (može i u koautorstvu) iz područja savremenih teorija obrazovanja.</p> <p>U posljednoj, trećoj fazi, vrednuje se studentovo znanje stečeno iz domene predmeta Savremene teorije obrazovanja, islamska perspektiva. Student polaže pismeni i usmeni ispita iz obvezne literature.</p>
--	---

DRUGI SEMESTAR

OBAVEZNI PREDMETI

	UNIVERZITET U ZENICI ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKE								
Naziv predmeta: RELIGIJSKA PEDAGOGIJA - KOMPARATIVNI PRISTUP									
Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra				
		Predavanja	Vježbe						
II	Obavezni	3	2	12	07K34-053				
Nastavnik: prof.dr. Edina Vejo, nosilac E-mail: edina.vejo@gmail.com Prof.dr. Safet Bektović, gostujući nastavnik		Saradnik: Prof.dr. Izet Pehlić E-mail: izet.pehlic@gmail.com							
Predmeti koji su preduvjet za polaganje									
Cilj predmeta	Upoznavanje studenata sa religijskopedagozijskim pristupom, s naglaskom na razvoju komparativnih istraživanja u Religijskoj pedagogiji, te osnaživanje epistemologijske oblikovanosti Religijske pedagogije s odjelitošću od konstrukta „odgoja vjernika“.								
Kompetencije (Ishodi učenja)	<ul style="list-style-type: none">- Suvereno razumijevanje i interpretacije suvremenih uvida u Religijskoj pedagogiji – komparativni pristup- Poznavanje međusobne relacije između sadržaja kompariranja i odgovarajućih metoda komparacije- Senzibiliziranje za metodologiju realizacije i istraživačke rezultate studija u oblasti Religijske pedagogije – komparativni pristup								
Program predmeta: Dijaloški model referiranja Religijske pedagogije: teologiski i pedagogiski. Izvorna suvremena pedagogijska teorijska pozicija. Formiranje licnosti i vrlog karaktera u svjetlu islamskog humanizma u komparaciji za zapadnom humanistickom tradicijom. Polazista: Ideje univerzalne etike u grčkoj filozofiji, islamu i evropskom									

humanizmu. Tematska pitanja: Pojam vrline i univerzalnog ljudskog bica, odnos religije i humanizma, vjerski humanizam i islamskla kritika modernog humanizma, uloga obrazovanja u razumijevanju i analizi "globalnog" humanizma

Inter-religijska komunikacija – polemika, diplomatski dijalog i kriticki dijalog abrahamicnih religija. Polaziste: Kriticka analiza historije odnosa judaizma, kršćanstva i islam sa posebnim ostvrtom na (neprevaziđene) izazove u dijalogu. Teoloski, kulturološki, politički i etički aspekt komunikacije, (ne)mogugucnosti međusobnog priznanja, o potrebi zajedničke filozofije dijaloga, otvorenost prema drugom i strah od gubljenja identiteta.

Izbor religijskopedagoških istraživačkih pitanja: Procesi (re)konstruiranja identiteta; Rizično društvo (Beck); Interaktivni ili disparatni odnos Tradicije i života; Porodične odgojne tradicijske vrijednosti; Transformacija tradicijskih vrijednosti; Obrisi normativne pedagogije u Tradiciji i islamskog odgoju i obrazovanju; Dometi i ograničenja empirijske znanosti o odgoju u proučavanju duhovnosti i vjerskog odgoja; Mogućnosti pozivanja na tradiciju duhovnoznanstvene pedagogije u proučavanju duhovnosti i vjerskog odgoja.

Ključne metodologische postavke u religijskopedagoškim istraživanjima (kvalitativna istraživačka paradigma)

Izvođenje nastave:

1. predavanje	25 %
2. prezentacije	50 %

Provjera znanja:

Do kraja semestra studenti su obavezni samostalno uraditi istraživanje na jednu od tema obuhvaćenih programom rada. Prihvaćeno istraživanje je preduvjet za pristupanje završnom ispitu.

Uputstvo za pisanje rada: sažetak rada treba sadržati kratak opis i metode rada, jasne ciljeve rada, razradu i zaključak. Sve tabele, figure i fotografije trebaju biti navedene u tekstu i pozicionirane na kraju rukopisa, odnosno, indexirane na kraju rukopisa. Kandidati trebaju biti dosljedni u korištenju interpunkcija, cifara, velikih slova, skraćenica kao i u nomenklaturi i simbolima. U radu se koristi intext metod citiranja što podrazumijeva da fusnote i endnote služe za dodatna objašnjenja dijelova osnovnog teksta ili dodatno referiranje na autora i izvor koji se citira (APA).

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Teoretski ispit		
50	20		30		

Literatura

Obavezna	Pranjić, M. (1996). <i>Religijska pedagogija: naziv, epistemologija, predmet I omeđenje</i> .
----------	---

	<p>Zagreb: Katehetki salezijanski centar.</p> <p>Silajdžić, A. (2006). <i>Muslimani u traganju za identitetom</i>. Sarajevo: Fakultet islamskih nauka/ El-Kalem</p> <p>Vejo, E.(2013). <i>Prilozi sociopedagoškom istraživanju identiteta Bošnjaka</i>. Sarajevo: Dobra knjiga, Biblioteka Educere.</p> <p>Vejo, E. i Begagić, E. (2019). Hipotetski kontinuumi aktualne relacije islama i bošnjačkog identiteta.</p> <p>Maldini, P. (2006). Obnovljena religioznost i demokratizacija hrvatskog društva. <i>Društvena istraživanja</i>, 15 (6 (86)), S. 1105-1125.</p> <p>Giddens, A. (2005). <i>Odbjegli svijet</i>. Zagreb, Naklada Jesenski, Turk.</p> <p>Vrcan, S. (2005). Europski identitet – neke ključne dileme. <i>Revija za sociologiju</i>. 36(1-2).</p> <p>Arkoun, M. (2004). Mišljenje nezamislivog i nemišljenog u suvremenoj islamskoj misli. <i>NoviMuallim</i>, Sarajevo, br. 19, str. 31-41.</p>
Dodatna	<p>Mohammed Arkoun (2011): “The Struggle for Humanism in Islamic Contexts” - <i>Journal of Levantine Studies Summer</i>, No. 1, pp. 153-170</p> <p>Abdurahman Badawi: Miskawaih u M. M. Sharif (1990), <i>Historija islamske filozofije I</i>. AC Zagreb</p> <p>Ibn Miskawayh (2014): <i>The Refinement of Character</i>, Kazi Publications</p> <p>Basam Tibbi: “Islamic Humanism vs. Islamism: Cross-Civilizational Bridging”, <i>Soundings: An Interdisciplinary Journal</i>, Vol. 95, No. 3 (2012), pp. 230-254</p> <p>Mahmoud Sadri and Ahmad Sadri (2000): <i>Reason, Freedom & Democracy in Islam. Essential Writings of 'Abdolkarim Soroush</i>, Oxford University Press</p> <p>Mohammed Arkoun (1992): “New Perspectives for a Jewish-Christian-Muslim Dialogue” in <i>Evolution of a Dialogue</i>, ed by L. Swidler, The Edwin Mellen Press, Lewiston, NY, pp. 224-229</p> <p>Martin Buber (2010): <i>I and Thou</i>, Martino Publishing; 6th edition</p> <p>Hasan Askari (1972) “The dialogical relationship between Christianity and Islam”, <i>Journal for ecumenical Studies</i>, pp. 477-487, N. Delhi</p> <p>Oddbjørn, Leirvik () “Philosophies of interreligious dialogue Practice in search of theory” in <i>Approaching Religion</i>, Vol. 1 pp. 16-24</p> <p>Oddbjørn Leirvik () “Critique of Religion and Christian–Muslim Dialogue” in</p>

Serpent as Substrate, pp. 208-222

Safet Bektovic (2012): “Interreligious relations”, in *Islam in Danmark*, ed by Jørgen Nielsen, Lexintongs Books

Naziv predmeta: PEDAGOŠKA NAČELA VJEROVJESNIČKOG SUNNETA		Šifra predmeta: 07K35-067	
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: II	ECTS krediti: 11
Status: Obavezni	Broj sati sedmično: 3P + 2V		Ukupan broj sati: 45+30 (75)
Nosilac predmeta: prof. dr. Šefik Kurdić		E-mail: sefikkurdic@bih.net.ba	
Saradnik na predmetu: prof. dr. Esmir Halilović		E-mail: esmir_h@yahoo.com	

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj</i> je upoznavanje studenata sa pedagoškim načelima vjerovjesničkog sunneta, koji, kao drugi izvor šerijatskog prava, nudi široku lepezu odgojnih metoda, koja mogu itekako da pomognu u ozdravljenju današnjeg moralno posrnulog čovjeka i društva, posebice ako se uzme u obzir činjenica da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., izravno bio odgajan od Gospodara svjetova.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je senzibiliziranje studentata za:</p> <ul style="list-style-type: none">– osvjetljavanje Poslanikovih, a.s. odgojnih metoda,– komparaciju Vjerovjesnikovih, s.a.v.s.,načela sa savremenim pedagoškim metodama,– akademsku kritiku u vezi propitkivanja utemeljenosti vjerovjesničkih metoda u savremenim kretanjima i njihovu kompatibilnost sa današnjim pedagoškim metodama.
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznавање arapskog i/ili engleskog jezika– eventualno poznавање nekog drugog stranog jezika ako na njemu postoji relevantna literatura koja tretira ovu problematiku (turski, perzijski...)– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivni iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz Pedagoških načela vjerovjesničkog sunneta, student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">– proniknuti u bit vjerovjesničkih odgojnih metoda,– interpretirati potrebu vjerovjesničkog odgoja kao prakse, odnosno poslaničke pedagogije kao teorijskog razmišljanja nad tom praksom,

	<ul style="list-style-type: none"> – argumentirati vjerovjesnički odgoj kao dio integralnog odgoja ljudske osobe, – poznavati mnogoliki spektar poslaničkog odgajanja i posjedovati kriterije vrednovanja poslaničke pedagoške misli u pedagoškoj misli uopće danas, – na osnovu ovladavanja vjerovjesničkim odgojnim metodama biti u stanju ispravljati kriva shvaćanja u ukupnoj pedagoškoj misli, – argumentirano pokazati da poslaničke odgojne metode ne sputavaju savremena pedagoška istraživanja, nego, naprotiv, jačaju ih i podstiču, – suvereno interpretirati vjerovjesničku pedagošku literaturu, – obrazložiti do koje mјere saznanja s područja vjerovjesničke pedagogije mogu biti korisna cjelovitu odgoju i kvalitetnom suživotu pripadnika različitih vjerskih denominacija.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Definiranje osnovnih pojmljivačkih termina: metode, Poslanik, odgoj – Ciljevi Poslanikove, s.a.v.s., odgojne misije – Historijski prikaz Poslanikovog djelovanja – Hadiske odgojne metode u različitim etapama razvoja ličnosti – Poslanik, s.a.v.s., kao učitelj i odgajatelj – Poticaj na učenje i odgajanje u sunnetu – Odnos odgajatelja i odgajanika kroz hadis – Temeljna odgojna područja u sunnetu Poslanika, a.s. – Samoodgoj, odgoj i odgajanje drugih (preodgoj) kroz prizmu sunneta – Andragoški principi, metode i mogućnosti u svjetlu hadisa – Poticaj hadisa na razvijanje pozitivnih ljudskih osobina – Poslanička upozorenja na negativne ljudske osobine – Sukcesivnost u odgojnem procesu – Prevencija i liječenje ovisnosti kroz prizmu Vjerovjesnikovog, s.a.v.s., sunneta

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	___ % ___ % ___ %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i	

studenata tokom nastave i na završnom ispitu	<p>kolegama (10% konačne ocjene),</p> <p>Evidentiranje napisu o školskom vjeronomu, religijskoj i vjerovjesničkoj pedagogiji u medijima (novine, časopisi, knjige/ i elektronski /radio, TV, Internet/ – raspored studenata prema pojedinim medijima ili godištima istih) na području Bosne i Hercegovine (10% konačne ocjene),</p> <p>Osobno istraživanje pojedinog vjerovjesničkog pedagoškog načela kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene)</p> <p>Pismeni ispit iz obvezatne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).</p>
2.3. Obaveze studenata	<p>Redovan dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanjem u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na bazi obavezne literature.</p>

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Al-Kutub as-sitta</i> – šest najpoznatijih hadiskih zbirk (poglavlja o odgoju) - Ibn Hagar al-Asqalani (1986) <i>Fath al-Bari</i>, Kairo, Dar ar-rayyan li at-turath. - An-Nawawi, <i>Al-Minhag</i> – <i>šarh Sahih Muslim b. al-Haggag</i>, Sa'ad Su'ubban. - Bakr, Abd al-Gawad (1983) <i>Falsafa at-tarbiya al-islamiya fi al-hadith aš-šarif</i>, Kairo: Dar al-fikr al-'araby. - Ebu Gudde (2003) <i>Poslanik, s.a.v.s., kao učitelj i njegovi metodi u podučavanju</i>, Novi Pazar: El-Kelimeh. - Kurdić, dr. Šefik (2011) <i>Pedagogija Muhammeda</i>, a.s., Zenica: Islamski pedagoški fakultet. - Al-Munthiri (1968) <i>At-Targib wa at-tarhib</i>, Bairut: Dar ihjai at-turath al-araby. - Profesorova predavanja koja donose novine s područja religijskopedagoške publicistike i najnovijih razmišljanja o pojedinom
--------------------------	--

	problemu vezanom za religijski odgoj. (Nude se u PowerPointu)
3.2. Seminarska literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Buhari (2009) <i>Knjiga o edebu</i>, Mostar: Islamski kulturni centar. - Imam el-Gazali (2004) <i>Ihja ulumid-din/Oživljavanje vjerskih znanosti</i>, Sarajevo: Bookline, d.o.o. - Ibn Hišam (1998) <i>Poslanikov životopis</i>, s arapskog: mr. Mustafa Prljača, Sarajevo: Bemust. - Al-Asbahani, Abu aš-Šaikh (1981) <i>Ahlaq an-Nabiyyi sallallahu alaihi wa sallam wa adabuhu</i>, Kairo: Mu'assasa al-Ahram. - Es-Siba'i, dr. Mustafa (1994) <i>Poslanikov životni put</i>, s arapskog: Ahmet Alibašić. - El-Buti, Muhammed Se'id Ramadan (2008) <i>Razumijevanje života Muhammeda, a.s.</i>, s arapskog: grupa prevodilaca, Bužim: Ilum. - Hamidullah, dr. Muhammed (1990) <i>Muhammed, a.s.</i>, prijevod: Nerkez Smailagić, Sarajevo: El-Kalem. - Gulen, Fethullah (2012) <i>Beskratna svjetlost Muhammed, a.s.</i>, s turskog: mr. Sead Ibrić, Sarajevo: El-Kalem i Hikmet. - Mahmud, dr. Ali Abdulhalim (2008) <i>OSNOVI ISLAMSKE PEDAGOGIJE - Elementi islamskog pedagoškog tretiranja formativnog perioda djetinjstva i mladosti</i>, Novi Pazar: El-Kelimeh. - Al-Qaradaw, Yusuf (1984) <i>Ar-Rasul wa all-ilm</i>, Bairut: Mu'assasa ar-risala. - Kurdić, dr. Šefik (2009) <i>Poslanikove metode pozivanju u vjeru</i>, Novi Pazar: El-Kelimeh. - Kal'adži, Muhammed Revvas (2012) <i>Ličnost posljednjeg Allahovog Poslnika</i>, N. Pazar: El-Kelimeh. - Halilović, dr. Safvet (2010) <i>SIRA – životopis posljednjeg Allahovog Poslnika</i>, Sarajevo: IPF i El-Kalem. - Es-Sallabi, dr. Ali Muhammed (2012) <i>Život i djelo posljednjeg Vjerovjesnika, s.a.v.s. – prikaz i analiza događaja</i>, s arapskog: Abdullah Nasup, Holandija: Stichting Hidzra. - Farid, Ahmad (1993) <i>Waqfat tarbawiyya ma'a as-sira an-nabawiyya</i>, Dar Ibn Khaldun.

	<p>- Abu Gudda, dr. Hasan (1989) <i>Qabasat tarbawiyya min as-sira an-nabawiyya</i>, Kuwait: Maktaba dar at-turath.</p> <p>- Hasan, Nur Hasan (1991) <i>At-Taaddub ma'a ar-Rasul fi al-Qur'an wa as-Sunna</i>, Gidda: Dar al-mugtama'.</p> <p>-Suwaid, Muhammad (1996) <i>Manhag at-tarbiyya an-nabawiyya li at-tifl</i> Damask-Bairut: Dar Ibni Kathir.</p>
--	--

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove sposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje tiskovnih i elektronskih medija kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadalje studioznog istraživanja pojedinog religijskopedagoškog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče rasprave kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje vjerovjesničkih pedagoških sadržaja kroz polaganje pismenog ispita iz obvezne literature.</p>
--	---

IZBORNI PREDMETI

	UNIVERZITET U ZENICI ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET ODSJEK ZA ISLAMSku VJERONAUku				
Naziv predmeta: METODOLOGIJA TUMAČENJA KUR'ANA					
Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
II	Izborni	2	2	7	07K35-076
Nastavnik: red. prof. dr. Safvet Halilović E-mail: safwatmustafa25@yahoo.com		Saradnik: doc. dr. Mensur Valjevac E-mail: valjevac.mensur@gmail.com			
Predmeti koji su preduvjet za polaganje		<ul style="list-style-type: none"> – završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti – najmanje pasivno poznavanje arapskog i jezika 			
Cilj predmeta		<p>Cilj predmeta <i>Metodologija tumačenja Kur'ana</i> je upoznavanje studenata s osnovnim metodološkim pravilima validnog tumačenja Kur'ana. Po islamskom učenju, Kur'an je vječni Allahov Govor, kako po značenju tako i po svom slovu i zvuku. To je posljednja Božija Objava ljudskome rodu. Kur'an je glavni izvor islama u idejnem (vjerskom), zakonodavnom (pravnom) i moralnom (etičkom) pogledu. Upravo zbog toga, središnje mjesto u islamu pripada Kur'anu i život muslimana mora biti skoncentrisan na Kur'an. Zbog toga, tumačiti Kur'an, koji predstavlja posljednju Božiju Objavu ljudima i koji je istovremeno glavni izvor islama, bez dvojbe, izuzetno je zahtjevan i odgovoran posao.</p> <p>Islamski učenjaci su razvili detaljnu i preciznu metodologiju tumačenja Kur'ana. Sasvim je normalno da komentatori Kur'ana – s obzirom da su živjeli u različitim vremenima i različitim okolnostima – nisu imali jedinstven pristup tefsiru, odnosno nisu uvijek koristili iste metode u tumačenju Kur'ana. Ako se tome još doda i činjenica da nisu imali ni jednaku naobrazbu, kao i to da se većina njih specijalizirala za određenu oblast, onda je razumljivo da postoji više metodologija tumačenja Kur'ana. Zato je sasvim logično da mufessir koji se isticao u arapskoj jezikoslovnoj znanosti i njenim disciplinama, u svome tefsiru najviše pažnje posvećuje jezičkim analizama kur'anskog teksta. <i>Fakih</i> (šerijatski pravnik) će posebnu pažnju posvećivati tumačenju tzv. <i>ajatu-l-ahkam</i> (ajeti koji se tiču</p>			

	<p>propisa); osoba koja se bavi akaidskom naukom posebno će se interesovati za kur'anske sadržaje koji se odnose na vjerovanje itd. Jednom riječju, ono što preovladava kod mufessira bit će uneseno u njegov tefsir (tumačenje Kur'ana), a na osnovu toga koja naučna disciplina je dominantna kod nekog mufessira, njegov tefsir će biti svrstan u određeni smjer u tumačenju Kur'ana i u tom pogledu razvit će se određeni metodološki okvir i pravila. U ovom kolegiju studenti će se upoznati s osnovim pravcima u tumačenju Kur'ana i njihovim metodološkim obilježjima, s posebnim osvrtom na metodologiju tumačenja Kur'ana u hanefijskom mezhebu s obzirom da je hanefijski mezheb najstarija i najraširenija pravna škola među današnjim muslimanima. Muslimani Bosne i Hercegovine i Balkana su sljedbenici hanefijskog mezheba, pa je i to važan razlog za prezentovanjem metodologije tumačenja Kur'ana u okvirima ovog mezheba.</p>
Kompetencije (Ishodi učenja)	<p>Nakon položenog ispita iz predmeta <i>Metodologija tumačenja Kur'ana</i> studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – imati uvide u najvažnije pristupe u tumačenju Kur'ana, njihove nosioce i specifična obilježja metodologije koju su koristili, – vršiti komparaciju među različitim metodologijama u tumačenju Kur'ana, – razumjeti i primijeniti najvažnija metodološka pravila hanefijskog mezheba u tumačenju Kur'ana koja su utjecala na specifična fikhska rješenja u ovoj pravnoj školi, <p>argumentirati i obrazlagati stavove hanefijskog mezheba na osnovama kur'anskih ajeta i njihovih poruka.</p>
Program predmeta:	
<p>Kratak historijski pregled o nastanku tefsirske nauke.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Glavne škole tefsira i njihovi utemeljitelji. – Er-Razi el-Džessas i njegov tefsir <i>Ahkamu-l-Kur'an</i> (Propisi Kur'ana), upoznavanje . – Temeljni metodologički principi tumačenja Kur'ana u hanefijskom mezhebu, opći pregled. – Prvi princip: Privrženost komentarisanju Kur'ana Kur'anom. Tekstovi. – Drugi princip: Kombinovanje tradicionalnog i racionalnog tefsira. Tekstovi. – Treći princip: Korištenje jezika i jezikoslovnih disciplina. Tekstovi. – Četvrti princip: Naročita briga o islamskom zakonodavnom pravu i njegovim propisima. – Peti princip: Razmatranje najvažnijih pitanja vjerovanja. Tekstovi. – Šesti princip: Razmatranje brojnih pitanja iz osnova fikha (<i>usulu-l-fikh</i>) i kur'anskih nauka ('ulumu-l-Kur'an). 	

- Sedmi princip: Oslanjanje na povode objave. Tekstovi.
- Osmi princip: Zanimanje za kiraete (čitanja) Kur'ana i njihova diferenciranja.
- Deveti princip: Izbjegavanje israilijata i apokrifnih hadisa.
- Razmatranje najvažnijih zamjerki i primjedbi na metodologiju tumačenja Kur'ana u hanefijskom mezhebu.

Izvođenje nastave:

1. predavanje i konsultacije
2. seminari
3. samostalni zadaci

Provjera znanja:

Prisutnost na predavanjima i obaveze prije završnog ispita (maksimalno 40% konačne ocjene), Završni pismeni i usmeni ispit, pismeni dio ispita je eliminatoran (maksimalno 60% ocjene).

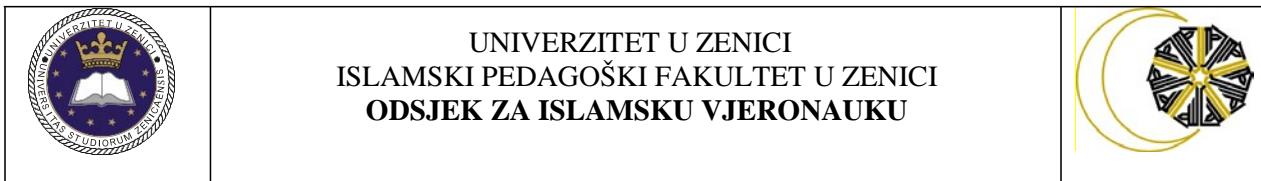
Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Završni ispit		
15	10	15	60		

Literatura

Obavezna	<p>Safvet Halilović: <i>Metodologija tumačenja Kur'ana u hanefijskome mezhebu - studija na primjeru El-Džessasovog tefsira Ahkamu-l-Kur'an (Propisi Kur'ana)</i>, s arapskog preveo dr. Mehmed Kico, El-Kalem i Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004.</p> <p>– Safvet Halilović: <i>Osnovi tefsira - Temeljne postavke za pravilno razumijevanje i tumačenje Kur'ana</i>, Dobra knjiga, Sarajevo i Islamski pedagoški fakultet u Zenici, drugo dopunjeno izdanje, 2015.</p> <p>– Džemaludin Latić: <i>Metodologija tefsira (hrestomatija)</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005.</p> <p>– Abdulkadir M. Salih: <i>Tefsir i mufessiri u savremenom dobu</i>, s arapskog preveli Nermin Omerbašić i Amrudin Hajrić, El-Kalem, Sarajevo, 2008.</p>
----------	---

Dodatna	Muhammed es-Sejjid Radi Džibril: <i>Medhal ila menahidži-l-muferssirin</i> , Er-Risala, Kairo, 1997. – Safvet Halilović: <i>El-Imam Ebu Bekr er-Razi el-Džessas ve menhedžuhu fi-t-tefsir</i> , Daru-s-selam, Kairo, prvo izdanje 2001., drugo izdanje 2008. – Aiša Abdurrahman Bint-Šati: <i>Et-Tefsir el-bejani li-l-Kur'ani-l-kerim</i> , Daru-l-me'arif, Kairo. – Muhammed Abdurrahman er-Rumi: <i>Ittidžahatu-t-tefsir fi-l-karni er-rabi' ašere</i> , Saudijska Arabija, 1986.
---------	---

Naziv predmeta: SAVREMENO RAZUMIJEVANJE POSLANIČKE PARADIGME ODGOJA		Šifra predmeta: 07K35-068	
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: II	ECTS krediti: 7
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	Ukupan broj sati: 30+30 (60)	
Nosilac predmeta: prof. dr. Zuhdija Hasanović		E-mail: hzuhdija@yahoo.com	
Saradnik na predmetu: doc. dr. Kenan Musić		E-mail: kenan@fin.ba	

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj</i> je upoznavanje studenata sa odgojnim metodama velikog broja Allahovih poslanika i savremenim razumijevanjem njihovih metoda u ovom vremenu, s ciljem ozdravljenja današnjeg društva.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je senzibiliziranje studentata za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osvjetljavanje vjerovjesničkih odgojnih metoda, – komparaciju metoda Allahovih poslanika sa savremenim pedagoškim metodama, – akademsku kritiku u vezi propitkivanja utemeljenosti vjerovjesničkih metoda u savremenim kretanjima i njihovu kompatibilnost sa današnjim pedagoškim metodama.
-----------------------------	---

1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none"> – Završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti – najmanje pasivno poznavanje arapskog i/ili engleskog jezika – eventualno poznavanje nekog drugog stranog jezika ako na njemu postoji relevantna literatura koja tretira ovu problematiku (turski, perzijski...) – motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivni iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz Savremenog razumijevanja poslaničke paradigme odgoja, student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proniknuti u bit vjerovjesničkih odgojnih metoda, – interpretirati potrebu vjerovjesničkog odgoja kao prakse, odnosno poslaničke pedagogije kao teorijskog razmišljanja nad tom praksom, – argumentirati vjerovjesnički odgoj kao dio integralnog odgoja ljudske osobe, – poznavati mnogoliki spektar poslaničkog odgajanja i posjedovati kriterije vrednovanja poslaničke pedagoške misli u pedagoškoj misli uopće danas,

	<ul style="list-style-type: none"> – na osnovu ovladavanja vjerovjesničkim odgojnim metodama biti u stanju ispravljati kriva shvaćanja u ukupnoj pedagoškoj misli, – argumentirano pokazati da poslaničke odgojne metode ne sputavaju savremena pedagoška istraživanja, nego, naprotiv, jačaju ih i podstiču, – suvereno interpretirati vjerovjesničku pedagošku literaturu, – obrazložiti do koje mjere saznanja s područja vjerovjesničke pedagogije mogu biti korisna u odgoju i kvalitetnom suživotu pripadnika različitih vjerskih denominacija.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opće karakteristike vjerovjsničke odgojne misije – Vjerovjesnička baština u ukupnoj pedagoškoj misli – Nuhove, a.s., metode odgoja – Lutove, a.s. odgojne metode i njihove implikacije na današnje stanje – Šu'ajbovo, a.s., odgojno djelovanje u kontekstu savremenih devijacija – Pedagoške metode u slučaju Ibrahima a.s. – Ja'kubovo, a.s., obraćanje djeci – Odgojna paradigma u primjeru Jusufa a.s. – Seksualni odgoj kroz prizmu Jusufovog, a.s., iskušenja sa ženama – Musaova, a.s., percepcija odgoja – Isa, a.s., i njegove pedagoške metode – Odgojna paradigma posljednjeg Allahovog Poslanika, s.a.v.s. – Metode u prevenciji i liječenju raznih vrsta ovisnosti kod vjerovjesnika

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene), Evidentiranje napisu o školskom vjeronomenu, vjerovjesničkoj pedagogiji i metodama vjerovjesnika u prevenciji raznih ovisnosti u medijima (novine, časopisi, knjige/ i elektronski /radio, TV, Internet/ – raspored studenata prema pojedinim medijima ili	

	<p>godištima istih) na području Bosne i Hercegovine (10% konačne ocjene),</p> <p>Osobno istraživanje savremenih razumijevanja vjerovjesničke paradigmе odgoja kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o tome pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene)</p> <p>Pismeni ispit iz obvezatne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).</p>
2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na bazi obavezne literature (15 pitanja).

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> - As-Sa'labi, An-Naisaburi, <i>Qasas al-ambija'</i>, Bairut: Al-Maktaba ath-thaqafiyya. - Al-Kilani, Sayyid Ahmad (1984) <i>Fi mawkip an-nabiyyin</i>, Kuwait: Dar al-qalam. - Ibn Kesir (1999) <i>Kazivanja o vjerovjesnicima</i>, Zenica: AIO. - El-Eškar, dr. Omer Sulejman, <i>Poslanici i objave u svjetlu Kur'ana i Sunneta</i>, sa arapskog: grupa prevodilaca, Innehulhaqq, bez mjesta i god. izdanja. - En-Nedevi, Ebu-l-Hasan, <i>Poslanstvo i poslanici u svjetlu Kur'ana</i>, Sarajevo: Ilmijja BiH. - Ibn Hišam (1998) <i>Poslanikov životopis</i>, Sarajevo: Bemust - Hamidullah, dr. Muhammed, <i>Muhammed, a.s.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1990. - Fethullah Gulen (2012) <i>Beskrnjna svjetlost – Muhammed, a.s.</i>, Sarajevo: El-Kalem i Hikmet. - Halilović, dr. Safvet, <i>SIRA – životopis posljednjeg Allahovog Poslanika</i>, El-Kalem, 2010. - Kurdić, dr. Šefik, <i>Kako su Allahovi poslanici pozivali u islam</i>, El-Kelimeh, Novi
--------------------------	--

	<p>Pazar: 2007.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurdić, dr. Šefik, <i>Poslanikove metode pozivanju u vjeru</i>, El-Kelimeh, Novi Pazar: 2009. - Kurdić, dr. Šefik, <i>Pedagogija Muhammeda</i>, a.s., IPF, Zenica, 2011.
3.2. Seminarska literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Kur'anski tekstovi o vjerovjesnicima - komentari kur'anskih tekstova u najpoznatijim tefsirima. <ul style="list-style-type: none"> - Buhari (2009) <i>Knjiga o edebu</i>, Mostar: Islamski kulturni centar. - Al-Ašqar, dr. Omar Sulaiman (1985) <i>Ar-rusul wa ar-risalat</i>, Kuwait: Maktaba al-falah. - Ibn Ragab, al-Hanbali (1991) <i>Gami'a ar-rusul kana dinuhum al-islam</i>, Tanta: Dar as-sahaba li at-turath. - Al-Khalidi, Salah 'Abd al-Fattah (1989) <i>Ma'a qasas as-sabiqin fi al-Qur'an</i>, Damask: Dar al-qalam. - Zain al-'Abidin, Muhammad (1988) <i>Manhag al-anbiya' fi ad-da'wa ila Allah</i>, Kuwait: Dar al-Arqam. - Mahmud, dr. Ali Abdulhalim (2008) <i>OSNOVI ISLAMSKE PEDAGOGIJE - Elementi islamskog pedagoškog tretiranja formativnog perioda djetinjstva i mladosti</i>, Novi Pazar: El-Kelimeh. - El-Karadavi, Jusuf (1984) <i>Er-Resulu ve-l-ilmu</i>, Bejrut: Mu'esestu-r-risale. - Kurdić, dr. Šefik (2009) <i>Poslanikove metode pozivanju u vjeru</i>, Novi Pazar: El-Kelimeh.

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove sposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje tiskovnih i elektronskih medija kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadalje studioznog istraživanja pojedinog</p>
--	--

religijskopedagoškog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče rasprave kod kolega o dotičnom problemu.

Na trećem stupnju vrednuje se studentovo savremeno razumijevanje vjerovjesničke paradigme odgoja kroz polaganje pismenog ispita iz obvezne literature.

Naziv predmeta: METODE ISTRAŽIVANJA AKAIDSkiH TEMA		Šifra predmeta: 07K35-063
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: II
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	ECTS krediti: 7 Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Zuhdija Adilović	E-mail: zuhdija.adilovic@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Almir Pramenković	E-mail: almirpramenkovic@gmail.com

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj:</i></p> <p>Ovaj modul tretira metode istraživanja ‘aqāidskih tema, status diskusije i rasprave u tokovima islama, konsenzus glede bitnih ‘aqāidskih pitanja, značaj ‘aqāida u životu pojedinca i zajednice, islamsko vjerovanje i potrebe ljudske duše, pravila pri istraživanju ‘aqāidskih tema, aksijalno značenje Kur'ana i hadisa u mišljenju, sporenju i dokazivanju, te odnos Objave i razuma.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je ukazivanje studentima da pridržavanjem metoda prvih generacija u istraživanju ‘aqāidske misli, potvrđujemo respekt spram Kur'ana i sunneta, dva osnovna izvora islama.</p>
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznavanje arapskog, njemačkog, ili engleskog jezika– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	Nakon položenog ispita iz predmeta Metode istraživanja ‘aqāidskih tema student će biti u stanju: <ul style="list-style-type: none">– mjerodavno tematizirati najznačajnija pitanja iz tradicionalne ‘aqāidske misli,– ovladati primjenom metoda pri istraživanju ‘aqāidske misli,– interpretirati pravila pri istraživanju ‘aqāidske misli,– poimati aksijalno značenje Kur'ana i hadisa u mišljenju, sporenju i dokazivanju,– okvalifikovati status diskusije i rasprave u tokovima islama.
1.3. Sadržaj	Teme

predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <p>Terminološko i semantičko određenje termina "ehlis-sunnet ve-l-džema'at", drugi nazivi za "ehlis-sunnet", značenje riječi el-džema'at u sintagmi ehlis-sunneta ve-l-džema'ata,</p> <p>Glavne karakteristike ehlis-sunnetske metode istraživanja 'aqāidskih tema:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jedinstveni izvor, 2. Utemeljenost isključivo na kur'ansko-sunnetskim argumentima, 3. Izbjegavanje diskusije i rasprave u vjeri, 4. Saglasje u 'aqāidskim pitanjima, 5. Srednji, umjereni put, <p>Značaj i uloga 'aqāida u životu pojedinca i zajednice:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Islamsko vjerovanje daje nam ispravno mišljenje o čovjeku, svemiru i životu, -Islamsko vjerovanje je u konstantnom suprotstavljanju različitim zabrudama i praznovjerju, -Islamsko vjerovanje udovoljava potrebama duše, -Islamsko vjerovanje čini ovjeka odgovornim, -Islamsko vjerovanje spašava čovjeka od robovanja ljudima, -Islamsko vjerovanje nam pojašnjava put sreće i uspjeha, -Islamsko vjerovanje je jedan od najjačih motiva za samopožrtvovanje, <p>Pravila kojih se treba pridržavati pri istraživanju 'aqāidskih pitanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prihvatanje i vjerovanje u sve kur'anske ajete i vjerodostojne hadise Poslanika, s.a.v.s. 2. Kur'an i sunnet obuhvataju sve temelje vjere s njihovim dokazima i pojašnjenjima. 3. Nepostojanje derogacije u kur'anskim kazivanjima i osnovama vjere. 4. Prvi razlog je da se Kur'an i sunnet uključuju u isto vrijeme. 5. Otklanjanje kontradiktornosti između citata Kur'ana i sunneta. 6. Nepostojanje kontradiktornosti između Objave i razuma 7. Izvorno značenje kur'anskih i sunnetskih tekstova odgovara nakani Zakonodavcu 8. Prvotna značenja (zahirun-nusus) kur'anskih i sunnetskih tekstova razumljiva su onima kojima su upućena 9. Vjerovati u nejasne, a raditi po jasnim ajetima. 10. Legitimnost razumijevanja Kur'ana i sunneta od strane prvih generacija muslimana
--	--

	Primjena ove metodologije u istraživanja ‘aqāidskih tema nekih od najistaknutijih bošnjačkih vjerskih umova poput Hasana Kjafije Pruščaka, Mehmeda Handžića i dr. Ahmeda Smajlovića, ukazujući pri tome implice na njihovo sudjelovanje u građenju golemog univerzuma islamske ‘aqāidske misli.
--	---

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene), Evidentiranje napisa o ‘aqāidskom ishodištu odgoja i obrazovanja na Internetu i kroz domaću i inozemnu literaturu – (10% konačne ocjene), Osobno istraživanje pojedinog aspekta ‘aqāidskog ishodišta odgoja kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene) Pismeni ispit iz obvezatne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).	
2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismo polaganje ispita na bazi obavezne literature (15 pitanja).	

3. LITERATURA

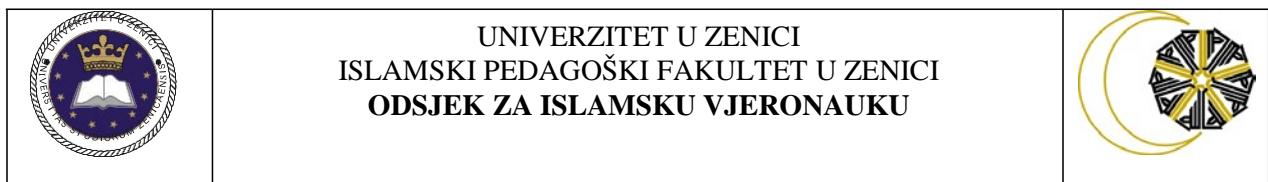
3.1. Obavezna literatura (alternativno po 3 knjige iz	Priručnici i knjige (primarna i sekundarna literatura na arapskom i lokalnim jezicima): * د. يوسف القرضاوي، الإيمان والحياة، مؤسسة الرسالة، بيروت ١٩٩٦ م.
---	---

<p>islamske tradicije sukladno preferencijama studenata)</p>	<p style="text-align: right;">—</p> <p style="text-align: right;">* —</p> <p style="text-align: right;">الكريم في معالجة النفس الإنسانية، دار قيبة، بيروت ١٩٨٨ م.</p> <p style="text-align: right;">الإيمان، حسن الترلي</p> <p style="text-align: right;">—</p> <p style="text-align: right;">محمد سعيد رمضان البوطي، كبرى القيبيات الكونية.</p> <p style="text-align: right;">—</p> <p style="text-align: right;">محمد فطب، ركانز الإيمان،</p> <p style="text-align: right;">—</p> <p style="text-align: right;">سید فطب، مفهومات التصور الإسلامي، في ظلال القرآن الكريم</p> <p style="text-align: right;">—</p>
<p>Literatura na lokalnim jezicima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Z. Adilović i A. Sarajlić, Metode istraživanja akadskih tema, – Adilović Zuhdija, <i>Hasan Kafija Pruščak</i> – <i>i njegovo djelo Svjetlost istinske spoznaje o temeljima vjere,</i> – Osnove islamske pedagogije – – istraživanja) – Polić, Milan (ur.) (2007), <i>Filozofija i odgoj u suvremenom društvu</i> (Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo) – Zbornik radova IPF-a. – – Profesorova predavanja koja donose novine s područja pedagoške misli u savremenim akadskim izvorima. 	
<p>3.2. Seminarska literatura</p>	Nb. Ako ne postoji gore navedena literatura u biblioteci, trebalo bi je odmah početi nabavljati i imati je do početka predavanja kako bi za svakog studenta postojala mogućnost osobnog istraživanja i komparativnog doprinosa profiliranju kolegija kroz njihove seminarske rade, međutim, studenti su obavezni konzultirati i

4. PRAĆENJE KVALITETA

<p>4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</p>	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove osposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje literature i elektroničkih (on-line) izvora kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadalje studioznog istraživanja pojedinog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče raspravo kod kolega o dotičnom problemu.</p>
---	---

	Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje sadržaja pedagoške misli u savremenim akadskim izvorima kroz polaganje pismenog ispita iz obavezne literature.
--	---

Naziv predmeta: METODOLOGIJA HANEFIJSKOG MEZHEBA U PODRUČJU IBADATA	Šifra predmeta: 07K35-079		
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: II	ECTS krediti: 7
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P+2V		Ukupan broj sati: 30+30 (60)
Nosilac predmeta: prof. dr. Enes Ljevaković		E-mail: enesljevakovic@yahoo.com	
Saradnik na predmetu: prof. dr. Mustafa Hasani		E-mail: mustafahasani2000@yahoo.com	

1. CILJ PREDMETA	Cilj predmeta <i>Metodologija hanefijskog mezheba u području ibadata</i> jeste upoznavanje studenata s osnovnim metodološkim pravilima hanefijskog mezheba i njihovom primjenom u oblasti ibadata (obredoslovja). Hanefijski mezheb je najstarija i najraširenija islamska pravna škola među današnjim muslimanima. Njegov osnivač je imam Ebu Hanife, zajedno sa njegovim najbližim učenicima, koji su živjeli i djelovali u Iraku, postojbini najstarijih civilizacija, kulturno raznolikoj, etnički složenoj i ekonomski relativno razvijenoj sredini, što je imalo svoju refleksiju i u nekim fikhskim rješenjima, različitim od onih koja je dala ulema u području Hidžaza. Zbog tih rješenja, posebno onih utemeljenih na idžtihadu putem analogijskog zaključivanja, Ebu Hanifina Škola je okarakterisana kao racionalistička, a njegovi sljedbenici, prozvani su kao racionalisti (ehlur-r'ej). Ovoj pravnoj školi pripadaju i bosansko-hercegovački muslimani. Hanefijski mezheb je do ovdašnjih muslimana došao preko neprekinute silsile – lanca uleme koji seže do Božjeg Poslanika a.s., o čemu nam govori Hasan Kjafijina silsila uleme. Zbog svojih specifičnih metodoloških pravila i praktičnih fikhskih rješenja, utemeljenih na principu primata Kur'ana u odnosu na Sunnet, zatim uvažavanja načela olakšavanja, običaja, sagledavanja zahtjeva vremena i prostora, hanefijski mezheb se odlikuje potrebnom fleksibilnošću i adaptibilnošću, što je doprinijelo njegovom širenju u različitim muslimanskim narodima i zajednicama. Hanefijski mezheb ima specifična metodološka pravila koja se tiču općih normativnih tekstova Kur'ana, njihove kategoričnosti, mogućnosti derogacije, odnosno specificiranja sunnetom, inovativnog pristupa kategorizaciji sunneta, naglašene primjene analogije uz primjenu korektivnog instrumenta istihsana (pravne preferencije), što je utjecalo na brojna praktična fikska rješenja uključujući i ona u oblasti ibadata, a koja se u određenoj mjeri razlikuju od rješenja u drugim mezhebima. Područje ibadata je našire elaborirana problematika u naučnoj disciplini fikha, najzastupljenije je u primjeni i stoga najvažnije za nas i sve one koji se bave izučavanjem i istraživanjem praktičnog aspekta islama, tj. fikha.
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none"> – završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti – najmanje pasivno poznavanje arapskog jezika
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz kolegija student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razumjeti i primijeniti najvažnija metodološka pravila hanefijskog mezheba koja su utjecala na specifična fikska rješenja u ovoj pravnoj školi, posebno u području ibadata, – prepoznati različite pristupe idžtihadu unutar hanefijske pravne škole, a djelimično i unutar drugih mezheba, koji su utjecali na različita konkretna fikska rješenja u oblasti ibadata,

	<ul style="list-style-type: none"> – razumjeti uzroke različitih mezhebskih rješenja u konkretnim pitanjima u oblasti ibadata, – vršiti komparaciju među različitim rješenjima, – argumentirati i obrazlagati stavove hanefijskog mezheba o pojedinim fikhskim pitanjima u oblasti ibadata.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nastanak i razvoj hanefijskog mezheba. – Izvori prava u hanefijskom mezhebu: klasifikacija i hijerarhija. – Najvažnija metodološka pravila hanefijskog mezheba. – Odnos Kur'ana i Sunneta, s posebnim osvrtom na specificiranje općeg kur'anskog teksta hadisom i njegova refleksija na praktična rješenja. – Pojam, važnost i opći ciljevi sistema ibadata u učenju islama. – Važnost i posebni ciljevi obredne čistoće u islamu. – Metodologija i specifična rješenja hanefijskog mezheba u oblasti obredne čistoće. – Važnost i posebni ciljevi namaza u islamu. – Metodologija i specifična rješenja hanefijskog mezheba u oblasti namaza. – Pojam, značaj i posebni ciljevi obreda posta u učenju islama. – Metodologija i specifična rješenja hanefijskog mezheba u oblasti posta. – Pojam, značaj i posebni ciljevi zekjata u učenju islama. – Metodologija i specifična rješenja hanefijskog mezheba u oblasti zekjata. – Pojam, važnost i posebni ciljevi hadža u učenju islama. – Metodologija i specifična rješenja hanefijskog mezheba u oblasti hadža.

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu	<ul style="list-style-type: none"> - Prisutnost na predavanjima i obaveze prije završnog ispita (maksimalno 40% konačne ocjene), <p>Završni pismeni i usmeni ispit, pismeni dio ispita je eliminatoran (maksimalno 60% ocjene).</p>	

3. LITERATURA

<p>3.1. Obavezna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Mohammad Hashim Kamali, Uvod u islamsko pravo, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2015. – Shibli Nu'amani, Abu Hanifa – život i djelo, Tugra, Zagreb, 1996. – Šefik Kurdić, Ebu Hanife, i namaz u hanefijskom mezhebu, Islamska pedagoška akademija, Zenica, 2001. – Muhammed Madžid 'Itr, Hanefijski mezheb, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2014. – Ibrahim Halebi, Multeqa-l-ebhur, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2002.
<p>3.2. Dopunska literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Abdulhamid Mahmud Tahmaz, Hanefijski fikh, Haris Grabus, Sarajevo, 2002, tom I. – Wahba al-Zuhayli, Al-Fiqh alislami wa adillatuhu, Dar al-fikr, Damask, 1989, tom 1-3. – Dr. Jusuf el-Karedavi, Ibadet u islamu, MIZ Konjic, 2001. – Ebu Hamid Muhammed el-Gazali, Tajne posta, zekata i hadža, Libris, Sarajevo, 2013.

Naziv predmeta: ISLAMSKA DUHOVNOST I MENTALNO ZDRAVLJE		Šifra predmeta: 07K34-056
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: II
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	ECTS krediti: 7 Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Izet Pajević	E-mail: zikjri@bih.net.ba pajevic.izet@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Mevludin Hasanović	E-mail: hameaz@bih.net.ba

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj</i> je upoznavanje studenata sa duhovnim i religijskim aspektima problema veznih za mentalno zdravlje, mogućnostima primjene islamske duhovnosti u programima promovisanja zdravih stilova života, prevencije i liječenja nekih psihičkih poremećaja i sociopatoloških pojava kroz komparativni pristup savremenim spoznajama iz oblasti psihopatologije, socijalne patologije psihijatrije i psihoterapije.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je senzibiliziranje studente za:</p> <p>Znanstveni pristup i akademска kritičnost u promišljenju duhovnih i religijskih utjecaja na mentalno zdravlje i njihova komparacija sa dostignućima modernih prirodnih i društvenih znanosti</p>
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznavanje arapskog, perzijskog, turskog ili engleskog jezika– eventualno poznavanje nekog drugog stranog jezika ako na njemu postoji relevanta literatura o duhovnim i tesavvufu– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz Elemenata islamske duhovnosti student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">– da shvate važnost duhovnosti kao temeljne odrednicu ljudskog bitisanja za mentalno zdravlje kako pojedinca tako i društva u cjelini– da se aktivano odnose prema stecenim znanjima radi ostvarivanja prihvatljivih oblika ponašanja, važnih za intelektualni, emocionalni, duhovni i socijalni razvoj ličnosti;– da prepozna značajne mogućnosti primjene duhovnih učenja općenito i tesavvufa

	<p>posebno na putu propagiranja zdravih stilova života i podizanja kvaliteta života ljudi i društva u cjelini</p> <ul style="list-style-type: none"> – suvereno interpretirati i valorizira utjecaj duhovnosti i religioznosti na mentalno zdravlje
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Duhovnost kao temeljna ljudska odrednica, odnos duhovnosti i religioznosti; duhovnost i religioznost u islamu – Putevi spoznaje stvarnosti, psihički procesi, vanjska i unutarnja čula – Struktura psihičkog aparata i psihodinamika duhovnosti – Psihodinamika pobožnosti u procesu duhovnog usavršavanja – Fenomen mističnog iskustvo - tradicionalna i znanstvena shvatanja – Psihološke interpretacije religioznosti. Intrinzična i ekstrinzična religioznost. – Normalno i patološko u religioznosti. – Ljudski razvoj, konflikti i njihov utjecaj na religioznost. Faze duhovnog i religioznog razvoja ličnosti – Zdrava i zrela ličnost, zrela religioznost, odlike zrele ličnosti u islamu – Vjera, religioznost, spiritualnost i mentalno zdravlje – Uloga religije u očuvanju mentalnog zdravlja – Naučna valorizacija utjecaja duhovnosti i religioznosti na mentalno zdravlje – Islam kao nauka o ponašanju – Šerijatski propisi kao kognitivno-bihevioralni obrasci – Moralne vrline i mahane i psihološki mehanizmi odbrane ličnost – Bolesti duše i njihov tretman u svjetlu islamske duhovnosti – Bolesti moći intelekta i njihov tretman – Bolesti moći srdžbe i njihov tretman – Bolesti moći strasti i njihov tretman – Združene bolesti moći intelekta, srdžbe i strasti i njihov tretman – Formalni i suštinski aspekti fizičkog i psihičkog čišćenja u islamu. – Anksioznost i strah, tuga i depresija, diosocijacija i psihička trauma – Moralni konflikt i stres, osjećanja krivice i pokajanje – Seksualnost u islamu. Vaspitanje seksualnog nagona. Normalno i patološko u islamskom poimanju seksualnosti. – Prevencija i liječenje poremećaja seksualnih sklonosti. – Islamske metode za očuvanje i unapređenje psihičkog zdravlja – Zdravstvene dimenzije imanskih, islamskih, i ihsanskih principa – Fenomen namaza, njegov utjecaj na zdravlje, razvoj i sazrijevanje ličnosti – Ličnosti Muhammeda, alsjhiselam. Značaj uzora za psihički i duhovni razvoj, stabilnost i zdravlje ličnosti – Zdravstveni efekti dodatnih pobožnosti i džamijskog okupljanja

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	<p>Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene),</p> <p>Evidentiranje napisa o islamskoj duhovnosti na Internetu i kroz domaću i inozemnu literaturu – (10% konačne ocjene),</p> <p>Osobno istraživanje pojedinog aspekta islamske duhovnosti kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene)</p> <p>Pismeni ispit iz obvezatne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).</p>	
2.3. Obaveze studenata	<p>Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na bazi obvezatne literature (15 pitanja).</p>	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura (alternativno po 3 knjige iz islamske i zapadnjačke tradicije sukladno preferencijam a studenata)	<p>Literatura na lokalnim jezicima:</p> <p>14. Sinanović O, Hafizović R, Pajević I: Duhovnost i mentalno zdravlje, Svjetlost, Sarajevo 2002.</p> <p>15. An-Naraqi MM. Eliksir sreće. Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 1995.</p> <p>16. El-Gazali EH. Ihja ulûmi-dîn, knjiga 5 i 6. Libris, Sarajevo, 2005.</p> <p>17. Šimun Šito Čorić: Psihologija religioznosti. Naklada Slap, Jastrebarsko, 1997.</p> <p>18. Izet Pajević i Mevludin Hasanović (urednici) Psihijatrija između fenomenologije i neuroznanosti, UPUBIH, Tuzla, 2012.</p> <p>19. Pierre Riffard: Riječnik ezoterizama, August Cesarec, Zagreb 1989.</p> <p>20. Lynn Wilcox: Sufizam i psihologija. Medžlis IZ Tuzla, 2006.</p>
3.2.	21. Seid Hava: Naš duhovni odgoj, Behram-begova medresa, Tuzla 2003.

Seminarska literatura	<p>22. Abdul-Kadir Isa: Istine o tesavvufu. Odbor islamske zajednice Tuzla, 1998.</p> <p>23. Koenig HG. Handbook of Religion and Mental Health. San Diego: Academic Press: 1998.</p> <p>24. Muhammed Shafii: Fridom from the self – Sufizm, Meditation and Psychotherapy, Human Sciences Press, New York, 1985.</p> <p>25. PAJEVIĆ I. Kako religija može pomoći u borbi protiv bolesti ovisnosti. U: Sinanović O (urednik). Ovisnost o psihoaktivnim supstancama – uzroci i posljedice, prevencija i liječenje/multidisciplinarni pristup. Tuzla: Behrambegova medresa/Medicinski fakultet, 2001: 211 - 231.</p> <p>26. PAJEVIĆ I. Nove dileme u psihoterapiji: Može li psihoterapeut obavljati molitvu sa pacijentom. U Jakovljević M. i suradnici: Nove ideje i koncepti u suvremenoj psihijatriji. Zagreb: Pro mente d.o.o. Mostar: Katedra za psihijatriju Medicinskog fakulteta sveučilišta u Mostaru, 2008: 63-69.</p> <p>27. Loven A. Bioenergetika. Nolit, Beograd, 1984.</p> <p>28. Pierre Riffard: Riječnik ezoterizma, August Cesarec, Zagreb 1989 Fejzulah</p> <p>29. Hol SH, Lindzi G. Teorije ličnosti. Beograd. Nolit, 1983.</p> <p>30. Ante Fulgosi: Psihologija ličnosti, Školska knjiga, zagreb 1997.</p> <p>31. Ibn-Kajim el-Dževzije: Poslanikova medicina, Libris 2001.</p> <p>32. Ibn-Kajim el-Dževzije: Bolest i lijek, ID El-Kelimeh, Novi Pazar Bookline d.o.o., Sarajevom, 2003.</p> <p>33. Dželaluddin es-Sujuti: Vjerovjesnikova medicina, Libris 2003.</p>
-----------------------	---

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove sposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje literature i elektroničkih (on-line) izvora kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadasve studioznog istraživanja pojedinog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče raspravo kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje sadržaja elemenata islamske duhovnosti kroz polaganje pismenog ispita iz obvezatne literature.</p>
--	---

Naziv predmeta: ISTRAŽIVANJA U ISLAMSKOJ RELIGIJSKOJ PEDAGOGIJI		Šifra predmeta: 07K34-050
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: I	Semestar: II
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	ECTS krediti: 7 Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Izet Pehlić	E-mail: izet.pehlic@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Nezir Halilović	E-mail: nezirhalil@yahoo.com

1. CILJ PREDMETA	Cilj predmeta je da upozna studente s interdisciplinarnom prirodnom istraživanja u islamskoj religijskoj pedagogiji i da kritički ispita empirijska, pedagoška, teološka, filozofska i historijska istraživanja u ovoj oblasti. Cilj predmeta je da pomogne studentima da razviju kritičke i analitičke vještine koje su neophodne za uspješno okončanje doktorskih istraživačkih projekata.
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	Uspješno položen MA predmet(i) iz oblasti generičke istraživačke metodologije (generic research methodology) uključujući kvalitativni/kvantitativni istraživački dizajn; poželjan je i položen Uvod u edukacijsko istraživanje (an introductory course on Educational Research). Adekvatno poznavanje akademskog engleskog jezika (čitanje/pisanje).
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p><u>Studenti bi po završetku ovog predmeta trebali:</u></p> <p>Imati veće znanje i razumijevanje teorije edukacijskog istraživanja i interdisciplinarne prirode istraživanja u islamskoj religijskoj pedagogiji</p> <p>Posjedovati vještine potrebne za efikasnu evaluaciju istraživanja stečene kroz relevantne istraživačke projekte</p> <p>Imati sposobnost prepoznavanja područja/tema istraživanja u okviru savremene primjene islamske religijske pedagogije u kulurološki raznolikim društvenim područjima</p> <p>Analizirati studije slučaja koji su u vezi s glavnim istraživačkim metodologijama korištenim u oblasti edukacije općenito i, posebice u oblasti islamske religijske pedagogije</p>

	<p>Pokazati kritičko mišljenje i vještine aktivnog učenja</p> <p>Razviti kompetenciju i samopouzdanje da ovladaju svojim profesionalnim razvojem kroz prioritiziranje područja ličnog razvoja</p> <p>Pokazati kompetencije da prepoznaju relevantne teme za istraživanja u ovoj oblasti i da opravdaju upotrebu određenih metoda u svojim istraživačkim projektima.</p> <p>Isplanirati načine na koje će razvijati navedene vještine</p>
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>1.Ciljevi, sadržaj i metodologija istraživanja predmeta.</p> <p>2.Terminologija i pojašnjavanje ključnih pojmove vezano za islamsku religijsku pedagogiju.</p> <p>3.Kritičko istraživanje koncepta islamske religijske pedagogije</p> <p>4.Analiza empirijskih, historijskih i teoloških teorija islamske religijske pedagogije</p> <p>5.Analiza koncepta islamske religijske pedagogije, edukacije i društvenih znanosti.</p> <p>6.Rasprava o problemu „vrijednosti“ u društvenim naukama kroz prizmu filozofije društvenih nauka.</p> <p>7.Analiza islamske epistemiologije i metod historijsko-tekstualnog istraživanja u islamskoj religijskoj pedagogiji.</p> <p>8.Edukacijsko/pedagoški istraživački dizajn.</p> <p>9.Rasprava o metodama, metodologiji i vrstama istraživana u edukacijskim znanostima.</p> <p>10.Planiranje i vođenje istraživačkog projekta u islamskoj religijskoj pedagogiji.</p> <p>11.Studija slučaja, akcijsko istraživanje, kvalitativno i kvantitativno istraživanja u islamskoj religijskoj pedagogiji.</p> <p>12.Planiranje i vođenje etnografskog i antropološkog istraživanja u islamskoj religijskoj pedagogiji.</p> <p>13.Ispitivanje empirijskih podataka i analiza istraživanja.</p> <p>14.Analiza istraživanja i pregled tematskih cjelina predmeta islamska religijska pedagogija.</p> <p>15. Finalno razmatranje.</p>

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje	— %

	2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	Predmet će biti realiziran kroz interaktivne metode podučavanja koje zahtijevaju da su studenti aktivno uključeni u diskusijama i da pokažu kompetenciju za samostalno istraživanje. Studenti će biti ohrabreni da usvoje vještine samoorganizacije i vještine aktivnog učenja/kritičkog mišljenja.	
2.3. Obaveze studenata	<p>Studenti će biti obavezni napisati kratki esej (kritički osvrt na odabrane akademske tekstove) i jedan dugi esej kojim će detaljno obraditi odabrane teme tretirane na časovima (teme za esej će biti posebno dostavljene)</p> <p><u>Kratki kritički osvrt 30%</u></p> <p><u>Dugi esej 60%</u></p> <p>Studenti će biti obavezni održati usmeni prezentaciju o odabranoj temi o kojoj je razgovarano</p> <p><u>10%</u></p> <p>Od studenta se traži osobno istraživanje pojedinog problema, njegovo referiranje i sudjelovanje u istim radovima drugih studenata</p>	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	<p>Anderson, G (1998) <i>Fundamentals of Educational Research</i>, Falmer, London.</p> <p>Blaik, N. (2000) <i>Designing Social research</i>, Polity Press, Cambridge, Cambridge uni press.</p> <p>Blaxter, L et al (2006) <i>How to Research</i>, Open University, London.</p> <p>Bell, J and Opie, C (2002) <i>Learning from Research</i>, Open university, Buckingham.</p> <p>Bowell, T and Kemp, G (2002) <i>Critical Thinking</i>, Sage, London,</p> <p>Cohen, L. (2000) <i>Research Methods in Education</i>, (fifth ed), Croom Helm: London, UK.</p> <p>Gorad, S. (2001) <i>Quantitative Methods in Educational Research</i>, Paston:Hammersley, London, UK.</p> <p>Elliot, A.C and Woodward, W.A (2007) <i>Statistical analysis</i>, Sage, London.</p> <p>Hesse-Biber, S.A (2010) <i>Mixed Methods Research</i>, The Guilford press, London.</p> <p>Hart, C (1999) <i>Doing a Literature Review: Releasing the Social Science Research Imagination</i>, Sage London.</p> <p>James, E .A et al (2008) <i>Participatory Action Research for Educational Leadership</i>,Sage, London.</p>
-----------------------------	---

	<p>Johnson, B and Christensen, L.B (2007) <i>Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches</i>, Sage, London.</p> <p>Pryke, M et al (2003) <i>Using Social Theory; thinking through research</i>, Sage, London.</p> <p>Renheim, A. N. (1992) <i>Questionnaire Design. Interviewing and Attitude Measurement</i>, London Printers: London, UK.</p> <p>Ibn Furak AlIsbahhani (1999) <i>Kitab alhud fi al usul</i>, Dar algharb al Islamiyy, Beirut.</p> <p>Nesbitt, E (2004) <i>Intercultural Education: Ethnographic and Religious Approaches</i>, Sussex Academic Press, Brighton.</p> <p>Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994) <i>Qualitative data analysis: An expanded sourcebook</i>, Sage: Thousand Oaks, CA.</p> <p>Mohamed Ibn Idris Al Shafi'i (1993) <i>Al Risala Treatise on the Foundations of Islamic Jurisprudence</i> Islamic Texts Society (English Translation).</p> <p>Peters, M.A and Burbules, N.C (2004) <i>Poststructuralism and Educational Research</i>, Sage London.</p> <p>Sahin, A (2005), “Exploring the religious life-world and attitude toward Islam among British Muslim adolescents”, in Religion, Education and Adolescence, (eds) L Francis, M Robbins & J Astley, Cambridge Printing, Cambridge, pp. 164 – 184</p> <p>Saliba, G (2007) <i>Islamic Science and the making of the European Renaissance</i>, The MIT press London.</p> <p>Seidman, I (2006) <i>Interviewing as Qualitative Research</i>, Teachers college pressLondon.</p> <p>Stake, R.E (2010) <i>Qualitative Research studying how things work</i>, The Guilford press, London. ,</p> <p>Silverman, D (2001) <i>Interpreting Qualitative Data: Methods for Analyzing Talk, Text and Interaction</i>. London: Sage.</p> <p>Van Manen, M (1990) <i>Researching Lived Experience</i>, State University of New York press, New York.</p> <p>Weber, M (1980) <i>The Methodology of the Social Sciences</i>, The Free press, London.</p>
3.2. Seminarska literatura	

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju	
---	--

<p>stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</p>	<p>Istraživačke metodologije u društvenim naukama, uključujući edukacijsko istraživanje i interdisciplinarnu prirodu istraživanja u islamskoj religijskoj pedagogiji su dio organizacije, sadržaja i predstavljanja ovog predmeta.</p> <p>Studenti trebaju demonstrirati samoorganizacijske vještine učenja, metodičko promišljanje i kompetencije za primjenu analitičkih vještina prilikom istraživanja tema koje će biti obrađene. Te vještine će biti aktivno iskorištene kako bi se olakšalo usvajanje znanja i kritičkog osvrta kroz obrađivanje različitih aspekata istraživačkog procesa. Kroz pismeni i usmeni rad, studenti će pokazati kompetencije samostalnog i kritičkog promišljanja za prepoznavanje relevantnih tema istraživanja iz ove oblasti i pretvaranje tih tema u odgovarajuće istraživačke projekte.</p>
--	--

TREĆI SEMESTAR

OBAVEZNI PREDMETI

	UNIVERZITET U ZENICI ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET U ZENICI ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKE	
---	--	---

Naziv predmeta: ISLAMSKA FILOZOFIJA ODGOJA I OBRAZOVANJA		Šifra predmeta: 07K34-051	
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: II	Semestar: III	ECTS krediti: 9
Status: Obavezni	Broj sati sedmično: 3P + 2V		Ukupan broj sati: 45+30 (75)

Nosilac predmeta: prof. dr. Izet Pehlić	E-mail: izet.pehlic@gmail.com
Saradnik na predmetu: izbor u toku	E-mail:

1. CILJ PREDMETA	Cilj ovog kolegija je da se studenti upoznaju sa filozofskim osnovama odgoja i obrazovanja u islamu. Neohodno je da studenti steknu detaljan uvid u odnose i veze između filozofije i odgoja i obrazovanja. Studenti će se tokom predavanja upoznati sa različitim interpretacijama odnosa između filozofije i odgoja i obrazovanja u islamu i biće u stanju da kompetentno uočavaju epistemiološke, antropološke, ontološke i aksiološke dimenzije poimanja fenomena odgoja i obrazovanja u islamu. Također, cilj ovog kolegija je da studenti kompetentno i upućeno vrše komparative, analitičke i teorijaske analize fenomena odgoja i obrazovanja.
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznavanje njemačkog, arapskog, francuskog ili engleskog jezika– eventualno poznavanje nekog drugog stranog jezika ako na njemu postoji relevanta islamska religijskopedagoška literatura,– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.

1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz Islamske filozofije odgoja i obrazovanja student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proniknuti bit islamske filozofije odgoja i obrazovanja, odnosno vjere kao neazbilazne komponente ljudske osobnosti, – interpretirati potrebu islamskog vjerskog odgoja kao prakse, odnosno islamske pedagogije i filozofije obrazovanja kao teorijskog razmišljanja nad tom praksom, – argumentirati koncepcije islamskog odgoja i obrazovanja kao dio integralnog odgoja ljudske osobe, a ne ustupak nekoj ideologiji, – na osnovu ovladavanja islamskom filozofijom odgoja i obrazovanja biti u stanju ispravljati kriva shvaćanja o tomu da je isti ekskluzivno smatran odgovornim za kultiviranje ekstremizma, – argumentirano pokazati da je moguća uspostava teoretske mogućnosti filozofski i doktrinarno uvjerljivog preklapajućeg konsenzusa između islama i demokracije, – obrazložiti do koje mjere saznanja s područja islamske filozofije odgoja i obrazovanja mogu identificirati respekt za razliku kao jednu odsudnu komponentu tog preklapajućeg konsenzusa, te da se ispita niz islamskih obrazovnih praksi u različitim društveno-historijskim kontekstima.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>1. Filozofije-odgoj i obrazovanje(etimološko i terminološko raščlanjivanje pojnova filozofija, odgoj, obrazovanje, filozofija odgoja i obrazovanja....)-Izvor 6 i 13.</p> <p>2.Koncept islamske filozofije odgoja i obrazovanja(Suština odgoja i obrazovanja u islamskoj misli, Temelji i principi odgoja i obrazovanja u islamskoj misli)-Izvor 1.</p> <p>3.Različiti pristupi filozofiji odgoja i obrazovanja u islamu(Pristup utemeljen na svetim tekstovima, pristup utemeljen na islamskoj filozofiji, pristup utemeljen na sufizmu, sintetički pristup: strukturalno/metodička filozofska analiza i analiza islamskih tekstova)-Izvori 1, 10, 11, 12 i 14.</p> <p>4.Metodološki sadržaji(Analitička metoda čitanja islamskih tekstova, znanstveno-analogijska metoda čitanja islamskih tekstova)-Izvori 1 i 8.</p>

	<p>5.Temeljni koncept odgoja i obrazovanja u islamu(Analiza pojmove „terbijet“, „ta'lim“, „tezkija“, Tathir“ i „te'dib“, Centralna pozicija „rububijeta“, suštinsko promišljanje značenja pojmove islamskog odgoja i obrazovanja)-Izvori 1,3 i 12.</p> <p>6. Ciljevi islamskog odgoja i obrazovanja s aspekta ontologije(Ontološka dimenzija islamske misli, konačni cilj, srednji ciljevi...)- Izvori 1,9, 10, 12 i 14).</p> <p>7.Antropološka dimenzija islamskog odgoja(Veza između temelja i principa odgoja i obrazovanja, antropološki temelji, antropološki principi u islamskom odgoju i obrazovanju). Izvori 1, 9, 10, 12 i 14.</p> <p>8.Epistemiološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja(Epistemiološki temelji u odnosu na ono što se spoznaje, epistemiološki principi u islamskom odgoju i obrazovanju). Izvori 1, 9, 12 i 14.</p> <p>9.Epistemiološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja(Epistemiološki temelji u odnosu na onog koji spoznaje, epistemiološki principi u islamskom odgoju i obrazovanju)- Izvori 1, 9, 12 i 14).</p> <p>10.Aksiološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja(Suština etički vrijednosti u islamskom mišljenju, hijerajhija etičkih vrijednosti u islamskom mišljenju, etički principi islamskog odgoja i obrazovanja). Izvori 1, 9, 12 i 14.</p> <p>11.Aksiološki aspekti islamskog odgoja i obrazovanja(Suština estetičkih vrijednosti u islamskom mišljenju, estetički principi islamskog odgoja i obrazovanja). Izvori 1, 9 12 i 14.</p> <p>12.Odgojno-obrazovni metodi u islamu(Način derivacije odgojno- obrazovnih metoda, analiza nekoliko primjera derivacije)- Izvori 1, 9, 10, 12 i 14.</p> <p>13.Kritička analiza na temelju filozofije islamskog odgoja i obrazovanja(Islamski skolasticizam, današnji izazovi odgoja i obrazovanja, kako odgovoriti na izazove ?)- Izvor 2.</p> <p>14. Kritička analiza na temelju filozofije islamskog odgoja i obrazovanja(Suština istraživanja odgoja i obrazovanja, Akcijska istraživanja odgoja i obrazovanja, akcijska istraživanja u islamskom odgoju i obrazovanju)- Izvori 4 i 7.</p>
--	---

	15.Finalno razmatranje i diskusija
--	------------------------------------

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama Pisanje naučnog rada i prezentiranje istog tokom nastave. Pismeni ispit iz obavezne literature	
2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Od studenata se očekuje da prije pristupanja nastavi pročitaju naznačenu literaturu kako bi mogli učestvovati u diskusijama.	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	(1) Bagheri Noaparast, Khosrow (2009). <i>Daramadi bar falsafei talim o tarbiate jomhoorie eslamie Iran</i> , Vol.1; (<i>Introduction to the philosophy of education in the Islamic Republic of Iran</i> , Vol. 1). Tehran: Elmi Farhangi Publications. (2) Bagheri Noaparast, Khosrow (2012). Islamic scholasticism and challenges of higher education. Paper presented in the <i>International Conference of Islamic Scholasticism</i> , Dubai. (3) Bagheri Noaparast, Khosrow (2012). Al-Attas revisited on the Islamic understanding of education. <i>Journal of Shi'a Islamic Studies</i> 5(2), 149-172. (4) Bagheri Noaparast, Khosrow; Bagheri Noaparast Mohammad Zoheir (2012).
--------------------------	---

Actionoriented

research in education: A comparative study on a Western and an Islamic

view. *American Journal of Islamic Social Science (AJISS)* 29 (2): 43-63.

(5) Bagheri Noaparast, Khosrow (2012). Constructive realism: A reading of Islam and a new conception of religious science. In F. Wallner (ed.), *Aspects of Constructive Realism*. Vienna: Peter Lang.

(6) Burbules, Nicholas, C. (2000). Philosophy of education. In B. Moon, M. Ben-Perez & S. Brown (Eds.), *Routledge International companion to education*. New York: Routledge.

(7) Clark, C. (2005). The structure of educational research. *British Educational Research Journal*, 31 (3), 289-308.

(8) Frankena, W. (1999). A model for analyzing a philosophy of education. *The High School Journal*, 2, 8-13.

(9) Al-Kailani, Majed Arssan (1998/1416). *Falsafah al-Tarbiah al-Islamiyyah: Derassah Moqarenah baina Falsafah al-Tarbiah al-Islamiyyah va al-Falsafat al-Tarbiah al-Moasserah (Philosophy of Islamic Education: Comparative study on Islamic Philosophy of Education and the Conemperory Philosophy of Education)*. Beirut: Muassessah al-Rayyan.

(10) Madkoor, Ali Ahmad (1987/1407). *Manhaj al-Tarbiah al-Islamiyyah: Ussoloh va Tatbighato* (The way of Islamic education: Its principles and comparisons). Kuwait: Maktabah al-Falah.♦

(11) Madkoor, Ali Ahmad (1990/1411). *Manhaj al-Tarbiah fi al-Tassavor al-Islami* (The way of education in Islamic conception). Beirut: Dar al-Nahzah al-Arabiyyah.

(12) Naquib al-Attas, Syed Muhammad (1980). *The concept of education in Islam: A framework for an Islamic philosophy of education*. Kuala Lumpur: ABIM.

	<p>(13) Scheffler, I. (1973). Concepts of education: Reflection on the current scene. In I. Scheffler, <i>Reason and teaching</i>. London: Routledge and Kegan Paul.</p> <p>(14) Al-Tumi al-Sheibani, Mohammad Omar (1985/1394). <i>Falsafah al-Tarbiat al-Islamiyah (Islamic Philosophy of Education)</i>. Tripoli: Al-Manshat al-Ammah lelnashr va al-Tuzei va al-Ealan.</p>
--	--

4. PRAĆENJE KVALITETA

<p>4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</p>	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove sposobnosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje literature kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadalje studioznog istraživanja pojedinog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče raspravo kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje sadržaja islamske filozofije odgoja i obrazovanja kroz polaganje pismenog ispita iz obvezatne literature.</p>
---	--

Naziv predmeta: AKAIDSKA ISHODIŠTA ODGOJA		Šifra predmeta: 07K35-059
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: II	Semestar: III
Status: Obavezni	Broj sati sedmično: 3P + 2V	ECTS krediti: 9 Ukupan broj sati: 45+30 (75)

Nosilac predmeta: prof. dr. Zuhdija Adilović	E-mail: zuhdija.adilovic@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Almir Pramenković	E-mail: almirpramenkovic@gmail.com

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj:</i></p> <p>‘Aqīda - vjerovanje’ igra važnu ulogu u islamskom konceptu odgoja koji ima za cilj da čovjeku omogući put do sreće i zadovoljstva na ovom i budućem svijetu. Ovaj modul tretira neka od osnovnih pitanja islamske pedagogije, kao što je svrha stvaranja svemira, suština spoznaje, sistem univerzalnih vrijednosti i kur'anska definicija čovjeka, te znanstvena i vrijednosna فہمی (moralna) izgradnja ličnosti muslimana.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je senzibiliziranje studenata za ukazivanje na neophodnost prihvatanja odgoja i obrazovanja kao dijela sveobuhvatnog islamskog koncepta koji se temelji na ‘aqīdi – vjerovanju.</p>
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznавање arapskog jezika– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz modula Akaidska ishodišta odgoja, student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">– proniknuti bit islamske filozofije odgoja i obrazovanja, odnosno vjere kao nezaobilazne komponente ljudske osobnosti,– interpretirati potrebu islamskog vjerskog odgoja kao prakse, odnosno islamske pedagogije i filozofije obrazovanja kao teorijskog razmišljanja nad tom praksom,– argumentirati koncepcije islamskog odgoja i obrazovanja kao dio integralnog odgoja ljudske osobe, a ne ustupak nekoj ideologiji,

	<ul style="list-style-type: none"> – argumentirati činjenicu da je moguće autentično svjedočiti principe islamskog vjerovanja, a ujedno biti koristan član multikulturalnog društva
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <p>“Ljude I džine sam stvorio samo da me obožavaju.” (Tur, 56)</p> <p>‘Aqāidske osnove odgoja su naspram filozofskih temelja odgoja u zapadnoj misli.</p> <p>Etimološka i terminološka definicija ‘aqīde / isl. Vjerovanja.</p> <p>Glavne karakteristike isl. Vjerovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1- odgovara urođenim osobinama čovjeka 2 – u suglasju je sa razumom 3 – jasnoća 4 – ispravnost izvora 5 – srednji put <p>Izvori islamskog vjerovanja: Kur'an i sunnet.</p> <p>Utjecaj isl. vjerovanja na pojedinca i zajednicu: - zadovoljstvo, sigurno znanje, lijepa narav, hrabrost, dostojanstvo, općedruštvena korisnost...</p> <p>Islamski pogled na čovjeka, svemir i život:</p> <p>Pogled čovjeka na čovjeka: stvaranje Adema, a.s., poučavanje imenima svih stvari, čovjek kao časno biće, emanet slobode izbora, obaveza ubudijjeta, Šejtan čovjekov vječiti neprijatelj, čovjek je tijelo, duša, razum i nefs (strasti).</p> <p>Islamski pogled na kosmos:</p> <p>Allah je stvorio kosmos u šest vremenskih razdoblja, kosmos je stvoren s razlogom, a ne iz igre, kosmos ima svoj kraj, kosmos je pokoran svome Stvoritelju, sve što postoji je stvoreno i veliča svoga Tvorca. Gospodar je čovjeku podvrgao nebesa i Zemlju.</p> <p>Islamski pogled na život:</p> <p>Shvatanje svrhe i smisla života smatra se najvećim usmjerivačem čovjekovog odgoja, Allah je stvorio dva života: život na ovom i onom svijetu,</p>

	Osnovni principi islamske pedagoške misli: Tawhīd, fitra, znanje, pravda, sloboda i jednakost.
--	---

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene), Evidentiranje napisa o ‘aqāidskom ishodištu odgoja i obrazovanja na Internetu i kroz domaću i inozemnu literaturu – (10% konačne ocjene), Osobno istraživanje pojedinog aspekta ‘aqāidskog ishodišta odgoja kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene) Pismeni ispit iz obvezatne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).	
2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na bazi obvezatne literature (15 pitanja).	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura (alternativno po 3 knjige iz islamske	Priručnici i knjige (primarna i sekundarna literatura na arapskom i lokalnim jezicima): * د. وجيهة ثابت العاني, الفكر التربوي المقارن
---	---

<p>tradicije sukladno preferencijama studenata)</p>	<p>د. سعيد اسماعيل علي, فقه التربية: مدخل الى العلوم التربوية, دار الفكر العربي.</p> <p>* د. عدنان علي النحوي, التربية في الاسلام, دار النحو للنشر والتوزيع, الرياض, 2000.</p> <p>* د. عباس مجحوب, أصول الفكر التربوي في الاسلام, دار ابن كثير, دمشق, 1987.</p> <p>* د. عبد الودود مكروم, الأصول التربوية لبناء الشخصية المسلمة, دار الفكر العربي, القاهرة, 1996.</p> <p>* د. ماجد عرسان الكيلاني, تطور مفهوم النظرية التربوية الاسلامية, دار ابن كثير, دمشق, 1987.</p> <p>* د. محمد منير مرسي, التربية الاسلامية: أصولها وتطورها في البلاد العربية, دار المعارف, 1986.</p> <p>* حسن ابراهيم عبد العال, مقدمة في فلسفة التربية الاسلامية, دار عالم الكتب للنشر والتوزيع, الرياض, 1985.</p>
<p>3.2. Seminarska literatura</p>	<p>Nb. Ako ne postoji gore navedena literatura u biblioteci, trebalo bi je odmah početi nabavljati i imati je do početka predavanja kako bi za svakog studenta postojala mogućnost osobnog istraživanja i komparativnog doprinosa profiliranju kolegija kroz njihove seminarske radeve.</p>

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove osposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje literature i elektroničkih (on-line) izvora kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadalje studioznog istraživanja pojedinog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče raspravo kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje sadržaja akademske ishodište odgoja i obrazovanja kroz polaganje pismenog ispita iz obavezne literature.</p>
--	--

IZBORNI PREDMETI

	UNIVERZITET U ZENICI ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET U ZENICI ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKE	
---	--	---

Naziv predmeta: PEDAGOŠKA MISAO U SAVREMENIM TEFSIRSKIM DJELIMA		Šifra predmeta: 07K35-066	
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: II	Semestar: III	ECTS krediti: 7
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V		Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Izet Terzić	E-mail: izetterzic@hotmail.com
Saradnici na predmetu: doc. dr. Ahmed Adilović	E-mail: a_adilovic@hotmail.com

1. CILJ PREDMETA	<p>Cilj predmeta <i>Pedagoška misao u savremenim tefsirskim djelima</i> je upoznavanje s pedagoškim mišljenjem savremenih komentatora Kur'ana. Tumačenje Kur'ana, koji je glavni izvor islama i svih njegovih normi i učenja, izuzetno je zahtijevan i odgovoran posao u svakom vremenu, posebno u savremenom dobu koje je obilježeno izrazitom dinamikom i stalnim promjenama u svim područjima ljudske egzistencije. Takav ubrzani način života uzrokovao je mnoge izazove i zapitanosti u području pedagogije te se stoga izučavanje pedagoškog mišljenja u savremenim tefsirskim djelima, čiji su autori istaknuti muslimanski učenjaci koje je, inače, iznjedrila epoha ispunjena mnogim iskušenjima, nadaje kao veoma interesantno područje.</p> <p>U ovom kolegiju će biti prezentirane i biografije savremenih mufessira (Rešid Rida, šejh Šeltut, Sejjid Kutb, Se'id Havva, Bin Šati, šejh Aš-Ša'ravi, A.H. Al-Kiš) kao i historijska pozadina nastanka njihovih tefsirkih djela. Ovaj modul obuhvata čitanje i analizu izabranih tekstova iz njihovih tefsira, koji su povezani s kur'anskim odgojnim modelom i principima koja proklamuje Kur'an na putu odgajanja čovjeka.</p>
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none"> – završen diplomski-master studij islamskih, humanističkih ili društvenih znanosti – najmanje pasivno poznавање arapskог jezika
1.2. Očekivane	Nakon položenog ispita iz kolegija <i>Pedagoška misao u savremenim tefsirskim</i>

kompetencije koje će student razviti	<p><i>djelima</i> student će postići sljedeće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bit će upoznat s pedagoškim mišljenjem savremenih komentatora Kur'ana, knjige koja je glavni izvor svih islamskih učenja, propisa i normi, – moći će pravilno čitati i interpretirati kur'anske tekstove o odgoju čovjeku u savremenim tesfirske djelima, – moći će izvući korisne naputke za prezentaciju kur'anskog odgojnog modela na našim prostorima, – bit će u stanju analizirati pedagošku misao velikana savremenog islamskog svijeta i praviti komparaciju među njima, – moći će argumentirati osnovne postulate kur'anskog morala i odgojenosti kao temeljnih načela islamske pedagogije.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz predavanja i prezentacije, praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom i kolegama:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Savremeno tefsirske mišljenje, kratak uvod. – Najistaknutiji predstavnici i upoznavanje s njihovim biografija i tefsirskim djelima. – Rešid Rida i njegov tefsir <i>Al-Manār</i> kao pretača savremenog islamskog buđenja (<i>as-sahwa al-islāmiya al-muā'sira</i>). – Pedagoško mišljenje Rešida Ridaa. Tefirske tekstovi. – Šejh Šeltut i naslijeđe <i>Al-Manāra</i>. – Sejjid Kutb i njegov znamenito tefsirske djelo <i>Fī zilāl al-Qur'ān</i> (U okrilju Kur'ana). Pedagoška misao Sejida Kutba i njeni utjecaji na potonje generacije. Tekstovi. – Se'id Havva i njegovo enciklopedijsko djelo <i>Al-Asās fi at-tafsīr</i> (Temeljni tefsir). Pedagoški angažman Se'ida Havve i utjecaji njegovog tefsira na savremeno pedagoško mišljenje u islamskom svijetu. – Bint Šati i njen stilski tefsir (<i>at-tafsīr al-bayānī</i>). Jezik i stil Kur'ana u funkciji odgoja čovjeka. – Šejh Muhammed al-Gazali, istaknuti islamski mislilac i pedagog u drugoj polovici 20. vijeka. Pedagoška misao u <i>Tematskom tefsiru kur'anskih sura</i>. – Muhammed Mutawalli aš-Ša'rawi i njegov tefsir (<i>Tafsīr aš-Ša'rāwī</i>). Utjecaji Aš-Ša'rawa u pedagogu na široke muslimanske mase u islamskom svijetu i odlike njegovog osebujnog stila. Primjeri iz njegovog tefsira.

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu	<p>Prisutnost na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (20% konačne ocjene),</p> <p>Osobno istraživanje savremenog tefsirskog mišljenja na primjeru dvojice istaknutih mufessira i analize njihovih tefsirskih djela. Javno referiranje o njemu pred nastavnikom i studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (20% ocjene)</p> <p>Završni pismeni i usmeni ispit (60% ocjene).</p>	
2.3. Obaveze studenata	<p>Redovan dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studentima. Priprema i izlaganje prezentacije na te aktivno sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Polaganje ispita (pismeno i usmeno) na bazi obavezne literature.</p>	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> – Abdulkadir M. Salih: <i>Tefsir i mufessiri u savremenom dobu</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2008. – Muhammed el-Gazali: <i>Tematski tefsir kur'anskih sura</i>, Obzorja, Sarajevo, 2003. – Odabrani tekstovi iz komentara (tefsira) Kur'ana savremenih autora na arapskom jeziku, posebno sljedećih autora: – Rešid Rida: <i>Al-Manār</i>, Dar al-ma'arif, Kairo (ili neko drugo arapsko izdanje), – Sejjid Kutb: <i>Fi zilāl al-Qur'ān</i> (prevedeno na bosanski jezik i objavljeno pod nazivom <i>U okrilju Kur'ana</i>), Dar aš-Šuruq, Kairo, 1999. – Se'id Havva: <i>Al-Asās fi at-tafsīr</i>, Dar as-salam, Kairo, 1989. – Aiša Bint Šati: <i>Al-'Idžāz al-bayān li al-Qur'ān</i>, Dar al-ma'arif, treće izdanje, Kairo, 2004. – Muhammed M. Aš-Ša'ravi: <i>Tafsīr aš-Ša'rāwī</i>, Al-Ahram, Kairo.
3.2. Dopunska	<ul style="list-style-type: none"> – Abdurrahman Sulayman ar-Rumi: <i>Itidžāhāt at-tafsīr fī al-qarn ar-rābi' ašar</i>, Saudijska Arabija, prvo izdanje, 1987 – Muhy al-Din 'Atiya: <i>Islamska pedagoška misao</i>, s arapskog preveo dr. Safvet Halilović, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005.

literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Sa'īd Ismail 'Ali: <i>Al-Qur'ān al-karīm, ru'ya tarbawiyya (Kur'an časni – pedagoško viđenje)</i>, Dar al-fikr al-'arabi, Kairo, 2000. - Ali Abd al-Halim Mahmud: <i>Osnovi islamske pedagogije</i>, s arapskog preveo dr. Mehmed Kico, Islamski pedagoški fakultet, Zenica, 2008. - Safvet Halilović: <i>Osnovi tefsira</i>, Islamski pedagoški fakultet, Zenica, 2005. - Fazlur Rahman: <i>Glavne teme Kur'ana</i>, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2012. - Enes Karić: <i>Kur'an u savremenom dobu</i>, Bosanski kulturni centar, Sarajevo, 1997. - Ahmad Zaki Tufaha: <i>Namādhidž tarbawiyya min al-Qur'ān al-karīm (Pedagoški obrasci iz Kur'ana časnog)</i>, Bejrut, 1980. - Muhammed Seyyid Yussef: <i>Menhedž al-Qur'ān fī islāh al-mudžtama'</i> (<i>Kur'anski metod reforme društva</i>), Dar as-salam, Kairo, 2007. - Muhammed Halil Abu Diff: <i>Ma'ālim al-fikr at-tarbawī 'inda Sayyid Qutb min khilāl tafsirihi Fī zilāl al-Qur'ān (Pedagoško mišljenje Sejjida Kutba u njegovom tefsiru U okrilju Kur'ana)</i>, odbranjena magistarska teza na Pedagoškom fakultetu Islamskog univerziteta u Gazi, Palestina, 2002.
------------	---

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>Praćenje kvaliteta podrazumijeva komparaciju ulaznih izlaznih znanja, vještina i stručnih kompetencija.Zbog toga, neophodno je najprije precizno odreditipredznanja, zainteresiranost i ličnu motiviranoststudenta da se posveti sistematskom stjecanjuznanja specifičnih za određeni nastavni predmet.Ovo se utvrđuje nekom vrstom kontat kolokvija,temeljitog, ali srdačno vođenog razgovora sa svakimstudentom.</p> <p>Redovno provjeravanje svih ovih faktora tokom pohađanja nastave, i to kako kroz pasivnopravljavanje tako i kroz direktne intervencije u tokuseminarskih vježbi, koje predstavlja klasičanpostupak u nastavi na svim nivoima, biće primjenjenoi ovdje.</p> <p>Konačni sud o kvalitetu izlaznih znanja donosi se naosnovu završnog ispita, koji ima pismani i usmenidio, pri čemu se ova ocjena kompletira sa prethodnadva segmenta, u skladu sa suodnosom sva trielementa.</p>
--	--

Naziv predmeta: ŠEMAIL – ODGOJNA METODIKA		Šifra predmeta: 07K35-069
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: II	Semestar: III
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	ECTS krediti: 7 Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Fuad Sedić	E-mail: fuadsedic@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Nezir Halilović	E-mail: nezirhalil@yahoo.com

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj</i> je upoznavanje studenata sa terminom <i>šemail</i> – narav, karakteristike i lijepе osobine posljednjeg Allahovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., te komparacija sa terminom <i>sira</i> – Poslanikov životopis. Upoznavanje studenata sa detaljima svakodnevnog života Allahovog Poslanika, najodabranijeg uzora svih muslimana, istraživati realne mogućnosti primjenljivosti njegovih metoda komunikacije sa sredinom u kojoj je djelovao, u našem današnjem vremenu.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je upoznavanje sa detaljima Poslanikove, s.a.v.s., ličnosti, njegovog vanjskog izgleda i pojave koja je zračila iskrenošću i očevice ostavljala zapanjenim, bez obzira na njihovu vjersku pripadnost.</p> <ul style="list-style-type: none">- specifičnost njegovog djelovanja u odnosu na ranije Božije poslanike,- osvjetljavanje razloga omiljenosti Poslanikove ličnosti kod širih masa, te učvršćivanje i produbljivanje iskrene ljubavi prema njemu kod studenata,- razlozi konstantnog napadanja i pokušaji omalovažavanja njegove ličnosti,- osposobljavanje studenata za akademski kritičnost i procjenu autentičnosti različitih pisanja i izučavanja o ličnosti Muhammeda, s.a.v.s.
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti, uz slušanje predmeta <i>Historija islama</i>, ili <i>Sira</i>,– najmanje pasivno poznавање arapskog, engleskog ili njemačkog jezika– eventualno poznавање nekog drugog stranog jezika (turski, perzijski i sl.) s obzirom na obimnu literaturu o ovoj tematiki,– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.

1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz predmeta Šemail – odgojna metodika, student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – argumentovano govoriti o detaljima Poslanikovog, s.a.v.s., života i njegovim plemenitim osobinama, – razdvojiti ono što je pouzdano prenešeno od Poslanikovih hadisa od onoga što je netačno i iz različitih povoda pridodato u postojećoj literaturi, – održati nivo umjerenosti i nezastranjuvanja u razumijevanju i primjeni Poslanikovih, s.a.v.s., metoda komunicira sa sredinom u kojoj živimo, – pojasniti specifičnost poslanika Muhammeda, s.a.v.s., u odnosu na ranije poslanike i prikladnost njegove ideje u svim vremenima, – principjelno braniti ličnost Poslanika, s.a.v.s., od raznih napada na njegov lik i djelo, – zauzeti ispravan kurs u razumijevanju Poslanikove prakse u buri različitih pristupa i interpretiranja njegove ideje, – pojasniti tezu slanja Poslanika, s.a.v.s., kao <i>milost svim svjetovima</i>, – vrednovati i cijeniti ličnost Poslanika, s.a.v.s., njegove porodice, kao i njegove odabrane generacije ashaba, – proniknuti u bit Poslanikove, s.a.v.s., metodologije u odgajanju drugih i različitih, – interpretirati poslaničke metode odgoja sa zrelim osjećajem za sredinu u kojoj se nalazi i djeluje.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sredina u kojoj je Poslanik, s.a.v.s., odrastao (vjera, društvo i ostale karakteristike te sredine), – Poslanik, s.a.v.s., fizički izgled, – Poslanikove, s.a.v.s., ljudske osobine, svojstva i ponašanje prije poslanstva, – Urođenost njegovih svojstava i osobina, – Spremnost sredine za Poslanikovo, s.a.v.s., poslanstvo, – Poslanikova praksa, kao izbor islamske pedagogije, – Specifičnosti i odlike Muhammeda, s.a.v.s., u odnosu na ranije poslanike, – Poslanik, s.a.v.s., kao suprug, otac, rodak, komšija, sugrađanin... – Muhammed, s.a.v.s., kao <i>poslana milost svim svjetovima</i>, – Poslanikova komunikacija sa istomišljenicima, – Njegov odnos prema sljedbenicima ranijih nebeskih knjiga (Ehlul-kitab), – Poslanik, s.a.v.s., kao političar i državnik, – Specifičnost Poslanikovog, s.a.v.s., ratovanja, – Poslanik, s.a.v.s., kao pedagog, – Principi i metode Poslaničke pedagogije,

	– Odnos drugih spram Poslanika, s.a.v.s., (orientalisti, Ši'ije, modernisti i sl.)
--	--

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	— % — % — %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene), Evidentiranje napisa o Poslaniku, s.a.v.s., u medijima (štampani/novine, časopisi, knjige/ i elektronski /radio, TV, Internet/ – raspored studenata prema pojedinim medijima ili godištima istih) na području Bosne i Hercegovine (10% konačne ocjene), Lično istraživanje pojedinih detalja iz Poslanikovog, s.a.v.s., životopisa, kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene) Pismeni ispit iz obavezne literature (50% ocjene).	
2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismo polaganje ispita na bazi obavezne literature.	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	- M. Fethullah Gulen, <i>Muhammed, s.a.v.s.,- beskrajna svjetlost</i> , El-Hikmet i el-Kalem, Sarajevo, 2012. - Muhammed Rewwas Qal'ahdži: <i>Ličnost posljednjeg Allahovog poslanika</i> , s arapskog preveli Safvet Halilović i Mehmed Kico, Sarajevo, 2006. - Et-Tirmizi: <i>Vrline Poslanika</i> (Eš-Šemailul-muhammedijje) sažetak, prijevod:
--------------------------	--

	<p>Husejn Omerspahić, El-Kalem, Sarajevo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Abdulfettah Ebu Gudde: <i>Poslanik kao učitelj i njegove metode u podučavanju</i>, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2003.; - Zuhdija Hasanović: <i>Percepције sunneta</i>, El-Kalem i CNS Sarajevo, 2012. - Dr. Mustafa es-Siba'i: <i>Poslanikov životni put – pouke i poruke</i>, bez godine izdanja. - Zuhdija Hasanović: <i>Dimenzije sunneta</i>, El-Kalem i CNS Sarajevo, 2012. - Safvet Halilović <i>Sira – Životopis posljednjeg Allahovog poslanika</i>, Zenica, 2007.; – Fuad Sedić: <i>Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., i njegovog ummeta</i>, Bihać, 2005.; – Šefik Kurdić, <i>Pedagogija Muhammeda, a.s.</i>, – Seyyed Hossein Nasr, <i>Muhammed – čovjek Božiji</i>, s engleskog preveo prof. dr. Rešid Hafizović, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2007. – Tarik Ramadan, <i>Stopama Božijeg Poslanika: pouke iz života Muhammeda, a.s.</i>, Udruženje ilmijje Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2010.
3.2. Seminarska literatura	<p>-El-Mubarekfuri: <i>Zapečaćeni džennetski napitak</i>, Visoki saudijski komitet, Sarajevo, 1998. i 2001.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ibn Hišam: <i>Poslanikov životopis</i>, s arapskog preveo Mustafa Prljača, Bemust, Sarajevo, 1998.; - Halid M. Halid: <i>Humanost Muhammeda, a.s.</i>, Sarajevo, 1984.; - Martin Lings: <i>Muhammed, život Vjerovjesnika islama zasnovan na najranijim izvorima</i>, Connectum, Sarajevo, 2004.. <p>Karen Armstrong: <i>Muhammed, Poslanik za naše vrijeme</i>; Buybook. Sarajevo, 2008.</p>

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove osposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje tiskovnih i</p>
--	--

elektronskih medija kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadalje studioznog istraživanja pojedinog detalja o Poslanikovoj, s.a.v.s., ličnosti.

Na trećem stupnju vrednuje se studentovo poznavanje Šemaila- i poslaničke metodologije i pedagogije, kroz polaganje pismenog ispita iz obavezne literature.

Naziv predmeta: ELEMENTI MATERIDIJSKOG AKAIDA		Šifra predmeta: 07K35-078
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: II	Semestar: III
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	Ukupan broj sati: 30+30 (60)
Nosilac predmeta: prof. dr. Nedžad Grabus		E-mail: ngrabus@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Zuhdija Adilović		E-mail: zuhdija.adilovic@gmail.com

1. CILJ PREDMETA	<p>Opći cilj: Nauka o sistematiziranom islamskom vjerovanju ima središnju ulogu u ukupnom islamskom učenju. Zahvaljujući klasičnim muslimanskim autoritetima sistematizirano je učenje koje je uspjelo sačuvati suštinske temelje islama, očuvalo je njegovu vitalnost i dinamičnost i omogućilo da tokom povijesti generacije muslimana znaju razlikovati između temporalnih i trajnih vrijednosti na kojima se zasniva sistem vjerovanja. Ovaj sadržaj omogućava studentima da usvajaju i razvijaju anličko i kritičko mišljenje o temama koje su okupirale muslimanske autore u suočavanju sa drugačijim tumačenjima vjere i razumijevanja društvenog konteksta u kojem su i definirali osnove tumačenja islama.</p> <p>Posebni cilj: Upoznati studente sa temeljnim odrednicama i elementima maturidijskoga učenja koje je obilježilo povijest islamkoga učenja u Bosni i Hercegovini i drugim dijelovima svijeta u kojem je dominantnu ulogu imalo hanefijsko učenje.</p>
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznavanje arapskog jezika– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz modula Elementi maturidijskog učenja, student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">– razumjeti razvoj i sistematizaciju akaidskoga učenja kao temeljnog aspekta islamske kulture i civilizacije;– razumjeti suštinu maturidijskoga učenja i kritički propitivati i analizirati različite obrasce tumačenja vjere

	<ul style="list-style-type: none"> – tumačiti islamsku praksu Bošnjaka koja se razvijala kroz elemente maturidijskog učenja; – argumentirano predstavljati učenje koje je omogućilo pravilno razlikovanje između temeljnih vjerovanja i povijesnih interpretacija i ideoloških manipulacije vjerom; – razumjeti razlike između različitih obrazaca u tumačenju temeljnih pitanja vjere, koje u globaliziranom svijetu ideologiziraju pitanja vjerovanja
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Sdaržaj predmeta će studenti upoznati kroz teorijska predavanja, razgovor i diskusiju s nastavnikom i predstavljanjem vlastitih istraživačkih projekata.</p> <p>Maturidi kao vjerni sljedbenik i nasljednik Ebu Hanife;</p> <p>Maturidi alim islamkoga Istoka u usporedbi sa Aš'arijem sa islamskoga Zapada;</p> <p>Utemeljenje i razvoj hanefijske teologije u 2/8-3/9 stoljeću;</p> <p>Ebu Hanifina akaidska učenja;</p> <p>Stagnacija u razvoju teologije i nedostatak izvora;</p> <p>Hanefijski elemnti u učenju kerramija; Maturidijevi učitelji;</p> <p>Maturidijevi teološki oponenti;</p> <p>Maturidijeva djela;</p> <p>Kratak pregled Maturidijevog učenja:</p> <p>Epistemologija; Stvorenost svijeta; Ontološka struktura svijeta; Božija egzistencija;</p> <p>Božije znanje;</p> <p>Božiji atributi;</p> <p>Ebu Hanifino i El-Maturidijev razumijevanje i doprinos tumačenju vjere;</p> <p>Božija mudrost;</p>

	<p>Ljudski razum;</p> <p>Ljudska djela;</p> <p>Maturijeva uloga u islamskoj teologiji;</p> <p>Odnos prema Ebu Hanifi;</p> <p>Odnos prema Aš'ariju;</p> <p>Nastanak maturidijskog učenja; Maturidijsko učenje u Bosni i Hercegovini.</p>
--	---

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	<p>1. predavanje</p> <p>2. seminari</p> <p>3. samostalni zadaci</p>	<p>— %</p> <p>— %</p> <p>— %</p>
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu	<p>Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene),</p> <p>Evidentiranje napisu o elemntima o maturidijskom učenju na bosanskom i drugim jezicima – (10% konačne ocjene),</p> <p>Osobno istraživanje pojedinog aspekta maturidijskog učenja kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o tim temama pred nastavnikom i studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u aktivnostima drugih studenata (30% ocjene)</p> <p>Pismeni ispit iz obavezne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).</p>	
2.3. Obaveze studenata	Prisustvovanje na predavanjima i sudjelovanje u raspravama s profesorom i među studenatima. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismo polaganje ispita na bazi obavezne literature (15 pitanja).	

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura (alternativno po 3 knjige iz islamske tradicije sukladno preferencijama studenata)	<p>Priručnici i knjige, primarna literatura:</p> <p>Māturīdī, (al-), al-Samarqandī, Abu Mansūr, <i>Kitāb al-Tawḥīd</i>, recenzija i komentari Bekir Topaloglu i Muhamed Aruči, Ankara, 2003;</p> <p>Nasafī, (an-), Abū Mu‘īn Maymūn, <i>Tabṣira al-Adilla</i>, recenzija i bilješke prof. dr. Husejn Ataj, knjiga I i II, Dijanet, uprava za vjerska pitanja u Republici Turskoj, Ankara, 2004;</p> <p>Ulrich Rudolph, <i>Al-Māturīdī and the Development of Sunnī Theology in Samarqand</i>, Translated by, Rodrigo Adem, Leiden/Boston, 2015;</p> <p>Mustafa Cerić, <i>Roots of Synthetic Theology in Islam</i>, ISTAC, Kuala Lumpur, 1995;</p> <p>Nedžad Grabus, <i>Vjera, znanje i spoznaja</i>, Tugra, Sarajevo, 2014;</p> <p>Adnan Silajdžić i Samir Beglerović, Akadska učenja Ebu Hanife, El-Kalem, Sarajevo, 2016;</p> <p>Adnan Silajdžić, prir., <i>Rane škole kelama: Uvod u islamsko klasično mišljenje</i> (hrestomatija), FIN, Sarajevo, 2004;</p> <p>Adnan Silajdžić, <i>Filozofiska teologija Abu al-Hasana al-Aš'arija</i>, Bosanski kulturni centar, Sarajevo, 1999;</p> <p>Nerkez Smailagić, ur., <i>Klasična kultura islama I-II</i>, drugo izdanje, Zagreb, 1976.</p> <p>Sekundarna literatura:</p> <p>Zuhdija Adilović, <i>Hasan Kafija Pruščak i njegovo djelo Svjetlo istinske spoznaje o temeljima vjere</i>, Islamska pedagoška akademija, Zenica, 2004;</p> <p>Henry Corbin, <i>Historija islamske filozofije</i>, I-II, preveli Nerkez Smailagić i Tarik Haverić, Veselin Masleša – Svjetlost, Sarajevo, 1978;</p> <p>Immanuel Kant, <i>Kritika čistoga uma</i>, treće izdanje, preveo Nikola Popović, Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, 1976;</p> <p>Žak Derida, <i>Vera i znanje</i>, preveli s francuskog Sanja i Petar Bojanović, Svetovi, Novi Sad, 2001;</p> <p>Tarik Haverić, <i>Srednjovjekovno filozofjsko nazivlje u arapskom jeziku</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1991;</p> <p>Muhamed Ikbal, <i>Obnova vjerske misli u islamu</i>, preveo Mehmed Arapčić, Starješinstvo</p>
---	--

	<p>IZ u SR BiH, Hrvatskoj i Sloveniji, Sarajevo, 1979;</p> <p>Oliver Liman, <i>An introduction to Classical Islamic Philosophy</i>, Cambridge, University Press, Cambridge, 2002;</p> <p>John Lock, <i>Ogled o ljudskom razumu I i II (An Essay concerning Human Understanding)</i>, preveo Dušan Puhalo, Beograd, 1962;</p> <p>Amir Ljubović, <i>Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 1996;</p> <p>Montgomery Watt, <i>Free Will and Predestination in Early Islam</i>, London: Luzac and Co., London, 1948;</p> <p>Enciklopedijski priručnici:</p> <p>Hafanī, 'Abd al-Mun'im, <i>al-Mu'ğam aš-Šamil li Muṣṭalahāt al- Falsafa</i>, treće izdanje, Maktaba Madbūlī, Kairo, 2000.</p> <p><i>Al-Mu'ğam al-Waṣīṭ I- II</i>, uredila grupa autora, al-Maktaba al- Islāmiyya, Istanbul, bez godine izdanja.</p> <p>Sāliba, dr. Čamīl, <i>al-Mu'ğam al-Falsafī bi Alfāz al- 'Arabiyya wa al- Faransiyya, wa al-Inklīziyya wa al-Lātīniyya</i>, I-II, Dār al-Kitāb al-Lubnānī, Bejrut, 1982.</p>
3.2. Seminarska literatura	Primarna literatura je dostupna u bibliotekama.

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>Znanje se provjerava suksesivno za svaku etapu posebno. U prvoj etapi se utvrđuje motiviranost za sadržaj, opće znanje o temi i dileme s kojima se suočava u razgovoru sa nastavnikom i studentima.</p> <p>U drugoj etapi student se aktivnije angažira za istraživanje same teme, priprema pisani rad i proučava relevantnost teme i zastupljenost u bosanskoj i svjetskoj naučnoj i kulturnoj baštini.</p> <p>U trećoj etapi provjerava se studentovo poznавање суštine i sadržaja elemenata maturijskoga učenja i njegova relevantnost za muslimansku vjersku tardiciju u BiH i šire.</p>
--	---

Naziv predmeta: ODGOJ I OBRAZOVANJE U INTENCIJAMA ŠERIJATA		Šifra predmeta: 07K35-064
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: II	Semestar: III
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	ECTS krediti: 7 Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Sulejman Topoljak	E-mail: topoljak@hotmail.com
Saradnik na predmetu: doc. dr. Hamid Indžić	E-mail: indzichamid@hotmail.com

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj</i> je upoznavanje studenata sa intencijama šerijata, njihovom značaju, izvorima, metodama njihova otkrivanja, vrstama, odnosima sa njihovim sredstvima i ulozi u savremenom intencijskom idžtihadu i odgoju i obrazovanju.</p> <p><i>Posebni cilj</i> je senzibiliziranje studenata za:</p> <ul style="list-style-type: none">- obaveznost obnavljanja islamskih nauka kroz vitalne izvore šerijata,- osposobljenost za iznalaženje rješenja za novonastale pravne slučajevne pravilnim konzumiranjem adekvatnih šerijatsko - idžtihadskih instrumenata i- shvatanje nezaobilazne uloge intencija šerijata pri rješavanju svih novonastalih savremenih problema muslimana a posebno u odgoju i obrazovanju.
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">- završen diplomski - master studij humanističkih ili društvenih znanosti- najmanje pasivno poznavanje arapskog ili engleskog jezika- eventualno poznavanje nekog drugog stranog jezika ako na njemu postoji relevantna literatura o intencijama šerijata,- motiviranost za izučavanjem islamskog prava, rad u odgojno - obrazovnoj ustanovi i želja za promjenom stanja islamskog ummeta kako na globalnom tako i na lokalnom nivou.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz Intencija šerijata u odgoju i obrazovanju student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">- proniknuti u bit filozofije šerijata i šerijatskih propisa i normi,

	<ul style="list-style-type: none"> - pravilno interpretirati i podučavati šerijatske propise i norme što je osnovni preduslov za dosljednu primjenu islamskog učenja, - argumentirati univerzalnost šerijata i njegovu kompetentnost da da adekvatna rješenja za sve novonastale probleme i slučajevi, - poznavati važnost i nezaobilaznu ulogu odgoja i obrazovanja u očuvanju osnovnih univerzalnih ljudskih vrijednosti radi čijeg očuvanja i zaštite su propisani svih propisi i norme u šerijatu, - na osnovu ovladavanja materijom ovog modula biti u stanju ispravljati kriva shvaćanja, a još više krivu praksu kod muslimana, - argumentirano pokazati da šerijat sa svim svojim propisima i normama ne sputava ljudsko nastojanje za kvalitetnijim življenjem, nego ga naprotiv maksimalno štiti i razvija jer osnovna njegova filozofija je pribaviti dobro i otkloniti zlo od čovjeka i njegova života, - samostalno koristiti klasičnu i savremenu literaturu iz ove oblasti, - obrazložiti do koje mjere saznanja s područja intencija šerijata mogu biti korisna i nezamjenljiva u definiranju filozofije islamskog odgoja i obrazovanja kao temelja za pravljenje i usvajanje planova i programa za sve nivoe islamskog odgoja i obrazovanja.
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz predavanja, Power Point prezentacije kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pojam, definicija, značenje i slični izrazi – <i>i'ille, hikmeh, masleha</i>, itd., izrazu šerijatske intencije (<i>el-mekasiduš-šeri'ijje</i>) - Pravni status ove nauke, njeni izvori, cilj, značaj i važnost u razumijevanju islama. - Kratak historijski presjek nastanka i razvoja ove nauke i najpoznatiji predstavnici i njihova djela. - Osnovni konstruktivni elementi intencijske misli – <i>fikhun-nusus, fikhul-vaki', fikhul-muvazene, fikhul-evlevijat, fikhut-tagjur</i>. - Osnovne podjele intencija šerijata, njihova horizontalna i vertikalna kontradiktornost i metodi njihova uklanjanja. - Metode otkrivanja intencija, razložnost propisa i odnos sredstava i ciljeva. - Osnovni konstruktivni elementi intencijskog idžtihada i važnost

	<p>poznavanja odnosa značenja teksta i intencija kod razumijevanja pravnih tekstova.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osnovi i segmenti intencijskog idžtihada i potreba za intencijskim idžtihadom u savremenom dobu. - Poznavanje i uvažavanje intencija generalan okvir za iznalaženje rješanje za sve novonastale probleme savremenih muslimana. - Važnost i odnos intencije šerijata u odgoja i obrazovanja. - Duhovno- moralni i intuitivni odgoj u funkciji i zaštiti intencija šerijata - Egzistencionalno -tjelesni odgoj u funkciji i zaštiti intencija šerijata. - Porodično –bračni odgoj u funkciji i zaštiti intencija šerijata. - Imovinsko – ekonomski odgoj u funkciji i zaštiti instancija šerijata. - Racionalno – estetski odgoj u funkciji i zaštiti intencija šerijata. - Odgojno - obrazovna misao kod imama Šatibija, utemeljitelja teorije intencija šerijata.
--	--

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje 2. seminari 3. samostalni zadaci	80 % 10 % 10 %
2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene), Izrada seminarskih radova, njihova prezentacija i odbrana 20%. Osobno istraživanje pojedinih obrazovnih planova i programa u našim vjerskim školama s ciljem utvrđivanja usklađenosti obima njihova sadržaja sa osnovnim šerijatskim intencijama i referiranje tog problema kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (20% ocjene) Pismeni ispit (50% ocjene).	

2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na bazi obvezatne literature.
------------------------	---

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Ahmed Er-Rejsuni, <i>Ciljevi šerijata</i>, El-Kalem, CNS, Sarajevo, 1430/2009. - Džasir Avde, <i>Intencije šerijata kao filozofija islamskog prava, sistematski pristup</i>, El-Kalem, CNS, Sarajevo, 2012/1433. - Karadavi, <i>Smisao propisa</i>, El-Kelime, Nov Pazar, 2012. - Sulejman Topoljak, Intencijski idžtihad, uvjeti, značaj, mjesto i uloga, studija objavljena u nekoliko nastavaka u časopisu Novi Horizonti. - Profesorova predavanja koja donose novine s područja intencija šerijata kao i najnovijih razmišljanja savremenih islamskih učenjaka o pojedinim problemima vezanim za intencije šerijata i odgoj i obrazovanje. (Nude se u Power Pointu)
3.2. Pomoćna literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Šatibi, <i>El-Muvafekat fi ususliš-šeri'ah</i>, Darul-ma'rife, Bejrut, 1996. - El-I'zz b. Abdusselam, <i>Kawai'dul-enam fi mesalihil-i'bad</i>, - Karafi, <i>El-Furuk</i>, Alemul-kutub, Bejrut. - Ibn Kajjim el-Dževzije, <i>I'lamlul-mevekki'ne a'n rabbil-a'lemin</i>, Mektebetu Ibn Tejmijje, Kairo. - Jusuf Hamid Alim, <i>El-Mekasidul-a'mmeh liš-šeria'til-islamije</i>, prvo izdanje, El-Ma'hadul-a'lemijj lil-fikril-islami, 1991. - Džemaluddin Atijje, <i>Nahvel-tefi'ilil-mekasidi</i>, El-Ma'hadul-a'lemijj lil-fikril-islami, drugo izdanje, 2008. - A'lal el-Fasi, <i>Mekasiduš-šeri'atil islamijjeti vemekarimuha</i>, Drus-selam. Kairo, 2011. - Nuruddin b. Muhtar el-Hadimi, <i>El-Idžitihadul-mekasidi, hudždžijjetuhu, davibituhu, medžalatuhu</i>, Kitabul-Umm, prvi i drugi tom. - Muhammed Sei'd el-Jubi, <i>Mekasiduš-šeria'til-islamijjeti ve a'lakatuha bil-edilletiš-šeria'ti</i>, prvo izdanje, Darul-hidžreti, Rijad, 1998.

	<ul style="list-style-type: none"> - Ibn Ašur, <i>Mekasiduš-šeri'atil-islamijjeti</i>, Darun-nefais, Jordan, 2001. - Ibn Ašur, <i>Usulun-nizamil-islamil-idžtimai'</i>, Darun-nefaisi, Jordan, 2001. - Jusuf Karedavi, <i>Šerijatsko pravo</i>. - Jusuf Karedavi, <i>Razumijevanje prioriteta</i>. - Sulejman Topoljak, <i>Šerijatsko-pravna politika</i>, studija objavljen u nekoliko nastavaka u časopisu Novi Horizonti. - Ibn Kajim el-Dževzije, <i>Et-Turukul Hukmijje</i>. - Šahabuddin el-Karafi, <i>El-Ihkamu fi temjizil fetava ve tesarufatil kadi vel imam</i>. - Ibn Tejmijje, <i>Essijasetuš-šer'ijjetu</i>. - Muhammed Se'id Ramadan el-Buti, <i>Davabitul maslehati fiššeri'atil islamijjeti</i>. - Hasan et-Turabi, <i>Tedždidul usulil fikhi</i>. - Muhammed Hašim Burhani, <i>Sedduz-zeri'ati fiššeri'atil islamijjeti</i>. - Abdul Vehhab Hallaf, <i>Et-Tešri'ul islamiji fi ma la nassa fihi</i>. - Muhammed Mustafa Šelebi, <i>T'alilul-ahkam</i>. - Abdullah Jahja el-Kemali, <i>Mekasiduš-šeria'ti fi davi' fikhil-muvazenat</i>, Daru Ibn Hazm, Bejrut, 2000. - Nu'man Džugajm, <i>Turukul-kešfi a'nil-mekasidiš-šeria'ti</i>, Darun-nefaisi, Amman, 2002. - Abdusselam er-Refi', <i>Fikhul-mekasidi ve eseruhu fil-fikri-nevazili</i>, Afrika eš-šerk, Darul-Bejda', Maroko, 2004. - Abdul-halim Sejid, <i>Et-Terbijetu fil-Kur'ani ves-Sunneti: el-gajatu vel ehdafu</i>, A'lemul-kutubi, Kairo, 1996. - Madžed Arsan el-Kilani, <i>Ehdafut-terbijetil-islamijjeti fi terbijetil-ferdi, ve iħradžil-ummeti ve tenmijetil-uhvetil-insanijje</i>, Hirrend, El-Ma'ħedul-a'lemi lil-fikril-islami. - Feride Zuzu, <i>En-Neslu – dirasetun mekasidijjetun fi vesaili hifzih fi dav teħaddijatil-vaki' al-mua'sir</i>, Darur-rušd, Rijad, 2004. - Rima Halil Muhammed, <i>Ed-Devrut-terbeviju lil-usretil-felestinijjeti fi</i>
--	--

	<i>temessuli mekasidit-tešri'il-islami</i> , risale madžister, El-Džemia'tul-islamijetu. Gazza.
--	--

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri faze kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stepenu njegove sposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu, dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama kao i eventualni prijedlozi za poboljšanje sadržaju i njegova boljeg shvatanja, razumijevanja i usvajanja.</p> <p>Na drugom stepenu student se opredjeljuje za individualno istraživanje pismenih i elektronskih medija kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadasve studioznog istraživanja pojedinih segmenata odgojno- obrazovnih planova koji se primjenjuju u našim školama i njihove kompatibilnosti sa filozofijom islamskog odgoja i obrazovanja tj. intencijama šerijata, ili intencijskih problema vezanih za nastavu, učenike, nastavnike koje obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče rasprave kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje intencija šerijata i njihove primjene u odgoj i obrazovanje, tj. studentovo poznavanje sadržaja kroz polaganje ispita iz predloženog nastavnog gradiva i određene literature.</p>
--	--

Naziv predmeta: RAZVOJ INDIVIDUALNE DUHOVNOSTI		Šifra predmeta: 07K34-057
Nivo: Doktorski/III ciklus	Godina: II	Semestar: III
Status: Izborni	Broj sati sedmično: 2P + 2V	ECTS krediti: 7 Ukupan broj sati: 30+30 (60)

Nosilac predmeta: prof. dr. Izet Pajević	E-mail: zikjri@bih.net.ba pajevic.izet@gmail.com
Saradnik na predmetu: prof. dr. Mevludin Hasanović	E-mail: hameaz@bih.net.ba

1. CILJ PREDMETA	<p><i>Opći cilj</i> je upoznavanje studenata sa individualnim duhovnim i religijskim razvojem kroz komparativni pristup sa savremenim spoznajama iz oblasti razvojne i socijalne psihologije, psihologije ličnosti i psihologije religioznosti</p> <p><i>Posebni cilj</i> je senzibiliziranje studente za:</p> <p>Znanstveni pristup i akademска kritičnost u promišljenju duhovnih i religijskih aspekata razvoja ličnosti, procesa sazrijevanja i individuacije i njihova komparacija sa dostignućima modernih prirodnih i društvenih znanosti.</p> <p>Istraživački rad iz oblasti razvojne psihologije i psihologije ličnosti koji se odnosi na duhovni, moralni i religiozni razvoj pojedinca</p>
1.1. Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	<ul style="list-style-type: none">– Završen diplomski-master studij humanističkih ili društvenih znanosti– najmanje pasivno poznavanje arapskog, perzijskog, turskog ili engleskog jezika– eventualno poznavanje nekog drugog stranog jezika ako na njemu postoji relevanta literatura o duhovnim i tesavvufu– motiviranost za rad u odgojno-obrazovnoj ustanovi i barem pasivno iskustvo toga rada.
1.2. Očekivane kompetencije koje će student razviti	<p>Nakon položenog ispita iz Razvoja individualne duhovnosti student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none">– da shvate tokove duhovnog razvoja individue u sklopu integralnog razvoja ličnosti a u odnosu na fizički, emocionalni, kognitivni, psihosocijalni i psihoseksualni razvoj a posebno u odnosu na razvoj individualne religioznosti i moralnosti.– da se aktivano odnose prema stečenim znanjima radi pronalaženja puteva za afirmaciju prihvatljivih oblika ponašanja, važnih za intelektualni, emocionalni, duhovni i socijalni razvoj ličnosti;

	<ul style="list-style-type: none"> - da prepozna značajne mogućnosti primjene činjenica koje se odnose na individualni duhovni razvoj na putu propagiranja zdravih stilova života i podizanja kvaliteta života ljudi i društva u cjelini - suvereno interpretirati i valorizira utjecaj duhovnog i religioznog razvoja na psihosocijalni, emocionalni, kognitivni i moralni razvoj pojedinca
1.3. Sadržaj predmeta razrađen prema satnici predavanja	<p>Teme</p> <p>Predmetni sadržaj će se nuditi studentima kroz Power Point prezentacije praćene različitim oblicima animacija kao i kroz neposrednu raspravu s nastavnikom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razdoblja u razvitu pojedinca: ezelски period, prenatalni period, dob novorođenčeta, dojenačka dob, doba djetinjstva. - Mladelačka dob (preadolescencija, pubertet, adolescencija, identitet, razvojni zadaci) - Emocionalni, psihoseksualni, psihosocijalni, kognitivni, moralni razvoj pojedinca - Separacije, individuacija, sazrijevanje, zrelost ličnosti, samospoznaja, prosvjetljenje, smoostvarenje, mudrost, - Doba zrelosti, doba starosti. Umiranje, smrt, međusvijet, život poslije smrti, proživljenje, vječnost - Ljudski razvoj i religioznost. Teorije religioznog razvoja ličnosti, zrela religioznost, produhovljenost - Ekstaza, mistični doživljaj - Faze duhovnog razvoja ličnosti (duša sklona zlu, duša koja sebe kori, duša nadahnuta, duša smirena, duša zadovoljna, duša koja zadovoljava, duša usavršena) - Odlike zrele ličnosti u islamu (pokajanje, samoobračun, strah i nada, istinoljubivost, iskrenost, strpljivost, suzdržljivost, sustezanje, zadovoljstvo, oslanjanje na Boga) - Ličnost božjih poslanika, poslaničke mudrosti, poslaničke duhovne postaje - Plodovi duhovnih postignuća: božanska ljubav, otkrovenja, nadahnuća, posebne počasti

2. NASTAVA/OCJENJIVANJE

<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	1. predavanje	— %
	2. seminari	— %
	3. samostalni zadaci	— %

2.2. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tokom nastave i na završnom ispitу	<p>Prisutnosti studenata na predavanjima te rasprave s profesorom i kolegama (10% konačne ocjene),</p> <p>Evidentiranje napisa o islamskoj duhovnosti na Internetu i kroz domaću i inozemnu literaturu – (10% konačne ocjene),</p> <p>Osobno istraživanje pojedinog aspekta islamske duhovnosti kroz stručnu, odnosno znanstvenu literaturu, javno referiranje o njemu pred nastavnikom i svim studentima te pitanja i rasprava o tome, sudjelovanje u sličnim poslovima drugih studenata (30% ocjene)</p> <p>Pismeni ispit iz obvezatne literature na osnovi 15 pitanja /najmanje 9 pozitivnih odgovora za prolaznu ocjenu/ (50% ocjene).</p>
2.3. Obaveze studenata	Redoviti dolazak na predavanja i sudjelovanje u raspravama s profesorom i studenata međusobno. Individualna priprema i izlaganje prezentacije na osnovi jedne knjige iz izborne literature te aktivnim sudjelovanje u prezentacijama drugih studenata. Pismeno polaganje ispita na bazi obvezatne literature (15 pitanja).

3. LITERATURA

3.1. Obavezna literatura (alternativno po 3 knjige iz islamske i zapadnjačke tradicije sukladno preferencijama studenata)	<p>Literatura na lokalnim jezicima:</p> <p>34. El-Gazali EH. Ihja ulûmi-dîn, knjiga 5 i 6. Libris, Sarajevo, 2005.</p> <p>35. Abdul-Kadir Isa: Istine o tesavvufu. Odbor islamske zajednice (Nakšibendijska tekija "Šejh Ahmed Nuruddin" /Katedra Mesnevije/). Tuzla, 1998.</p> <p>36. El-Kušejrî: Risala Kušejrîja, Bookline D.O.O., Sarajevo, 2006</p> <p>37. Seid Hava: Naš duhovni odgoj, Behram-begova medresa, Tuzla 2003.</p> <p>38. Ivan Furlan: Čovjekov psihički razvoj. Školska knjiga, Zagreb, 1988.</p> <p>39. Vlado Andrilović i Mira Čudin-Obradović: Osnove opće i razvojne psihologije. Školska knjiga. Zagreb, 1994.</p> <p>40. Lynn Wilcox: Sufizam i psihologija. Medžlis IZ Tuzla, 2006.</p> <p>41. Pierre Riffard: Riječnik ezoterizma, August Cesarec, Zagreb 1989</p>
3.2. Seminarska literatura	<p>6. PAJEVIĆ I. Duhovno i duševno u psihiatriji. U: Frančišković T. Moro LJ. Psihiatrija. Medicinska Naklada, Zagreb, 2009.</p> <p>An-Naraqi MM.</p> <p>7. Elixir sreće. Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 1995.</p> <p>8. Fejzulah Hadžibajrić: Tesavvufsko-tarikatska poema Abdullaha Bošnjaka. Analiza Gazi-husrev-begove biblioteke, knjiga II-III. Sarajevo, 1974.</p> <p>9. Mubina Moker: Duhovne postaje poslanika u svjetonazoru šejha Attara, NI Ibn Sina, Sarajevo, 2007</p> <p>10. Muhammed Shafii: Fridom from the self – Sufizm, Meditation and Psychoterapy, Human Sciences Press, New York, 1985.</p> <p>11. Hrnjica S. Opšta psihologija sa psihologijom ličnosti. Naučna knjiga komerc,</p>

	<p>Beograd, 2000.</p> <p>12. Hrnjica S. Zrelost ličnosti. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 1982.</p> <p>13. James W. Raznolikosti religioznog iskustva. Zagreb: Naprijed, 1990.</p> <p>14. Olport VG. Sklop i razvoj ličnosti. Bugojno: Katarina, 1991.</p> <p>15. Pajević I, Sinanović O. Osnove neuropsihologije duhovnosti. U: Sinanović O, Smajlović Dž i sar. Osnove neuropsihologije i neurologije ponašanja. Tuzla: Univerzitet u Tuzli, 2005: 279-288.</p> <p>16. Muhammed Sharif. Historija islamske filozofije. August Cesarec, Zagreb, 1988.</p> <p>42. Hol SH, Lindzi G: Teorije ličnosti. Beograd. Nolit, 1983.</p> <p>43. Ante Fulgosi: Psihologija ličnosti, Školska knjiga, zagreb 1997.</p> <p>44. Ibn-Kajim el-Dževzije: Bolest i lijek, ID El-Kelimeh, Novi Pazar Bookline d.o.o., Sarajevom, 2003.</p> <p>45. Šimun Šito Čorić: Psihologija religioznosti. Naklada Slap, Jastrebarsko, 1997.</p> <p>46. O. Sinanović, R. Hafizović i I. Pajević: Duhovnost i mentalno zdravlje, Svjetlost, Sarajevo 2002.</p>
--	---

4. PRAĆENJE KVALITETA

4.1. Načini praćenja kvaliteta koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija	<p>U sve tri etape kroz koje prolazi student unutar ovog kolegija provjeravaju se izlazna znanja sukcesivno i prema stupnju njegove sposobljenosti.</p> <p>Na prvom se vidi njegova motivacija za sadržaj, predznanja o njemu i dvojbe koje raspravlja s nastavnikom i kolegama.</p> <p>Na drugom stupnju on se opredjeljuje za individualno istraživanje literature i elektroničkih (on-line) izvora kako bi se stvorila baza svega relevantno napisanog i rečenog o ovom predmetu, ali nadalje studioznog istraživanja pojedinog problema vezanog za nastavu, učenika, nastavnika kojeg pak obrađuje i predstavlja ostalim studentima kroz Power Point prezentaciju te potiče raspravo kod kolega o dotičnom problemu.</p> <p>Na trećem stupnju vrednuje se studentovo sustavno poznavanje sadržaja elemenata islamske duhovnosti kroz polaganje pismenog ispita iz obvezatne literature.</p>
--	---

UNIVERZITET U ZENICI

ISLAMSKI PEDAGOŠKI FAKULTET

ODSJEK ZA ISLAMSKU VJERONAUKE

Naziv predmeta: SAVREMENE TEORIJE OBRAZOVANJA – ISLAMSKA PERSPEKTIVA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra				
		Predavanja	Vježbe						
III	Izborni	2	2	7	07K34-054				
Nastavnik: prof.dr. Edina Vejo E-mail: edina.vejo@gmail.com Gostujući profesor: Prof.dr. Safet Bektović		Saradnik: izbor u toku E-mail:							
Predmeti koji su preduvjet za polaganje									
Cilj predmeta	Upoznati studente sa suvremenim teorijama obrazovanja, te ponuditi im znanstveno utemeljenu islamsku perspektivu.								
Kompetencije (Ishodi učenja)	Strukturirani uvidi u nastanak, razvoj i suvremene refleksije pojedinih teorija obrazovanja Razumijevanje periodizacija islamske perspektive teorija obrazovanja, te jasno shvatanje osnovnih procesa i pojava unutar pojedinih perioda.								

Program predmeta:

Suvremene teorije obrazovanja: Kritičko-konstruktivna teorija; Teorija poučavanja i teorija učenja; Emancipacijska teorija; Kibernetičko-informacijska teorija; Kurikulska teorija; Komunikacijska teorija.

Kriza obrazovanja, predavanje iz Bremena (1958), Hana Arendt.

Jedna od značajki islamskog modernizma s kraja 19. i pocetka 20. vijeka jeste pokušaj modernizacije skolskog sistema i prilagođavanje nastavnih programa i kurikuluma aktuelnim potrebama društva/muslimana. Poznate su reforme u Egiptu (uvođenje obaveze školovanja za sve, uvođenje novih predmeta i metoda itd) Indiji, Iranu... gde su modernistički orientirani intelektualci i aktivisti (Afgani, Abduh, Iqbal, Khan...), uviđevsi znacaj i moc moderne nauke, nastojali ubjediti cijeske i političke vlasti o neophodnosti reformi po uzoru na Zapad. Tak proces je negde bio jako spor, negde radikalno brz uz

potpunu promjenu tradicionalnog sistema u novi, sekularni i prozapadni sistem obrazovanja.

Nakon drugog svjetskog rata, a narocito tokom 1970-80 tih, na globalnu scenu islama, stupa jedna nova struja koja se odnosi kriticki prema modernisticim reformama, jer ih smatra neautenticnim, i ambiciju da postavi temelje za jednu novu islamsku epistemologiju (koja ce uvazavati i islamsku tradiciju i modernu nauku) koja bi omogucila "sustinsku" reformu islamskog obrazovanja. U pokret se ukljucuju mnogi intelektualci od Malezije, Irana, Egipta, Amerike itd. A Saudijska Arabija aktivno potpomaze projekte u otvaranju novih univerziteta sirom svijeta, finansiranju istrazivanja i publikovanju literature.

Ključni pojedinci u ovom pokretu, kojeg mnogi zovu "pokret za islamizaciju znanja" bili su palestinski profesor Ismail Faruqi (tada u Americi), malezijski profesor Naquib al-Atass, iranski profesor S. H. Nasr u Americi.

Iako nije ostvario svoj ambiciozni cilj u stvaranju nove islamske elite koja ce biti jednako islamska i moderna, pokret je imao znacajan uspjeh cak i u sekularnim zemljama kao sto je Turska i ranije Iran.

Krajem dvadesetog vijeka ideje pokreta o islamskom znanju, islamskoj nauci i islamskoj epistemologiji bivaju ostro kritikovane kako od strane zapadnih teoretičara tako i od pojedinih muslimanski teoretičara nauke. Tada se razvija debata o odnosu znanja i vjere, odnosu znanja i etike/moralu, odnosu istocne i zapadne sekularne tradicije itd.

Unutar ovih diskusija koje delimicno jos traju tretiraju se razliciti aspekti nauke, tehnologije i znanja uopste, kao i odnos islamske teologije prema prirodnim i drustvenim naukama (na pr. odnos prema teoriji evolucije...).

Na drugoj strani stoje kriticari same ideje o islamizaciji znanja (jer znanje ne moze imati vjersku odrednicu) koji zagovaraju de-ideologizaciju obrazovanja I kombinaciju klasicnih disciplina sa modernism sekularnim naukama, uz argument da sekularne nauke nisu same po sebi antiislamske.

Ovje treba izdvojiti Fazlura Rahmana (umro 1988) koji je oko 20 godina kao professor Cikaskog Universiteta vodio jedan veliki interdisipinarni program o intelektualizmu I obrazovanju u islamu. On naglasava potrebu formulizanja mestoepistemologije nauke I istrazivanja, historijskog I analitickog pristupa i hermeneutike u tumacenju Kur'ana I hadisa. Njegovi studenti, a kasnije znacajni intelektualci i političari u svojim zemljama, kao sto su Indonezija, Malezija, Turska... prosirili su njegove ideje za koje se cesto vezuje termin islamski naomodernizam (posebno vazi za Indoneziju).

Fazlur Rahman je prevoden I na bosanski (Islam, Glavne temne Kur'ana...) a o njegovoj teoriji spoznaje I obrazovanja ce moze najvise procitati u njegovim knjigama: *Islamic Methodology in History* (1965), I *Islam and modernity* (1982). Obje knjige imaju vise izdanja) kao i brojnim prilozima objavljenim raznim casopisima.

Sazet uvod u neo-modernisticke ideje Rahmana u clanku: Safet Bektovic (2016) "Towards a neo-modernist Islam. Fazlur Rahman and the rethinking of Islamic tradition and modernity, Studia Theologica, Taylor Fansis Routledge.

Znacajan doprinos modernoj teoriji znanja u islamskoj perspektivi dali su I daju:

Abdolkarim Soroush (2000) Reason, Freedom and Democracy in Islam (Knjiga je dostupna u PDT formatu na internetu i tretira odnos islamskog I sekularnog, univerzalnog i partikularnog, naucne I histoijske kritike, islamske demokratije, islamizacije drustva i znanja...)

Ziauddin Sardar sa svojim kritickim prilozima o islamskoj civilizaciji/kulturi, pokretu za islamizaciju znanja, tehnologiji u modernom islamu, islamu u potmodernom I pluralnom drustvu itd. Neki od njegovih radova su:

1. Postmodernism and the Other: New Imperialism of Western Culture, Pluto Press, London, 1997
2. Thomas Kuhn and the Science Wars, Icon Books, Cambridge, 2000
3. Science and Technology in the Middle East: A Guide to Issues, Organisations and Institutions, Longman, Harlow, 1982
4. O islamu, nauci I buducnosti, CNS, Sarajevo

Relevantna filozofska razmatranja o islamskoj epistemologiji ponudili su marokanski filozof Mohammed al-Jabri (umor 2010) kroz svoju opseznu analizu konstituisanja tzv. islmaskog uma kroz historiju, kritiku klasicnih metoda i idologizagije znanja, analizu modernih pokreta I islamskih filozofskih ideja kroz ulogu racionalizma itd (vidi *The Formation of Arab Reason: Text, Tradition and the Construction of Modernity in the Arab World*. I. B. Tauris, 2010 i *Arab-Islamic Philosophy: A Contemporary Critique*. Center for Middle Eastern Studies. 1999)

Alzirsko-francuski filozof I historicar ideja Mohammed Arkoun sa svojom teorijom dekonstrukcije islamske tradicije I ortodoksije, sa originalnim idejama o zanvivanju multidisciplinarnog pristupa islamu (uključivanjem semioitike, hermeneutike, antropologije...) kao komparativnoj analizi kultura i tradicija (među brojnim prilozima preporucujem njegove knjige *Rethinking Islam : Common questions, Uncommon answers, today*, Westview Press, Boulder 1994. I knjigu *Islam: To reform or subvert*, Saqi Books, London, 2006.)

Tariq Ramadan u svojoj Radikalnoj Reformi T. Ramadan: *Radikalna Reforma*, Sarajevo, El-Kalem i CNS, 2011) takođe tretira na sistematican nacin islamsku metodologiju u modernom kontekstu, teoriju znanja u odnosu na vjersku normativnost, odnos teksta i kontekste, ekspertize u vjerskim i sekularnim pitanjima itd.

Knjiga Fikreta Karcica “*Metodi istraživanja u islamskim naukama*” takođe nudi solidan uvod u neke od osnovnih problema istrazivackih metoda u islamu, I metodskih dilemma.

Sto se tice modernih I postmodernih zapadnih teoretičara znanja koju su relevantni satanovista uopredba sa nekim islamski idejama i tokovima, a koji su korisceni kao inspiracija i od strane muslimana, posebno mjesto pripada sljedecim:

Hans-Georg Gadamer (umro 2000) kao jedan od najznacajnijih filozofa hermeneutike (vidi Hans-Georg Gadamer *Istina i Metoda*, Veselin Maslesa, Sarajevo, 1978)

Karl Popper (umro 1994) kao kriticar pozitivizma, historicizma i naturalizma i predstavnik tzv. kritickog racionalizm (vidi: Karl Popper: Otvoreno drustvo i njegovi neprijatelji; kao i brojne druge priloge)

Thomas Khun, harwardski profesor filozofije nauke sa epohalnom teorijom o promjeni paradigme kao kljucu razvoja i napretka u nauci (vidi Thomas Khun: Struktura znanstvenih revoluija, Zagreb : Naklada Jesenski i Turk : Hrvatsko sociološko društvo , 1999)

Izvođenje nastave:

1. predavanje 25 %

2. prezentacije 50 %

Provjera znanja:

Do kraja semestra studenti su obavezni samostalno uraditi istraživanje na jednu od tema obuhvaćenih programom rada. Prihvaćeno istraživanje je preduvjet za pristupanje završnom ispitu.

Uputstvo za pisanje rada: sažetak rada treba sadržati kratak opis i metode rada, jasne ciljeve rada, razradu i zaključak. Sve tabele, figure i fotografije trebaju biti navedene u tekstu i pozicionirane na kraju rukopisa, odnosno, indexirane na kraju rukopisa. Kandidati trebaju biti dosljedni u korištenju interpunkcija, cifara, velikih slova, skraćenica kao i u nomenklaturi i simbolima. U radu se koristi intext metod citiranja što podrazumijeva da fusnote i endnote služe za dodatna objašnjenja dijelova osnovnog teksta ili dodatno referiranje na autora i izovr koji se citira (APA).

Težinski kriteriji za provjeru znanja

Predavanja	Vježbe	Praktičan rad	Teoretski ispit		
50	20		30		

Literatura

Obavezna	<p>1. Legrand, L. (1993). <i>Obrazovne politike</i>. Zagreb: Educa</p> <p>2. Stoll, L. i D. Fink (2000). <i>Mijenjajmo naše škole: kako unaprijediti kvalitetu i djelotvornost naših škola</i>. Zagreb: Educa</p> <p>4. Liessmann, K. (2008). Teorija neobrazovanosti, zablude društva znanja, Zagreb:AKD</p> <p>5. Arkoun, M. (2004). Mišljenje nezamislivog i nemisljenog u suvremenoj islamskoj misli. <i>NoviMuallim</i>, Sarajevo, br. 19, str. 31-41.</p>
Dodatna	Napomena: Definirana u sklopu programskih sadržaja.